ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

2016

Զարգացումը
Կարգավորումը
Վերահսկողությունը

2017

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան 3

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխությունները 2016 թվականին 4

Ֆինանսական համակարգի վերահսկողությունը և սպառողների շահերի պաշտպանությունը 2016 թվականին 8

Կադրերի վերապատրաստումը և համագործակցությունը այլ երկրների վերահսկողների հետ 2016 թվականին 13

ՀՀ ֆինանսական համակարգը 2016 թվականին 15

Բանկեր 15

Ընդհանուր դրույթներ 15

Բանկային համակարգի կապիտալը 18

Բանկային համակարգի պարտավորությունները 19

Բանկային համակարգի ակտիվները 21

Բանկային համակարգի ֆինանսական արդյունքները 25

Բանկային համակարգի ֆինանսական ռիսկերը 27

Վարկային կազմակերպություններ 34

ՀՀ ապահովագրական շուկա 38

Արժեթղթերի շուկայի մասնակիցներ 47

ՀՀ պարտադիր կենսաթոշակային համակարգ 49

Վճարահաշվարկային կազմակերպություններ 51

Վճարահաշվարկային համակարգ 54

Վերահսկողության զարգացման հեռանկարները 61

Հավելվածներ 64

ՆԱԽԱԲԱՆ

2016 թվականին ՀՀ ֆինանսական համակարգում արձանագրվել են կայուն զարգացման միտումներ՝ ապահովվել է հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների զգալի աճ և բարելավվել են ֆինանսական կայունությունը բնութագրող ցուցանիշները: Ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ակտիվների ու ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշն ավելացել է 12.3 տոկոսային կետով և կազմել 89.1%, իսկ վարկերի ու ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշն ավելացել է 6.6 տոկոսային կետով և կազմել 50.0%:

Ցածր գնաճային միջավայրում Կենտրոնական բանկը տարվա ընթացքում աստիճանական նվազեցրել է վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը ընդհանուր առմամբ 2.5 տոկոսով, որն իր համապատասխան ազդեցությունն է փոխանցել թե՛ պետական պարտատոմսերի շուկայի՝ դրանց եկամտաբերության նվազման, և թե՛ ֆինանսական համակարգի կողմից տնտեսության ֆինանսավորման ոլորտի՝ վարկերի տոկոսադրույքների նվազման ուղղությամբ:

Բանկերի ընդհանուր կապիտալի սահմանաչափի բարձրացման որոշման ներքո կապիտալի համալրումները նպաստել են բանկերի կայունության ամրապնդմանը: Ֆինանսական համակարգի խոշորագույն մասնակից բանկային համակարգում արձանագրվել է վարկերի և ավանդների աճ, ապահովվել է շահութաբերություն: Ընդ որում, վարկերի աճը զուգորդվել է վարկային ռիսկը բնութագրող չաշխատող վարկերի տեսակարար կշռի նվազմամբ:

Ապահովագրական ընկերությունները ապահովել են ամփոփ ցուցանիշների (ակտիվներ, պարտավորություններ, կապիտալ և այլն) կայուն աճի միտումներ: Կենսաթոշակային ֆոնդերը տարվա ընթացքում կրկնապատկվել են, ինչը արդեն իսկ կայացած համակարգի նկատմամբ վստահության աճի և միջոցների արդյունավետ կառավարման արդյունք է:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության ոլորտում Կենտրոնական բանկը շարունակել է աշխատանքներ իրականացնել ֆինանսական հաստատությունների գործունեության կարգավորման ու վերահսկողության արդյունավետության բարձրացման ուղղություններով: Կենտրոնական բանկը, կարևորելով ֆինանսական համակարգում սպառողների շահերի պաշտպանության անհրաժեշտությունը, իրականացրել է մի շարք միջոցառումներ հասարակության տարբեր նպատակային խմբերի ֆինանսական կրթման, ինչպես նաև ֆինանսական հաստատությունների վարվելակերպի կարգավորման և վերահսկողության ուղղություններով:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԴԱՇՏԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Տնտեսության իրական և ֆինանսական հատվածների նորանոր զարգացումների համատեքստում 2016 թվականին շարունակվել են ֆինանսական հատվածի կարգավորման դաշտի կատարելագործման աշխատանքները:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխությունները

Օրենսդրական փոփոխություններ

2016 թվականին փոփոխություններ ու լրացումներ են կատարվել ***«ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», «ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին», «ՀՀ քրեական օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին», ««Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին»ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին», ««Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին», ««Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», ««Առևտրային արբիտրաժի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին», ««Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին», ««Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին», ««Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին»ՀՀ օրենքներում:***

Նշված օրենքներում կատարված փոփոխությունները նպատակ ունեն.

1. Վերացնելու գրավի հետ կապված այն խնդիրները, որոնք խոչընդոտ են ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների համար:
2. Խթանելու Հայաստանում ածանցյալ և այլ ֆինանսական գործիքների շուկայի զարգացումը:
3. Բարեփոխելու արժեթղթերի շուկայի չարաշահումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրությունը, որի արդյունքում հնարավոր կլինի շուկան դարձնել առավել թափանցիկ և պաշտպանված, համապատասխանեցնել օտարերկրյա ներդրողների ակնկալիքներին, սահմանել չարաշահումների համար համարժեք պատասխանատվության միջոցներ, ապահովել արդյունավետ միջազգային համագործակցություն:
4. Կանխարգելելու ֆինանսական բուրգերի կազմակերպումը, ղեկավարումը և դրանցում անձանց ներգրավումը:

Ենթաօրենսդրական փոփոխություններ

Բանկային համակարգի գործունեության կարգավորման դաշտում 2016 թվականին կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները.

2016 թ. Կենտրոնական բանկի կողմից մշակվել և ընդունվել են համախմբված վերահսկողության իրականացման համար անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական ակտեր, որոնցով սահմանվում են ֆինանսական խմբերի ճանաչման և ապաճանաչման ընթացակարգերը, կիրառվող նորմատիվային պահանջները, ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմանները, ինչպես նաև դրանց կողմից ներկայացվող հաշվետվությունների ձևերը:

2016 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկը շարունակել է ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության ներդրման աշխատանքները: Համակարգի ամբողջական ներդրումը հնարավորություն կտա սահմանափակ ռեսուրսների օպտիմալ բաշխման միջոցով բարձրացնելու ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ վերահսկողության արդյունավետության մակարդակը, այդ թվում՝ ռիսկերի բացահայտման և վաղաժամկետ կանխարգելման հնարավորությունը:

Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման դաշտի բարեփոխումների նպատակով 2016 թվականին ընդունվել և փոփոխություններ ու լրացումներ են կատարվել հետևյալ իրավական ակտերում.

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատվել է «Ներդրումային ֆոնդերի միացմանը նախնական համաձայնություն տրամադրելու, միացման մասին տեղեկությունները տրամադրելու և հրապարակելու կարգը» կանոնակարգ 10/28-ը: Կանոնակարգ 10/28-ի միջոցով Կենտրոնական բանկը համալրել է ներդրումային ֆոնդերի ոլորտը կարգավորող ենթաօրենսդրական դաշտը, ինչի շնորհիվ ներդրումային (կենսաթոշակային) ֆոնդերի միացումը կարող է իրականացվել արդյունավետ, միացող ֆոնդերի մասնակիցների շահերը կլինեն լիարժեք պաշտպանված, իսկ միացման գործընթացը՝ թափանցիկ և հստակ:
2. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից լրացուցիչ գործունեության տեսակները, դրանց իրականացման կարգը և պայմանները» կանոնակարգ 5/09-ում: Վերջնահաշվարկի արդյունավետ իրականացման նպատակով Կենտրոնական դեպոզիտարիային հնարավորություն է տրվել հաշվարկային համակարգի անդամների համար բացել և վարել դրամական միջոցների հաշվառման հաշիվներ: Ընդ որում՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիան չի կարող այդ հաշիվներում պահվող դրամական միջոցներն օգտագործել ի շահ իրեն կամ իր հայեցողությամբ և այդ հաշիվներում հաշվառված դրամական միջոցները պարտավոր է պահել ՀՀ կենտրոնական բանկում, իսկ արտարժույթը՝ նաև միջազգային կենտրոնական դեպոզիտարիաներում բացված հատուկ բանկային հաշիվներում: Այս փոփոխությունները նպատակաուղղված են արժեթղթերի վերջնահաշվարկի արդյունավետության բարձրացմանը, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից շուկայի մասնակիցներին առաջարկվող ծառայությունների զարգացմանը, ինչպես նաև դրանց հետ կապված ռիսկերի կառավարման մեխանիզմների ստեղծմանը:

3. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ազդագիր և հաշվետու թողարկողների հաշվետվություններ» կանոնակարգ 4/04-ում, որոնց արդյունքում թողարկողների համար ստեղծվել են իրավական նախապայմաններ՝ ծրագրային ազդագրի հիման վրա պարտքային արժեթղթեր թողարկելու համար: Այս փոփոխություններն ուղղված են պարտքային արժեթղթերի թողարկման գործընթացի պարզեցմանը, ռեսուրսների խնայողությանը, պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ շուկայի պահանջարկին արագ արձագանքելու հնարավորությունների մեծացմանը, ինչպես նաև ներդրողների համար ներդրումային գործիքների ծավալի մեծացմանը:

Վճարահաշվարկային համակարգի կարգավորման դաշտում 2016 թվականին կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները և լրացումները.

1. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհուրդը նոր խմբագրությամբ հաստատել է «Վճարահաշվարկային գործառնությունների կատարման ժամանակ կիրառվող փաստաթղթերի նվազագույն վավերապայմանները և դրանց լրացման կանոնները», որի համաձայն.
   - ✓ սահմանվել են պահանջներ վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից կիրառվող վճարահաշվարկային փաստաթղթերի բովանդակության նկատմամբ, ինչպես նաև վերանայվել են բանկերի կողմից կիրառվող փաստաթղթերի բովանդակությանը ներկայացվող պահանջները,
   - ✓ սահմանվել են էլեկտրոնային փողով կատարվող գործարքների անդորրագրի վավերապայմանները, ինչպես նաև սահմանվել է պահանջ, որ էլեկտրոնային փող թողարկողները պարտավոր են առնվազն յուրաքանչյուր ամիս հաճախորդին տրամադրել էլեկտրոնային փողի հաշվառման հաշվի քաղվածք, որի պարտադիր վավերապայմանները նույնպես սահմանվել են,
   - ✓ հստակեցվել են վճարահաշվարկային փաստաթղթերի կիրառման ոլորտները և դեպքերը,
   - ✓ բոլոր վճարահաշվարկային փաստաթղթերից հանվել է կնիքի առկայության՝ պարտադիր համարվող պահանջը:
2. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների լիցենզավորումը, մասնաճյուղերի հաշվառումը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ղեկավարների որակավորումը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեության վայրին ներկայացվող տեխնիկական հագեցվածության, տարածքային, ծրագրային անվտանգության պահանջները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային կազմակերպությունների լիցենզիաների գրանցամատյանի ձևը, վարման կարգը, դրանում ներառվող տեղեկությունները» կանոնակարգ 17/01-ում.
   - ✓ սահմանվել է վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գլխավոր հաշվապահների թեկնածուների որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության ստուգման քննության թեմաների ցանկը,
   - ✓ հստակեցվել և արդիականացվել է վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ղեկավարների թեկնածուների որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության ստուգման քննության թեմաների ցանկը՝ տարանջատելով թեմաները ըստ ոլորտների,
   - ✓ օպտիմալացվել են վճարահաշվարկային կազմակերպությունների՝ հրդեհի ազդարարման ինքնաշխատ համակարգերի նկատմամբ կիրառվող պահանջները:

3. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհուրդը փոփոխություններ և լրացումներ է կատարել «Հայաստանի Հանրապետության Ոստիկանության ճանապարհային ոստիկանության վարչական տույժերի, տուգանքների հաշվառման տեղեկատվական համակարգից տվյալներ ստանալու և վճարումների կատարման համար այդ տվյալները պարտադիր ստուգելու մասին կարգում և պայմաններում», որոնց նպատակն է հստակեցնել ճանապարհային ոստիկանությանն ուղղված վճարումների ընդունման ժամանակ ֆինանսական կազմակերպության կողմից փոխանցվող և ստացվող տեղեկատվությունը, դրա պահպանման և կիրառման դեպքը:
4. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի և ՀՀ Կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի համատեղ որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Բանկային հաշիվներին առկա դրամական միջոցների արգելադրման էլեկտրոնային համակարգի գործողության կարգում և պայմաններում», որի արդյունքում հստակեցվել են հարկային արգելադրումների գործընթացում ուղարկվող/ստացվող հաղորդագրությունների պահպանման հետ կապված հարաբերությունները, ինչպես նաև վեճերի առաջացման դեպքում բանկերի միջև հիմք ընդունվող հաղորդագրությունները:

Սպառողների շահերի պաշտպանության և գործարար վարվելակերպի ոլորտի կարգավորման դաշտում 2016 թվականին լրամշակվել և փոփոխվել են հետևյալ իրավական ակտերը.

- ***«Բանկի և ավանդատուի, կրեդիտավորողի և սպառողի հաղորդակցման կարգը, պայմանները, ձևերը և նվազագույն պահանջները» կանոնակարգ 8/05-ը.*** ստանդարտացվել և բարելավվել են սպառողներին տրամադրվող քաղվածքները, որի արդյունքում բանկային հաշիվներ, վճարային քարտեր կամ սպառողական վարկեր ունեցող սպառողները ***ամսական քաղվածքների*** միջոցով այսուհետ կկարողանան հեշտորեն հետևել իրականացված գործարքներին, վաղաժամ կբացահայտեն հնարավոր խնդիրները և կխուսափեն հնարավոր ֆինանսական կորուստներից: Կանոնակարգով սահմանվել են նաև պահանջներ, որոնք վերաբերում են էլեկտրոնային եղանակով ծառայության մատուցման ժամանակ հաղորդակցմանը, պայմանագրում բացահայտվող էական պայմաններին, վարկային պարտավորությունների չկատարման վերաբերյալ հաճախորդին ծանուցմանը, պայմանագրի գործողության ընթացքում կրեդիտի կամ ավանդի կանխիկացման դեպքում միջնորդավճարների մասին ***նախապես տեղեկացմանը և պայմանագրի գործողության դադարեցման դեպքում սպառողի հետ հաղորդակցմանը:***
- ***«Հաճախորդների բողոք-պահանջների քննության գործընթացը կարգավորող ներքին իրավական ակտերին ներկայացվող նվազագույն պայմաններ և սկզբունքներ» կանոնակարգ 8/04-ը.*** պայմանագրերի կնքման և բողոքների ներկայացման ժամանակ սպառողներին իրենց իրավունքների մասին տրամադրվող բացատրական թերթիկները («Բողոքների լուծման բացատրական ամփոփագիր» և «Բողոք-պահանջի քննության գործընթացի նկարագիր») դարձել են առավել պարզ և հակիրճ, բացի այդ, այսուհետ վարկային բյուրոն առավել հստակ, համակարգված և փաստաթղթավորված գործընթացներով կընդունի, կքննի և կպատասխանի սպառողների բողոքներին:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՍՊԱՌՈՂՆԵՐԻ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է հեռակա վերահսկողության և տեղերում ստուգումների միջոցով:

Կենտրոնական բանկի կողմից ֆինանսական հաստատությունների վերահսկողության հիմնական ուղղվածություններն են.

- ֆինանսական ինստիտուտների գործունեության համապատասխանությունը գործող կարգավորման դաշտին,
- կանոնակարգման դաշտի փոփոխություններին ընկերությունների գործունեության համապատասխանեցումը,
- ակտիվների որակի գնահատումը,
- ռիսկերի կառավարման համակարգը,
- ներքին հսկողության համակարգը,
- կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների ապահովումը,
- գործունեության անվտանգության և հուսալիության պահանջների ապահովումը,
- տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտը,
- փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարը,
- թափանցիկության ապահովումը,
- սպառողների շահերի պաշտպանությունը,
- ծառայությունների մատուցման որակի գնահատումը
- վերաապահովագրության ռիսկայնության մակարդակը,
- ապահովագրական հատուցումների արժանահավատությունը,
- տեխնիկական պահուստների հաշվարկի ճշտությունը,
- ազդագրի և/կամ առևտրի ազդագրի գրանցման գործընթացների կազմակերպումն ու վերահսկումը,
- հաշվետու թողարկողների կողմից հրապարակման ենթակա տեղեկատվության թափանցիկության, լիարժեքության և արժանահավատության ապահովման նկատմամբ վերահսկողությունը,
- արժեթղթերի հրապարակային առաջարկությամբ հանդես եկող անձանց գործողությունների՝ օրենսդրությանը համապատասխանության նկատմամբ վերահսկողությունը:

2016 թվականին Կենտրոնական բանկի ֆինանսական վերահսկողության վարչության կողմից իրականացվել են 190 տեղերում ստուգումներ:

Աղյուսակ 1. Տեղերում ստուգումների քանակը և վերահսկողության աշխատակիցների ծանրաբեռնվածությունը

Ցուցանիշներ	2013 թվական	2014 թվական	2015 թվական	2016 թվական
Ֆինանսական վերահսկողության վարչության աշխատակիցների թիվը	86	86	81	76
Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների և գրավատների ընդհանուր ակտիվները	3.0 տրլն դրամ	3.8 տրլն դրամ	3.7 տրլն դրամ	4.5 տրլն դրամ
Ֆինանսական վերահսկողության վարչության մեկ աշխատակցի միջին ծանրաբեռնվածությունը	37.7 մլրդ դրամ	44.1 մլրդ դրամ	45.8 մլրդ դրամ	59.4 մլրդ դրամ
Տարվա ընթացքում իրականացված ստուգումների թիվը, այդ թվում՝	211	369	129	190
բանկեր՝ բոլոր ուղղություններով	5	4	3	1
բանկեր՝ նպատակային, այդ թվում	37	36	10	9
ՌՀՎ ներդրման շրջանակներում	-	-	3	1
վարկային կազմակերպություններ՝ բոլոր ուղղություններով	7	5	4	4
վարկային կազմակերպություններ՝ նպատակային	-	-	2	-
ապահովագրական ընկերություններ՝ բոլոր ուղղություններով	2	2	3	2
ապահովագրական ընկերություններ՝ նպատակային	11	19	-	6
ապահովագրական բրոքերային ընկերություններ	2	-	-	-
ապահովագրական գործակալներ	-	-	-	-
ներդրումային ընկերություններ	4	4	3	4
Ֆինանսական շուկայի այլ մասնակիցներ (արտարժույթի փոխանակման կետեր, գրավատներ, վճարահաշվարկային կազմակերպություններ և այլն)	143	299	101	163

Աղյուսակ 2. 2016 թվականին ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թույլ տրված խախտումների քանակը՝ ըստ կիրառված պատժամիջոցների

Կիրառված պատժամիջոցներ	Առևտրային բանկեր	Վարկային կազմակերպություններ	Ապահովագրական ընկերություններ	Գրավատներ	Վճարահաշվարկային կազմակերպություններ*
Լիցենզիայի ուժը կորցրած ճանաչում	-	-	-	9	
Տուգանք կազմակերպությանը	62	28	116	127	
Տուգանք ղեկավարին	-	-	-	-	
Տույժ	1	-	-	-	
Նախազգուշացում	51	10	39	22	5
Ղեկավարին մասնագիտական որակավորման վկայականից զրկում	-	-	-	-	
Լիցենզիայի գործունեության ժամանակավոր կասեցում	-	-	-	9	-
** Դրամական (փողային) փոխանցումների իրականացման լիցենզիա և/կամ վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգի և քլիրինգի իրականացման լիցենզիա ունեցող կազմակերպություններ*					

Սպառողների շահերի պաշտպանություն

Շարունակական են եղել ֆինանսական ոլորտում սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական իրազեկման նպատակով իրականացվող միջոցառումները, որոնք ուղղված էին ինչպես գործարար վարվելակերպի կարգավորմանն ու վերահսկողությանը, այնպես էլ հանրության ֆինանսական կրթվածության մակարդակի բարձրացմանը:

2016 թվականին ՀՀ ԿԲ-ն շարունակել է իրականացնել գործարար վարվելակերպի վերահսկողության միջոցառումները.

- Տեղերում ստուգումների միջոցով տարբեր ֆինանսական կազմակերպություններում իրականացվել են ծառայությունների մատուցման պատշաճության, բողոքների և վեճերի լուծման, տեղեկությունների հրապարակման քաղաքականությունների, դրանց կիրարկման, սպառողների տեսանկյունից ռիսկայնության և իրավական համապատասխանության ուսումնասիրություններ:
- Հեռակա վերահսկողության շրջանակներում եռամսյակային պարբերականությամբ մշտադիտարկվել են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից ինտերնետային կայքերում և «Ֆինանսական օգնական» համակարգում հրապարակվող տեղեկատվությունը, իսկ ամսական պարբերականությամբ՝ ֆինանսական կազմակերպությունների հեռուստագովազդներն ու ռադիոգովազդները:
- Կատարվել են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից իրենց և իրենց կողմից մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ հրապարակվող արտաքին գովազդների (գովազդային վահանակներ, պաստառներ) բովանդակության ուսումնասիրություններ:

- Երրորդ անձանց միջոցով բանկերի վարկավորման գործընթացը («ապառիկ» վարկավորում) և վարկերի վերաբերյալ սպառողներին տրամադրվող տեղեկատվությունը գնահատելու նպատակով ՍՇՊՖԿ կենտրոնը իրականացրել է նաև ստուգիչ ուսումնասիրություններ:
- Թեժ գծի միջոցով 2016 թվականին ստացվել են 2000-ից ավելի զանգեր՝ մեծ մասը տեղեկատվական հարցումների նպատակով:
- Կենտրոնական բանկին ուղղվել են 270 գրավոր դիմումներ, որոնց մեծ մասը վերաբերել է բանկային գործունեությանը:

Կատարված բոլոր միջոցառումների արդյունքում վեր են հանվել սպառողների շահերը ոտնահարող հանգամանքները, սպառողներին սպառնացող ռիսկերը, դրանք վերլուծվել և քննարկվել են ֆինանսական կազմակերպությունների հետ, իսկ անհրաժեշտության դեպքում իրականացվել են վերահսկողական միջոցառումներ:

Ֆինանսական իրազեկման բարձրացման նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկը 2016 թվականին ևս իրականացրել է ֆինանսական կրթման բազմաթիվ ծրագրեր.

- Շարունակվել է ՀՀ-ում ֆինանսական կրթման ազգային ռազմավարության գործողությունների ծրագրով սահմանված միջոցառումների իրականացումը: Մասնավորապես՝ դպրոցներում ֆինանսական կրթման բաղադրիչը 1-12-րդ դասարանների 4 առարկայական ծրագրերում ինտեգրելու նպատակով 2016 թվականին ձևավորվել են աշխատանքային ենթախմբեր, որոնք մշակում են կրթական չափորոշիչները և ծրագրերը: Աշխատանքային խմբերի կազմում ընդգրկված են ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը և մյուս շահագրգիռ կողմերը:
- Գյուղական բնակչության՝ անձնական ֆինանսների կառավարման ոլորտում գիտելիքներն ու հմտությունները զարգացնելու նպատակով 2016 թվականին սեմինարներ են անցկացրել 53 գյուղական համայնքներում, վերապատրաստվել են և որակավորման հավաստագրեր են ստացել 9 սեմինարավարներ 6 մարզերից, ովքեր շարունակաբար կիրականացնեն համապատասխան դասընթացներ.
- Ապրիլի 1-30-ը, արդեն 3-րդ անգամ, իրականացվել է «Իմ ֆինանսների ամիս» ծրագիրը, որի նպատակը այնպիսի գիտելիքների և հմտությունների ուսուցանում է, որոնք կօգնեն մասնակցին կատարելու արդյունավետ խնայողություններ, պլանավորելու եկամուտներն ու ծախսերը, խուսափելու պարտքի բեռից, իմանալու՝ ուր և ում դիմել սեփական իրավունքները պաշտպանելու համար, ինչպես խուսափել ֆինանսական զեղծարարություններից և այլն: Ծրագրին մասնակցել է մոտ 5000 հոգի, համագործակցել է 35 կառույց, իրականացվել է 15 միջոցառում:
- ՀՀ կենտրոնական բանկի այցելուների կենտրոնում 2016 թվականին շարունակվել են զինվորական խմբերի համար նախատեսված «Անձնական ֆինանսների կառավարման վերաբերյալ» սեմինարները: Ծրագրի նպատակը անձնական ֆինանսների կառավարման վերաբերյալ գործնական գիտելիքների ուսուցանումն է: Ծրագիրը շարունակական է:
- 2016 թ. սեպտեմբերի 3-13-ը Ստեփանակերտում անցկացվել է Հայաստանի դրամաշրջանառության պատմությունը. «Ֆինանսներ բոլորի համար» ցուցահանդեսը: 27 սեմինարների ընթացքում շուրջ 3000 մասնակիցներ ինտերակտիվ և իրազեկող սեմինարների միջոցով ձեռք են բերել անձնական ֆինանսների արդյունավետ կառավարման գիտելիքներ և հմտություններ:

- Շարունակվել են «Ֆինանսներ բոլորի համար» www.abcfinance.am կայքի զարգացման աշխատանքները, ստեղծվել են նոր բաժիններ և ենթաբաժիններ: www.abcfinance.am կայքում, ինչպես նաև կրթական և տեղեկատվական այլ կայքերում և թերթերում տպագրվել է ֆինանսական թեմաներով իրազեկող հոդվածների շարք և տարածվել սոցիալական ցանցերում: 2016 թվականին facebook-յան ABCFinance.am էջը հավանողների թիվը գրեթե եռապատկվել է (5600-16000), հրապարակումների հասանելիությունը միջինում աճել է 4 անգամ (2000-8000), օրական իրականացվել է միջինում 2-3 հրապարակում (ինֆոգրաֆիկա, տեսանյութեր), 1 տարվա ընթացքում հայտարարվել է շուրջ 15 մրցույթ, հրապարակմանը օգտատերերի արձագանքները (like, share և այլն) միջինում ավելացել են 3 անգամ (1200-3600):
- Համայնքային ֆինանսական հիմնախնդիրները բացահայտելու, ուսումնասիրելու, լուծման ուղիներ առաջարկելու նպատակով 2016 թվականին ևս ՀՀ կենտրոնական բանկի և «Ժողովրդավարական կրթության հայկական կենտրոնի» համագործակցությամբ իրականացվել է «Քաղաքացի նախագիծը»: Ծրագիրն ընդգրկել է 4 մարզ, 33 դպրոց, 35 ուսուցիչ և 600 աշակերտ:
- 2016 թ. հոկտեմբերի 30-ին, արդեն 5-րդ անգամ, նշվել է Խնայողությունների միջազգային օրը, որի շրջանակում Գերմանական խնայբանկերի միության հետ համատեղ կազմակերպվել են 3 խումբ միջոցառումներ. բացօթյա ցուցահանդես ֆինանսական կազմակերպությունների մասնակցությամբ, լրագրողների համար մրցույթ և խնայողությունների խաղարշավ 10 մարզերում և Երևանում: Ծրագրի նպատակն է կոչ անել մարդկանց մեկ անգամ ևս մտածել երկարաժամկետ անվտանգ և եկամտաբեր խնայողություններ կատարելու մասին:
- Տարբեր հեռուստաալիքներով հեռարձակվել են կենսաթոշակային բարեփոխումների, պետական սուբսիդավորմամբ տրամադրվող ուսանողական վարկերի և բնակարան ձեռք բերելու համար երիտասարդ ընտանիքներին տրվող վարկերի վերաբերյալ տեսահոլովակներ: Տարբեր կազմակերպությունների համար անցկացվել են կենսաթոշակային բարեփոխումներին առնչվող տեղեկատվական և կրթական սեմինարներ:

Խորացվել և ամրապնդվել է սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական կրթման ոլորտում միջազգային կառույցների՝ Եվրոպայի տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (OECD) ֆինանսական կրթման միջազգային ցանցի (INFE), Ֆինանսական ներգրավման միության (AFI), Եվրասիական տնտեսական ընկերակցության, ինչպես նաև Երեխաների և երիտասարդների ֆինանսների միջազգային կազմակերպության (Child & Youth Finance International) հետ համագործակցության մակարդակը:

2016 թ. նոյեմբերի 28-ին Շվեդիայում Հայաստանը, ի դեմս ՀՀ կենտրոնական բանկի, Երեխաների և երիտասարդների ֆինանսների միջազգային կազմակերպության (Child & Youth Finance International) Գլոբալ ներգրավվածություն («Global inclusion») մրցանակաբաշխությունում գրավել է առաջին տեղը Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի երկրների շարքում:

ԿԱԴՐԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

2016 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկը շարունակել է անձնակազմի որակավորման բարձրացման քաղաքականության իրականացումը, ինչը նպատակաուղղված է նաև ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության գործառույթների արդյունավետության բարձրացմանը:

Մասնագիտական գիտելիքների կատարելագործման և միջազգային լավագույն փորձին ծանոթանալու նպատակով ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության գործընթացներին մասնակցող աշխատակիցները հաշվետու տարվա ընթացքում մասնակցել են մի շարք ներքին և արտաքին դասընթացների, աշխատանքային այցերի և կոնֆերանսների: Վերապատրաստված աշխատակիցները ներկայացրել են հաշվետվություն, մշակված հարցաթերթերի միջոցով գնահատել դասընթացների արդյունավետությունը, հանդես եկել կիրառելի փորձի ներդրման առաջարկություններով և շահագրգիռ ստորաբաժանումների աշխատակիցներին փոխանցել վերապատրաստման արդյունքում ստացած գիտելիքները:

2016 թվականին Կենտրոնական բանկը շարունակել և խորացրել է համագործակցությունը Անգլիայի բանկի կենտրոնական բանկերի ուսուցողական կենտրոնի, Մալայզիայի բանկի, Եվրասիական տնտեսական միության, Եվրոպական կենտրոնական բանկի, Եվրոպական երկրների կենտրոնական/ազգային բանկերի՝ Նիդեռլանդների, Գերմանիայի Բունդեսբանկի, Իտալիայի, Ֆրանսիայի, Ավստրիայի, Չեխիայի, Լեհաստանի, Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսության ֆինանսական տեխնոլոգիաների փոխանցման գործակալության, Ֆինանսական կայունության ինստիտուտի, Շվեյցարիայի բանկի Գերցենզե ինստիտուտի, Կանադայի Տորոնտո կենտրոնի, ԱՄՆ դաշնային պահուստային համակարգի, Արժույթի միջազգային հիմնադրամի և այլ կառույցների հետ: Կենտրոնական բանկի վերահսկողական ոլորտի աշխատակիցների համար Նիդեռլանդների բանկի փորձագետի կողմից կազմակերպվել են «Բանկային վերահսկողություն» թեմայով շարունակական փուլային դասընթացներ, իսկ տվյալ ոլորտի հաղորդակցման որակները բարձրացնելու նպատակով Նիդեռլանդների բանկի և «Գուիկոնսալտ» (Gooiconsult) կազմակերպության հետ համատեղ անցկացվել են «Հարցազրույցի և հաղորդակցման հմտությունների զարգացում» թեմայով փուլային դասընթացներ: Բելգիայի բանկի փորձագետները կազմակերպել են նաև «Տեղերում ստուգումների փորձը՝ եվրոպական միասնական վերահսկողական մեխանիզմի ներքո» թեմայով դասընթացը: Ֆինանսական ոլորտում տարածաշրջանային համագործակցությունը խորացնելու առումով կարևորվում են Կանադայի Տորոնտո կենտրոնի, ԱՄՆ դաշնային պահուստային համակարգի հետ համատեղ Կենտրոնական բանկի կազմակերպած տարածաշրջանային դասընթացները, որոնց մասնակցել են Կենտրոնական բանկի և օտարերկրյա բանկերի ներկայացուցիչները:

Հաշվետու տարում Կենտրոնական բանկի աշխատակիցները շարունակել են մասնակցել նաև ֆինանսական, հաշվապահական, աուդիտորական, ապահովագրական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, զեղծարարության, մարդկային ռեսուրսների կառավարման ոլորտների միջազգային մասնագիտական որակավորման քննություններին:

Կենտրոնական բանկն ակտիվ համագործակցել է բուհերի հետ. մասնակցել է ուսանողների հետ հանդիպումներին, անցկացրել գիտահետազոտական ու աշխատանքային պրակտիկաներ:

2016 թվականին Կենտրոնական բանկը շարունակել է բազմակողմ և երկկողմ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

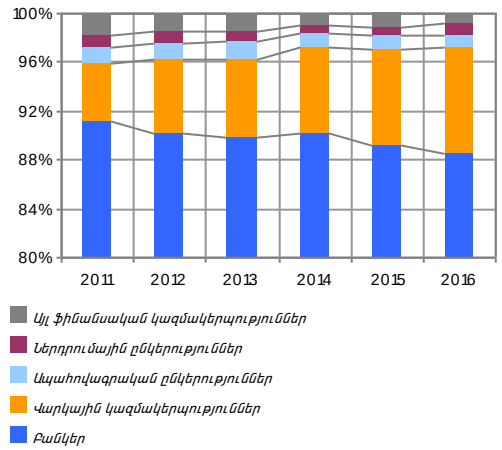
Հաշվետու ժամանակաշրջանում Կենտրոնական բանկն ընդունել է Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) պատվիրակությանը: Գործնական կապերն ընդլայնելու, երկրի մակրոտնտեսական վիճակին ծանոթանալու և բանկային տարբեր ոլորտների շուրջ բանակցություններ վարելու նպատակով Կենտրոնական բանկ են այցելել Միջպետական բանկի, ԱՄՆ պետդեպարտամենտի, Համաշխարհային բանկի, Գերմանական KfW բանկի պատվիրակությունները, «Մուդիզ» (Moody's) միջազգային վարկանշային կազմակերպության ներկայացուցիչները և այլն:

Կենտրոնական բանկը կազմակերպվել է մի շարք գործնական հանդիպումներ, կոնֆերանսներ, նիստեր, «կլոր սեղաններ» և համաժողովներ: Բանակցություններ վարելու նպատակով Կենտրոնական բանկ են այցելել Լիբանանի կենտրոնական բանկի պատվիրակությունը, կայացել է ԱՊՀ երկրների արժեթղթերի շուկան կարգավորող պետական մարմինների ղեկավարների խորհրդի նիստը և հայ-գերմանական հիմնադրամի դիտորդ խորհրդի նիստը:

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Գրաֆիկ 1.

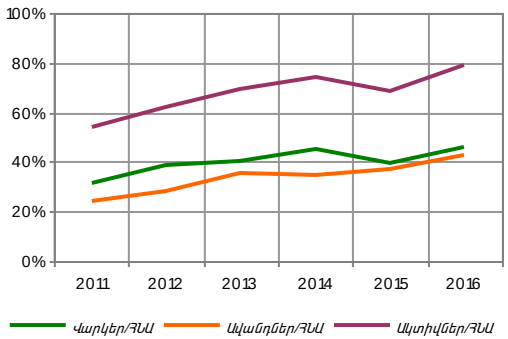
Ֆինանսական համակարգի ակտիվների կառուցվածքը ըստ ֆինանսական հաստատությունների

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 2.

Բանկային համակարգի ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ցուցանիշները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

2016 թվականին ՀՀ ֆինանսական համակարգը ապահովել է կայուն զարգացման միտումներ. արձանագրվել է հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների զգալի աճ: Ֆինանսական համակարգի ակտիվների ու ՀՆԱ-ի և վարկերի ու ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշներն աճել են համապատասխանաբար 12.3 և 6.6 տոկոսային կետով և կազմել 89.1% և 50.0%:

Հայաստանի բանկային համակարգի ակտիվներին բաժին է ընկնում ֆինանսական համակարգի ակտիվների 88.4%-ը:

ԲԱՆԿԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերը

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 17 առևտրային բանկեր և 1 զարգացման բանկ: Տարվա ընթացքում «Ինեկոբանկ» ՓԲԸ-ի, «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ-ի, «Արարատբանկ» ԲԲԸ-ի և «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի կողմից միացումներ են իրականացվել համապատասխանաբար՝ «Պրոկրեդիտ Բանկ» ՓԲԸ-ի, «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ի, «Զարգացման Հայկական բանկ» ԲԲԸ-ի և «Առէկսիմբանկ» ՓԲԸ-ի բաժնեմասերին:

Բանկային համակարգի ակտիվների և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության և տնտեսությանը տրամադրված վարկերի ու ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշներն աճել են համապատասխանաբար 10.3 և 6.0 տոկոսային կետով և կազմել 78.8% և 45.8%:

Աղյուսակ 3. Ֆինանսական ծառայությունների հասանելիությունը

	2014	2015	2016
100,000 չափահաս բնակչի հաշվով մասնաճյուղերի քանակ	22.8	23.3	23.5
100,000 չափահաս բնակչի հաշվով ԱԳՄ-ների քանակ	62.1	65.2	64.2

Բանկային համակարգի աշխատակիցների քանակը (ներառյալ՝ սպասարկող անձնակազմը) նվազել է 1.8%-ով և տարեվերջին կազմել 11211: Ընդհանուր թվաքանակում ղեկավար անձնակազմի տեսակարար կշիռը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 0.4 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 17.7%:

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ բանկային համակարգում

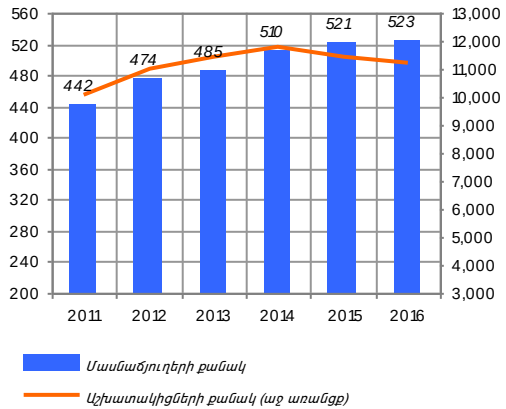
2016 թվականին արձանագրվել է Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակցի աճ գրեթե բոլոր հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով՝ բացառությամբ ընդհանուր կապիտալի: Այդուհանդերձ, կենտրոնացվածության գործակիցները հիմնականում պահպանվել են 0.06-ից 0.1–ի միջակայքում՝ փաստելով բանկային համակարգի թույլ կենտրոնացվածության մասին:

Աղյուսակ 4. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Ցուցանիշներ	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Ընդհանուր ակտիվներ	0.0727	0.0764	0.0859
Ընդհանուր պարտավորություններ	0.0751	0.0800	0.0953
Ընդհանուր կապիտալ	0.0627	0.0630	0.0580
Տնտեսությանը տրամադրված վարկեր	0.0754	0.0803	0.1014
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	0.750	0.0813	0.0825
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ պարտավորություններ (ներառյալ բանկային հաշիվներ)	0.0926	0.0925	0.1222

Գրաֆիկ 3.

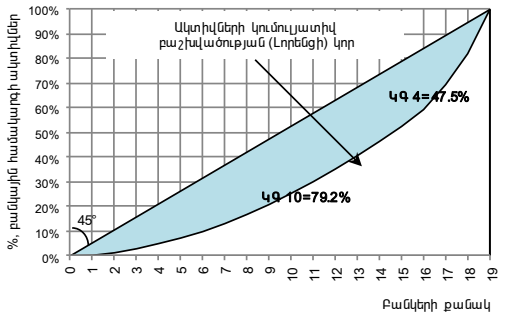
Բանկերի մասնաճյուղերի և աշխատակիցների քանակը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 4.

Բանկերի ակտիվների կումուլյատիվ բաշխվածությունը՝ ըստ ակտիվների մեծության

** Ըստ ակտիվների մեծության բանկերի ակտիվների կուտակային կումուլյատիվ բաշխվածության (Լորենցի) կորը կիրառվել է Ջինիի կենտրոնացվածության գործակցի հաշվարկման համար՝ որպես 45° անկյամբ տարված և Լորենցի կորերով պարփակված բազմանկյունների մակերեսների տարբերություն:*

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Խոշոր և մանր բանկերի միջև բևեռացվածությունը փոքր-ինչ աճել է գրեթե բոլոր հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով: Բևեռացվածության որոշակի աճի մասին է փաստում նաև ըստ ակտիվների Ջինիի կենտրոնացվածության գործակցի աճը. նախորդ տարվա համեմատ այս գործակիցն ավելացել է 1.3 տոկոսային կետով և կազմել 40.2%:

Աղյուսակ 5. Բանկային հատվածի կենտրոնացվածության մակարդակը

Ցուցանիշներ	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Ընդհանուր ակտիվներ			
ԿԳ 4 (խոշորագույն չորս բանկերի տեսակարար կշիռը համակարգում)	43%	44%	48%
ԿԳ 10 (խոշորագույն տասը բանկերի տեսակարար կշիռը համակարգում)	77%	78%	79%
Ընդհանուր պարտավորություններ			
ԿԳ 4	43%	46%	51%
ԿԳ 10	78%	79%	83%
Ընդհանուր կապիտալ			
ԿԳ 4	37%	37%	31%
ԿԳ 10	71%	70%	64%
Տնտեսությանը տրամադրված վարկեր			
ԿԳ 4	44%	45%	52%
ԿԳ 10	78%	79%	84%
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ			
ԿԳ 4	43%	47%	47%
ԿԳ 10	79%	79%	80%
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ընթացիկ պահանջ պարտավորություններ (ներառյալ բանկային հաշիվներ)			
ԿԳ 4	52%	52%	55%
ԿԳ 10	83%	85%	89%

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՊԻՏԱԼԸ

Բանկային համակարգի կապիտալի աճի միտումները

Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալն ավելացել է 27.1%-ով (139.5 մլրդ դրամով) և կազմել 653.6 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը պայմանավորվել է կանոնադրական կապիտալի ավելացմամբ և զուտ շահույթի հաշվին: Տարվա ընթացքում 10 բանկ համալրել է կանոնադրական կապիտալը: Կանոնադրական կապիտալն աճել է 115.0 մլրդ դրամով, որից միայն 86.0 մլրդ դրամը համալրվել է արտաքին աղբյուրների հաշվին:

Տարվա ընթացքում ոչ ռեզիդենտ մասնակիցների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալում նվազել է 5.6 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել է 62.0%:

Հաշվետու տարում ընդհանուր կապիտալի առաջանցիկ աճի հետևանքով ընդհանուր կապիտալի և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշն ավելացել է 1.5 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 16.4%:

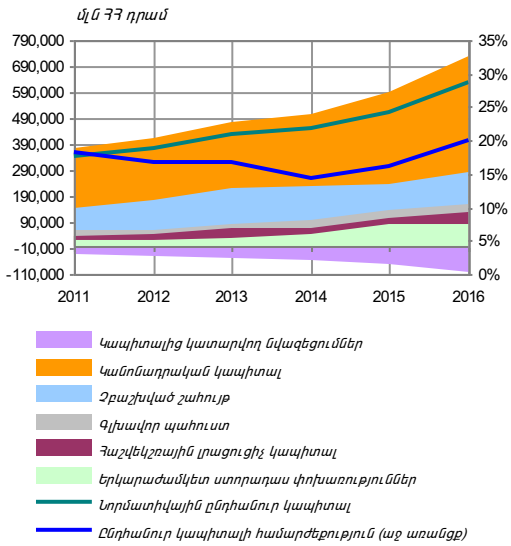
Բանկային համակարգի կապիտալի համարժեքությունը

2016 թվականին առևտրային բանկերի ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը աճել է 3.8 տոկոսային կետով և կազմել 20.0% (պահանջվող նվազագույն սահմանաչափը՝ 12%): Ըստ առանձին առևտրային բանկերի՝ ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը ևս բարձր է եղել սահմանված նվազագույն սահմանաչափից, և տարվա ընթացքում որևէ բանկում կապիտալի համարժեքության նորմատիվի խախտում չի արձանագրվել:

Առևտրային բանկերի կապիտալի համարժեքությունը աճել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի աճի հաշվին: Տարվա ընթացքում ընդհանուր նորմատիվային կապիտալն ավելացել է 32.2%-ով (152.6 մլրդ դրամով) և կազմել 627.1 մլրդ դրամ: Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալում հիմնական կապիտալի տեսակարար կշիռը կազմել է 82.3% (նախորդ տարի՝ 86.2%):

Գրաֆիկ 5.

Առևտրային բանկերի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը և կապիտալի համարժեքության շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ըստ ռիսկով կշռված ակտիվների կառուցվածքի՝ վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 86.8%, 9.7% և 3.4% (31.12.2015 թ. դրությամբ՝ 89.1%, 7.3% և 3.6%):

Բանկերի սեփականատերերը

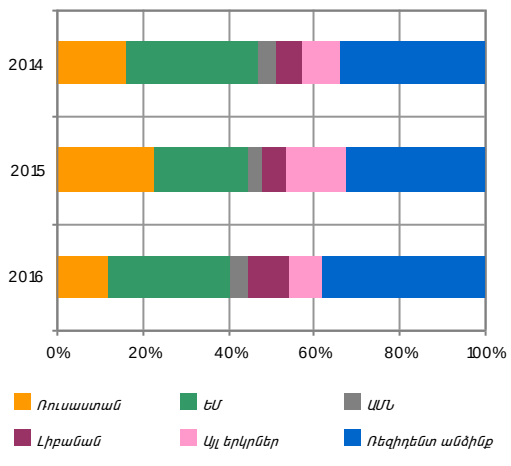
Ըստ կազմակերպաիրավական տեսակների՝ ՀՀ տարածքում գործող 18 բանկերից 4-ը բաց բաժնետիրական, 14-ը՝ փակ բաժնետիրական ընկերություններ են:

Բանկային համակարգի մասնակիցներ են (բաժնետերեր, փայատերեր) 3720 ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, որոնցից 72-ը՝ ոչ ռեզիդենտներ: Եթե բացառենք բաց բաժնետիրական ընկերության կարգավիճակ ունեցող 4 բանկերը, ապա 14 բանկերի մասնակիցները (բաժնետերեր, փայատերեր) 60 ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք են, որոնցից 29-ը՝ ոչ ռեզիդենտներ: 5 բանկում բաժնեմասերի 100%-ը տնօրինում է մեկ անձ (2 ռեզիդենտ իրավաբանական անձ, 3 ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ և 1 ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ), իսկ ևս 7 բանկում 1 բաժնետեր տնօրինում է բաժնետոմսերի 50%-ից ավելի բաժնեմասը:

Ըստ բանկային համակարգի մասնակիցների տարածաշրջանային բաշխվածության՝ կանոնադրական կապիտալում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ԵՄ-ում և ՌԴ-ում գրանցված մասնակիցները՝ համապատասխանաբար 28.5% և 12.1% (31.12.2015 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 21.9% և 23.0%):

Գրաֆիկ 6.

Բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալի կառուցվածքը ըստ ռեզիդենտության

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի ներգրաված միջոցները

2016 թվականին բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորություններն ավելացել 13.5%-ով (397.9 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել 3 տրլն 341 մլրդ դրամ:

Ըստ արժութային կառուցվածքի՝ դրամային պարտավորություններն ավելացել են 23.8%-ով, իսկ արտարժութային պարտավորությունները՝ 8.2%-ով: Արդյունքում՝ արտարժութային պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 3.1 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 62.6%:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ներգրավված ցպահանջ և ժամկետային ավանդներն ավելացել են 21.7%-ով (388.2 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել են 2 տրլն 177 մլրդ դրամ: Ըստ արժութային կառուցվածքի՝ դրամային ավանդները ավելացել են 36.5%-ով, իսկ արտարժութային ավանդները՝ 15.8%-ով: Արդյունքում՝ արտարժութային ավանդների տեսակարար կշիռը ընդհանուր ավանդներում նվազել է 3.5 տոկոսային կետով և կազմել 67.8%:

Իրավաբանական անձանց ցպահանջ պարտավորությունները ավելացել են 34.0%-ով (111.6 մլրդ դրամով), իսկ ֆիզիկական անձանց ցպահանջ պարտավորությունները՝ 9.3%-ով (20.6 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել համապատասխանաբար 439.7 մլրդ դրամ և 242.4 մլրդ դրամ:

Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների ծավալներն ավելացել են 45.7%-ով և կազմել 411.2 մլրդ դրամ, իսկ ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների ծավալները՝ 13.3%-ով և կազմել 1 տրլն 84 մլրդ դրամ:

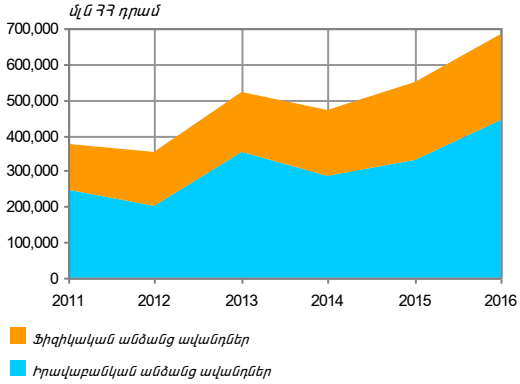
Բանկային համակարգի ներգրաված միջոցների կառուցվածքը

31.12.2016 թ. դրությամբ բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորություններում ծախսատար պարտավորությունների տեսակարար կշիռը կազմել է 95.1% (նախորդ տարի՝ 95.6%): Եթե բացառենք ցածր ծախսատար ցպահանջ պարտավորությունները, ծախսատար ժամկետային պարտավորությունների տեսակարար կշիռը կազմել է 74.0% (նախորդ տարի՝ 76.0%):

Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ արձանագրվել են բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) նկատմամբ պարտավորությունների և ցպահանջ ու ժամկետային ավանդների մասով. բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 3.9 տոկոսային կետով, իսկ ցպահանջ և ժամկետային ավանդների տեսակարար կշիռներն աճել են համապատասխանաբար 1.7 և 2.6 տոկոսային կետով:

Գրաֆիկ 7.

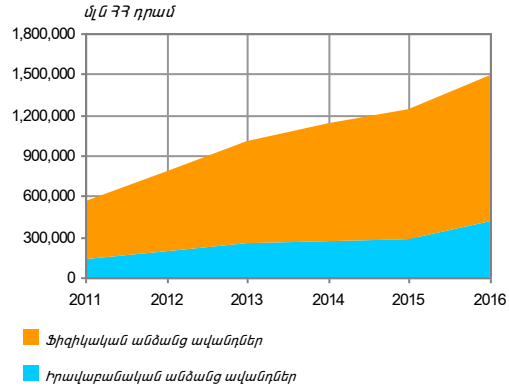
Բանկային համակարգի ցպահանջ ավանդները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 8.

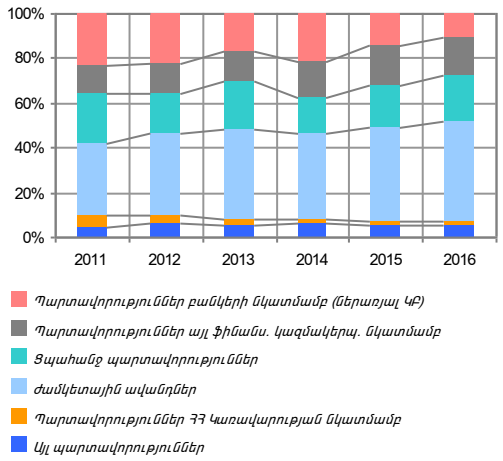
Բանկային համակարգի ժամկետային ավանդները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 9.

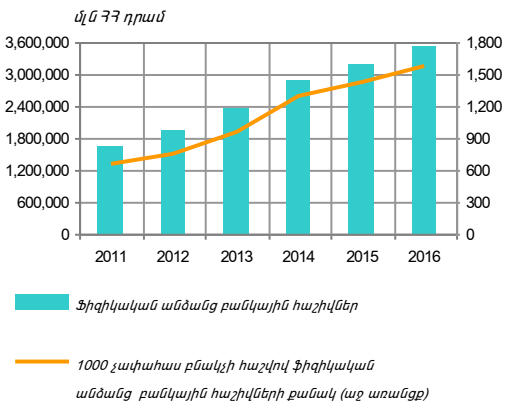
Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 10.

Բանկային համակարգում ֆիզիկական անձանց բանկային հաշիվները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ, Ազգային վիճակագրական ծառայություն:

Ըստ մարման ժամկետայնության՝ 31.12.2016 թ. դրությամբ ներգրաված միջոցների 21%-ը ցպահանջ է (ավանդներ, բանկային հաշիվներ, թղթակցային հաշիվներ), 53%-ը՝ մինչև 1 տարի մարման ժամկետայնությամբ և 26%-ը՝ 1 տարուց ավելի մարման ժամկետայնությամբ (31.12.2015 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 20%, 55% և 25%):

Առևտրային բանկերի հաճախորդները

ՀՀ առևտրային բանկերում սպասարկվող հաճախորդների քանակը 2016 թվականին ավելացել է 7.2%-ով և տարեվերջին կազմել 2 մլն 494 հազար՝ հիմնականում պայմանավորված ֆիզիկական անձ հաճախորդների քանակի ավելացմամբ: Նախորդ տարվա համեմատ ֆիզիկական անձ հաճախորդների քանակն ավելացել է 7.3%-ով և կազմել 2 մլն 414 հազար, իսկ իրավաբանական անձ հաճախորդների քանակն ավելացել է 4.3%-ով և տարեվերջին կազմել 79.6 հազար:

Տարվա ընթացքում բանկային հաշիվների (ընթացիկ և ժամկետային) քանակն ավելացել է 10%-ով և կազմել 3 միլիոն 672 հազար[1]: Իրավաբանական անձանց հաշիվների քանակն ավելացել է 7.0%-ով և տարեվերջին կազմել 162.2 հազար: Ֆիզիկական անձանց բանկային հաշիվների (ընթացիկ և ժամկետային) քանակն ավելացել է 5.3%-ով և կազմել 3 միլիոն 510 հազար:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի տեղաբաշխված միջոցների աճի միտումները

2016 թվականին բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվներն ավելացել են 15.5%-ով և տարեվերջին կազմել 3 տրլն 995 մլրդ դրամ՝ հիմնականում պայմանավորված տնտեսությանը տրամադրված վարկերի, պետական արժեթղթերի և ԿԲ թղթակցային հաշիվների աճով:

[1] *Բանկային հաշիվներում ներառված չեն վարկային հաշիվները:*

Տնտեսությանը տրամադրված վարկերն ավելացել են 15.4%-ով և կազմել 2 տրլն 320 մլրդ դրամ (308.7 մլրդ դրամ աճ): Իրավաբանական անձանց և ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերն ավելացել են համապատասխանաբար 20.5%-ով և 8.1%-ով՝ կազմելով 1 տրլն 416 մլրդ դրամ և 903 մլրդ դրամ:

Պետական արժեթղթերում ներդրումների ծավալներն ավելացել են 68.8%-ով և կազմել 427.6 մլրդ դրամ: ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների և այլ պահանջների ծավալն ավելացել է 14.7%-ով և կազմել 581.7 մլրդ դրամ:

Աղյուսակ 6. Ոչ ռեզիդենտ բանկերում թղթակցային հաշիվների կառուցվածքը՝ ըստ երկրների

	31.12.15	31.12.16	Փոփոխություն
Եվրոմիություն	34.0%	29.74%	-4.26%
Գերմանիա	23.9%	14.25%	-9.65%
Ավստրիա	3.2%	11.01%	7.81%
Ֆրանսիա	3.2%	0.21%	-2.99%
Մեծ Բրիտանիա	1.9%	3.48%	1.58%
ԵՄ անդամ այլ երկրներ	1.8%	4.27%	2.47%
ԱՄՆ	49.3%	43.66%	-5.64%
Ռուսաստան	15.2%	20.53%	5.33%
Այլ երկրներ	1.5%	2.58%	1.08%

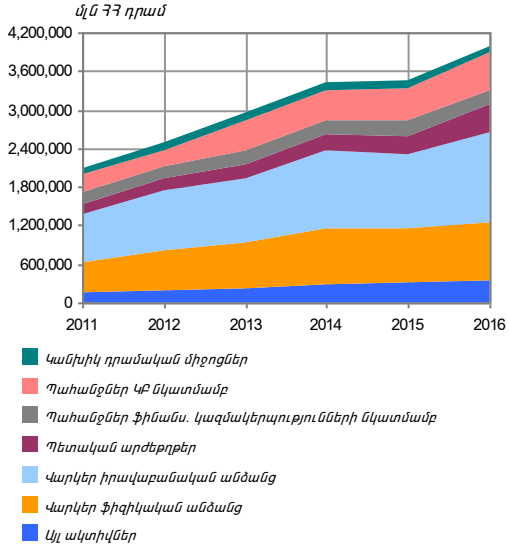
Բանկերում թղթակցային հաշիվները նվազել են 20.1%-ով և կազմել 103.1 մլրդ դրամ: Վերջիններիս բնորոշ է ըստ ռեզիդենտության բարձր կենտրոնացվածությունը: 31.12.2016 թ. դրությամբ թղթակցային հաշիվների 76.6%-ը տեղաբաշխված է եղել ոչ ռեզիդենտ բանկերում (նախորդ տարի՝ 98.2%-ը):

Բանկային համակարգի տեղաբաշխված միջոցների կառուցվածքը

Հաշվետու տարում ընդհանուր ակտիվներում եկամտաբեր ակտիվների կշիռն ավելացել է 2.5 տոկոսային կետով և կազմել 75.0%: Առանց ցածր եկամտաբեր թղթակցային հաշիվների՝ մնացած եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռն ավելացել է 3.0 տոկոսային կետով և կազմել է 74.3%:

Գրաֆիկ 11.

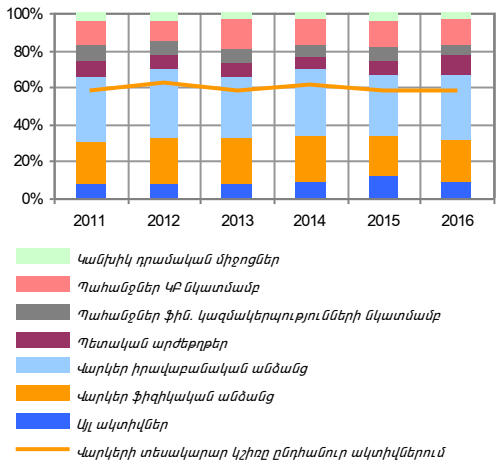
Բանկային համակարգի ակտիվների կազմը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 12.

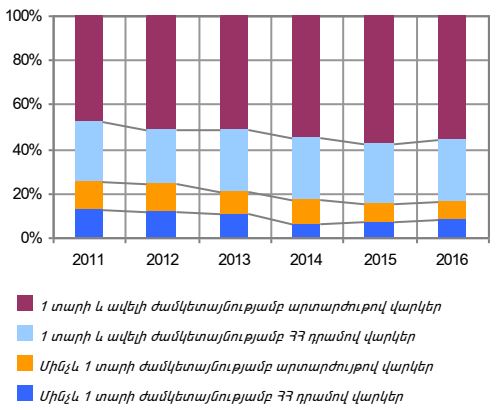
Բանկային համակարգի ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 13.

Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների ժամկետային կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ակտիվների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ տեղի են ունեցել պետական արժեթղթերի և այլ ֆինանսական կառույցների նկատմամբ պահանջների մասով. պետական արժեթղթերի մասնաբաժինն ավելացել է 3.4 տոկոսային կետով, իսկ ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ պահանջների մասնաբաժինը նվազել է 1.8 տոկոսային կետով:

Տարեվերջին տեղաբաշխված միջոցների 21%-ը ցպահանջ է, 34%-ը՝ մինչև 1 տարի ժամկետայնությամբ և 45%-ը՝ 1 տարուց ավելի և անժամկետ (31.12.2015 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 25%, 32% և 43%):

Բանկային համակարգի վարկային ներդրումները (վարկերը, լիզինգը, ֆակտորինգը և ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված վարկերն ու ավանդները)

2016 թվականին բանկային համակարգի վարկային ներդրումներն ավելացել են 15.4%-ով (308.7 մլրդ դրամով) և կազմել 2 տրլն 320 մլրդ դրամ: Դրամային վարկային ներդրումներն ավելացել են 22.4%-ով (150.7 մլրդ դրամով) և կազմել 823.0 մլրդ դրամ, արտարժութային վարկային ներդրումներն ավելացել են 11.8%-ով (158.0 մլրդ դրամով) և կազմել 1 տրլն 496.5 մլրդ դրամ: Արդյունքում արտարժութային վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը ընդհանուրում նվազել է 2.0 տոկոսային կետով և կազմել 64.5%:

Ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներն ավելացել են 179.6%-ով և կազմել 328 մլրդ դրամ, ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներն ավելացել են 4.6%-ով և կազմել 2 տրլն 203 մլրդ դրամ: Արդյունքում ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը աճել է 7.7 տոկոսային կետով և կազմել 12.9%:

Ըստ ժամկետային կառուցվածքի՝ երկարաժամկետ վարկային ներդրումների (1 տարի և ավելի ժամկետայնությամբ) տեսակարար կշիռը ընդհանուրում նվազել է 1.2 տոկոսային կետով և կազմել 83.6%: Ընդհանուր վարկային ներդրումներում երկարաժամկետ վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը նվազել է արտարժութային երկարաժամկետ վարկային ներդրումների տեսակարար կշռի նվազման հաշվին:

Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներում տարեվերջին մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել սպառողական, արդյունաբերության և առևտրի ոլորտներին տրամադրված վարկերը՝ համապատասխանաբար 20.3%, 19.6% և 15.7%:

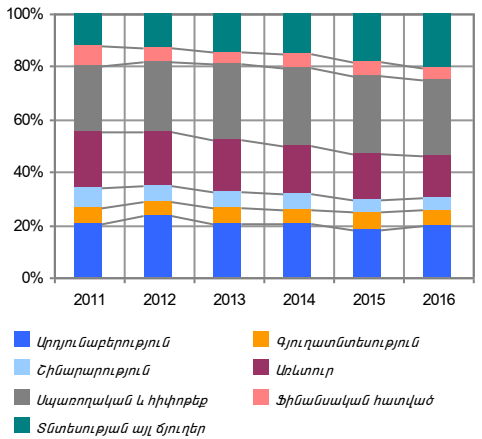
Բանկային համակարգի՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի վարկավորման Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցն աճել է 0.01 տոկոսային կետով և կազմել 0.11: Նույն ցուցանիշի մեծությունը, ըստ բանկերի միջինի, աճել է 0.01 տոկոսային կետով և կազմել է 0.19 միավոր, ինչը վկայում է որոշ բանկերում վարկային ներդրումների ճյուղային կենտրոնացվածության համեմատաբար բարձր մակարդակի մասին:

Ֆինանսական միջնորդությանը մեծապես նպաստում են նաև միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների ծրագրերի շրջանակներում բանկերի միջնորդությամբ տրամադրվող վարկերը, որոնք հիմնականում երկարաժամկետ են: 31.12.2016 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող 15 բանկ և 13 վարկային կազմակերպություն սպասարկել են.

- Գերմանական KFW զարգացման բանկի,
- Զարգացման և վերակառուցման եվրոպական բանկի (EBRD)
- Ասիական զարգացման բանկի (ADB),
- Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամի (EFSE),
- Սևծովյան առևտրի և զարգացման բանկի (BSTDB),
- Համաշխարհային բանկի (WB),
- Եվրասիական զարգացման բանկի (EDB),
- Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի (IFC),
- Գյուղատնտեսության զարգացման միջազգային հիմնադրամի (IFAD),
- OPEK-ի միջազգային զարգացման հիմնադրամի,
- Գերմանական ներդրումային կորպորացիայի (DEG),
- Ավստրիայի զարգացման բանկի (OeEB),
- Ատլանտիկ առևտրի վարկավորման ծրագրի (AFA),
- Եվրոպական ներդրումային բանկի (EIB),
- Միկրոֆինանսավորման ԲլուՕրչարդ հիմնադրամի (BlueOrchard Microfinance)
- այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից իրականացվող տարբեր վարկային ծրագրերը:

Գրաֆիկ 14.

Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների կառուցվածքը ըստ տնտեսության ճյուղերի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Միջազգային ծրագրերի շրջանակներում բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված վարկերը 2016 թվականին նվազել են 19.5%-ով և տարեվերջին կազմել 304 մլրդ դրամ: Միջազգային ծրագրերի շրջանակներում տրամադրված վարկերում 31.12.2016 թ. դրությամբ բանկերի կողմից տրամադրված ժամկետանց վարկերի տեսակարար կշիռը կազմել է 0.9%: Վարկային պորտֆելում մինչև 6 ամիս, 6 ամսից 1 տարի և 1 տարի ու ավելի ժամկետայնությամբ վարկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 1.5%, 5.5% 93.1%:

31.12.2016 թ. դրությամբ միջազգային վարկային ծրագրերով վարկավորման հիմնական ուղղություններն են եղել առևտուրը, գյուղատնտեսությունը և էլեկտրաէներգիան՝ 23.2%, 22.8%, և 12.3%:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի եկամտաբերությունը

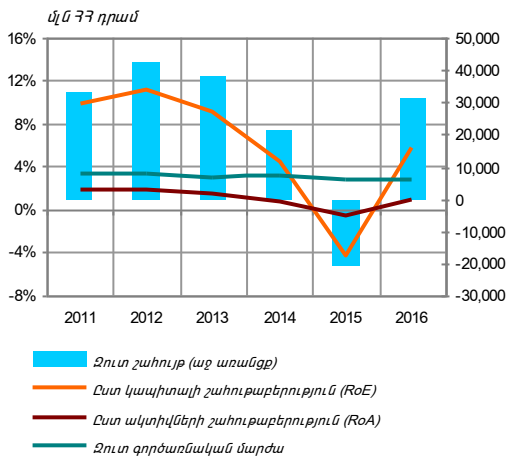
2016 թվականին բանկային համակարգի զուտ շահույթը՝ հաշվարկված ՀՀ ԿԲ վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա, կազմել է 31.7 մլրդ դրամ[2]: Տարվա ընթացքում շահույթով է աշխատել 15 բանկ, իսկ վնասով՝ 3:

Բանկային համակարգի ըստ ակտիվների (RoA) և ըստ կապիտալի (RoE) շահութաբերության ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար 0.9% և 5.7%: Բանկային համակարգի շահութաբերության վրա դրական է անդրադարձել նախորդ տարվա համեմատ վարկային պորտֆելի որակի որոշակի բարելավման արդյունքում զուտ մասհանումների և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցության 1.6 տոկոսային կետով նվազումը:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) համաձայն՝ բանկային համակարգի շահույթը 2016 թվականին կազմել է 18.4 մլրդ դրամ, իսկ ըստ ակտիվների և ըստ կապիտալի շահութաբերության ցուցանիշները՝ համապատասխանաբար 0.5% և 3.0%:

Գրաֆիկ 15.

Եկամտաբերության բնութագրիչ ցուցանիշները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[2] *Տարբերվում է ՖՀՄՍ-ից ակտիվների գծով ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին հատկացումների մասով:*

Ըստ ակտիվների շահութաբերության (RoA) քվարտիլային վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ նախորդ տարվա համեմատ նվազել է բանկերի միջև շահութաբերության ցրվածությունը: Ըստ ակտիվների շահութաբերության (RoA) միջքվարտիլային միջակայքը նվազել է 0.5 տոկոսային կետով և կազմել 1.6%: Միջքվարտիլային միջակայքը հիմնականում նվազել է 1-ին քվարտիլի և մեդիանայի տարբերության 0.4 տոկոսային կետով նվազման հաշվին: Արդյունքում՝ 3-րդ քվարտիլի և մեդիանայի տարբերությունը և մեդիանայի և 1-ին քվարտիլի տարբերությունը կազմել է համապատասխանաբար 1.1% և 0.5 % (նախորդ տարի՝ համապատասխանաբար 0.3% և 1.8%):

Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

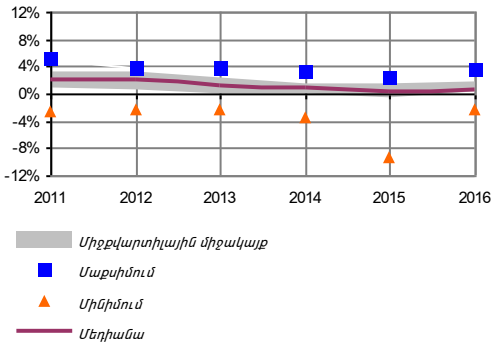
2016 թվականին բանկային համակարգի համախառն եկամուտներն ավելացել են 9.3%-ով, իսկ համախառն ծախսերը՝ 1.5%-ով: Համախառն եկամուտների կազմում տոկոսային եկամուտներն ավելացել են 2.7%-ով, ոչ տոկոսային եկամուտները՝ 1.8%-ով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներից վերադարձը՝ 17.9%-ով: Համախառն ծախսերի կազմում տոկոսային ծախսերն ավելացել են 2.2%-ով, ոչ տոկոսային ծախսերը՝ 1.4%-ով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին հատկացումները՝ 1.3%-ով:

Բանկային համակարգի տոկոսային եկամուտների աճը հիմնականում պայմանավորվել է տնտեսությանը տրամադրված վարկերից (ներառյալ՝ օվերդրաֆտից, վարկային գծերից, վարկային քարտերից) ստացված եկամուտների աճով, ընդ որում՝ վերջիններիս տեսակարար կշիռը ընդհանուր տոկոսային եկամուտներում կազմել է 80.8% (նախորդ տարի՝ 84.6%):

Ոչ տոկոսային եկամուտների կազմում հիմնականում աճել են առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտները և ՀՀ պետական գանձապետական արժեթղթերից ստացվող եկամուտները: Ոչ տոկոսային եկամուտներում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն միջնորդավճարներից ստացվող եկամուտները, ստացված տույժերն ու տուգանքները և արտարժույթի առուվաճառքից ստացված եկամուտները՝ համա-

Գրաֆիկ 16.

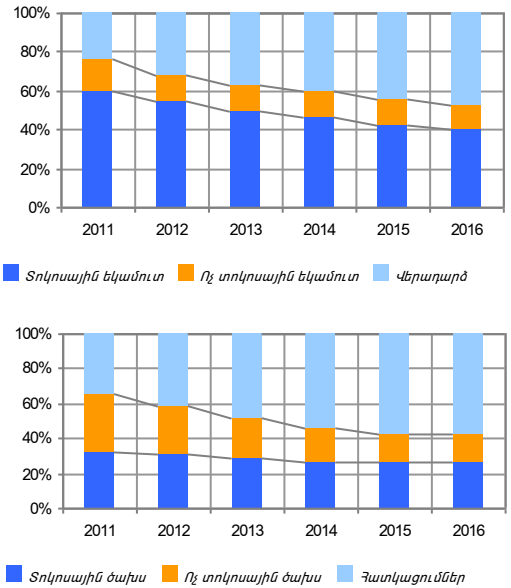
Բանկային համակարգի՝ ըստ ակտիվների շահութաբերության մակարդակը (RoA)

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 17.

Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

պատասխանաբար 43.6%, 24.8% և 16.7% (նախորդ տարի՝ 42.5%, 25.2% և 18.8%):

Տոկոսային ծախսերը հիմնականում աճել են ժամկետային ավանդների տոկոսային վճարների հաշվին: Ընդհանուր տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ժամկետային ավանդների դիմաց և առևտրային բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց տոկոսավճարների գծով ծախսերը՝ համապատասխանաբար 55.8% և 21.8% (նախորդ տարի՝ 50.7% և 22.2%):

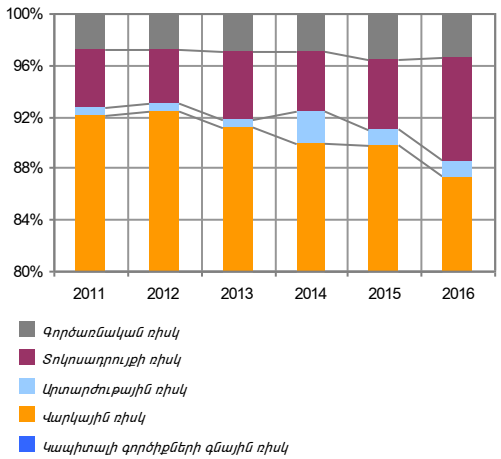
Ոչ տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն աշխատավարձի գծով ծախսերը՝ 47.4% (նախորդ տարի՝ 47.4%):

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ

2016 թվականին բանկային համակարգի ռիսկերը պահպանվել են կառավարելի շրջանակներում, և ֆինանսական կայունությունը վտանգող ռիսկեր չեն դիտարկվել: Տարվա ընթացքում առևտրային բանկերում ընդհանուր կապիտալի համարժեքության և իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները գտնվել են պահանջվող նվազագույն սահմանաչափից կրկնակի բարձր մակարդակում:

Գրաֆիկ 18.

Առևտրային բանկերի՝ ռիսկով կշռված ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Աղյուսակ 7. Առևտրային բանկերի նորմատիվային ցուցանիշները

Նորմատիվային ցուցանիշ	31.12.15	31.12.16	Փոփոխություն	Նորմատիվային սահմանաչափ
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի համարժեքություն	16.2%	20.0%	+3.8%	≥ 12%
Ընդհանուր իրացվելիություն	28.0%	32.5%	+4.5%	≥ 15%
Ընթացիկ իրացվելիություն	142.4%	170.8%	+28.4%	≥ 60%
Մեկ խոշոր փոխառուի գծով ռիսկ	18.7%	19.9%	+1.5%	≤ 20%
Բոլոր խոշոր փոխառուների գծով ռիսկ	163.3%	129.0%	-34.3%	≤ 500%
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկ	3.8%	4.0%	+0.2%	≤ 5%
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկ	11.6%	11.2%	-0.4%	≤ 20%

Վարկային ռիսկ

ՀՀ բանկային համակարգում վարկային ռիսկը շարունակում է դիտարկվել որպես կարևորագույն ռիսկ: Առևտրային բանկերի ռիսկով կշռված ակտիվներում վարկային ռիսկի մասնաբաժինը կազմել է 86.8% (նախորդ տարի՝ 89.1%): Այս պարագայում վարկային ռիսկի պատշաճ կառավարումը խիստ կարևորվում է բանկային համակարգի կայունության ապահովման տեսանկյունից:

Ըստ վարկային ներդրումների ռիսկայնության՝ չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը հաշվետու տարում նվազել են 2.4%-ով (4.1 մլրդ դրամով) և կազմել 165.7 մլրդ դրամ, իսկ ստանդարտ վարկերը և դեբիտորական պարտքերն ավելացել են 17.5%-ով (374.4 մլրդ դրամով) և կազմել 2 տրլն 509.1 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի («հսկվող», «ոչ ստանդարտ», «կասկածելի» վարկային ռիսկի դասի վարկեր և դեբիտորական պարտքեր) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկերում և դեբիտորական պարտքերում տարվա ընթացքում նվազել է 1.2 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 6.2%: [3]

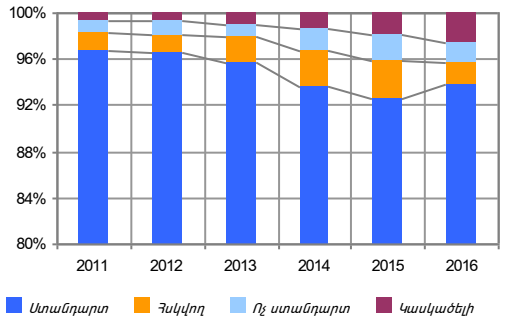
Ըստ ռիսկայնության դասերի՝ ընդհանուր վարկերում և դեբիտորական պարտքերում «հսկվող», «ոչ ստանդարտ» և «կասկածելի» վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 1.9%, 1.7% և 2.5% (31.12.2015 թ. դրությամբ՝ 3.3%, 2.2%, 1.9%):

Ըստ տնտեսության ճյուղերի՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռը առավել բարձր է հանրային սննդի ու սպասարկման այլ ոլորտների, արդյունաբերության և գյուղատնտեսության վարկերում՝ համապատասխանաբար 13.5%, 10.2% և 9.2%:

Ըստ ռեզիդենտության՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի 98.5%-ը տարեվերջին բաժին է ընկել ռեզիդենտներին, իսկ 1.5%-ը՝ ոչ ռեզիդենտներին (31.12.2015 թ. դրությամբ՝ 98.7%-ը և 1.3%-ը):

Գրաֆիկ 19.

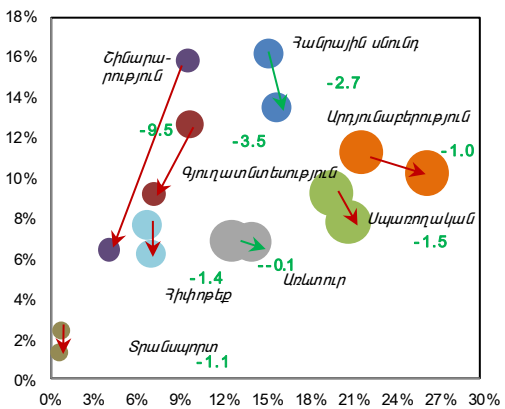
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի կառուցվածքը ըստ ռիսկի դասերի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 20.

Ըստ տնտեսության ճյուղերի՝ վարկային պորտֆելի որակի փոփոխությունը 2015-2016 թթ. [6]

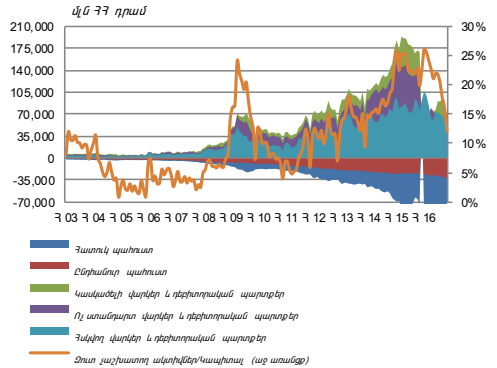
Ճյուղի չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը ընդհանուր չաշխատող վարկերում (Contribution)

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[3] *Գծապատկերում շրջանակների տրամագիծը ուղիղ համեմատական է բանկային համակարգի ընդհանուր վարկային պորտֆելում տնտեսության համապատասխան ճյուղի վարկային ներդրումների տեսակարար կշռին: Շրջանակների միջև սլաքի ուղղությունը և մեծությունը ներկայացնում են 2015-2016 թթ. ընթացքում տվյալ ճյուղի չաշխատող վարկերի տեսակարար կշռի փոփոխությունը:*

Գրաֆիկ 21.

Չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստները[6]

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Զուտ չաշխատող վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի և նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցության ցուցանիշը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 8.1 տոկոսային կետով և կազմել 12.1%[4]:

Զուտ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի նույնիսկ ամբողջական դուրսգրման սցենարի դեպքում (անտեսելով գրավադրված գույքի արժեքը) բանկային համակարգի կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը կլինի պահանջվող նվազագույն սահմանաչափից բարձր՝ 18.0%[5]:

Աղյուսակ 8. Վարկային ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ[7]

31.12.2016 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	Միաժամանակ «հսկվող», «ոչ ստանդարտ» և «կասկածելի» դասերի վարկերի 25%-ի դասակարգում անհուսալի վարկերի	Կասկածելի դասի վարկերի 75%-ի դասակարգում անհուսալի դասի վարկերի	Ստանդարտ դասի վարկերի 30%-ի դասակարգում հսկվող դասի վարկերի
Բանկային համակարգի վնասի մեծությունը	26.7 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 6.2%-ը	20.4 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 2.4%-ը	67.7 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 10.8%-ը
Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալի համարժեքությունը սթրես-սցենարի դրսևորվման դեպքում	19.3%	19.4%	18.2%

[4] Զուտ չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը հաշվարկվել են որպես չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային մեծության և ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստի մեծության տարբերություն:

[5] Ծածկույթ չունեցող չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը սահմանվում են որպես չաշխատող վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի և ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստի տարբերություն:

[6] Անհուսալի վարկային ռիսկի դաս ունեցող ակտիվները և դրանց գծով ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստը չեն ներկայացվել գծապատկերում: Անհուսալի ճանաչված ակտիվների գծով բանկերը ձևավորում են 100%-ի չափով հնարավոր կորուստների պահուստ և դուրսգրում հաշվեկշռից:

[7] Հաշվետվությունում ներկայացված այս և հաջորդ սթրես-սցենարները չեն կանխատեսում այս կամ այն ռիսկերի դրսևորումը, այլ նպատակ ունեն բացահայտելու ֆինանսական համակարգի թույլ կողմերը, գնահատելու վերջինիս կողմից ռիսկերը չեզոքացնելու ունակությունը:

Վարկային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի[8] արդյունքները տարեսկզբին իրականացված նույն սթրես-թեստերի արդյունքների համեմատ զգալիորեն բարելավվել են՝ հիմնականում պայմանավորված բանկերի կապիտալի համարժեքության աճով և վարկային պորտֆելի որակի բարելավմամբ:

Արտարժութային ռիսկ

2016 թվականի ընթացքում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի միջին տարեկան փոխարժեքը արժեզրկվել է 0.5%-ով, իսկ տարեսկզբի նկատմամբ գրեթե չի փոխվել: Արտարժութային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերում դիտարկվող հնարավոր վատթարագույն սթրես-սցենարների դրսևորման դեպքում արտարժութային բաց դիրքի հետևանքով բանկային համակարգի հնարավոր կորուստները նշանակալի չեն, իսկ ֆինանսական կայունության խոցելիության վրա դրանց ազդեցությունը թույլ է: Արտարժույթի առուվաճառքի գործառնությունների արդյունքում բանկային համակարգը հաշվետու տարում ապահովել է 15.9 մլրդ դրամ զուտ եկամուտ (նախորդ տարի՝ 17.5 մլրդ դրամ): Արտարժույթի ռիսկի գնահատման VAR (Value at risk) մեթոդաբանությամբ կատարված հաշվարկները ցույց են տալիս, որ բանկային համակարգի արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում տասնօրյա հնարավոր վնասը 95% հավանականությամբ չի գերազանցի 423 մլն դրամը:

Աղյուսակ 9. Արտարժութային ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2016թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի յուրաքանչյուր 5%-ով արժևորման (արժեզրկման) դեպքում օգուտ (վնաս)	Եվրոյի նկատմամբ ՀՀ դրամի յուրաքանչյուր 5%-ով արժևորման (արժեզրկման) դեպքում օգուտ (վնաս)	Հնարավոր առավելագույն տասնօրյա վնասը՝ գնահատված VaR մոդելով
Բանկային համակարգի օգուտը (վնասը) արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում	1.1 մլրդ դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.18%-ը (1.1 մլրդ դրամ)	218 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.03%-ը (218 մլն դրամ)	423 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.07 %-ը

[8] Սթրես-սցենարները կառուցված են բանկերի վարկերի անփոփոխ ծավալների և գրավադրված գույքի անտեսման ենթադրությունների պայմաններում (ըստ որոնց՝ վարկերն անհուսալի դասակարգվելու սցենարում վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի օտարման հնարավորությունը չի դիտարկվում):

Իրացվելիության ռիսկ

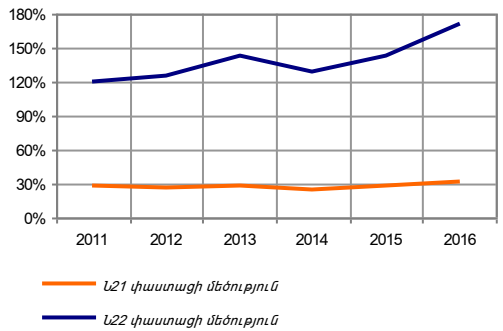
2016 թվականին դրսևորվել է բանկային համակարգի իրացվելիության մակարդակի աճի միտում, ինչին նպաստել են նաև բանկերի կողմից նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի համալրումները: Առևտրային բանկերի բարձր իրացվելի ակտիվները տարվա ընթացքում ավելացել են 30.1%-ով՝ գերազանցելով ընդհանուր ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների աճի տեմպերը: Արդյունքում ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները տարվա ընթացքում ավելացել են համապատասխանաբար 4.5 և 28.4 տոկոսային կետով և կազմել 32.5% և 170.8% (նվազագույն սահմանաչափերը՝ համապատասխանաբար 15% և 60%):

Բանկային համակարգի պարտավորությունների կենտրոնացվածության տեսանկյունից՝ հաշվետու տարում խոշոր պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 4.1 տոկոսային կետով և կազմել 18.9%[9]:

Վարկերի ֆինանսավորման միջոցների աղբյուրների կայունության տեսանկյունից՝ վարկերի և ավանդների հարաբերակցության ցուցանիշը նվազել է 5.8 տոկոսային կետով և կազմել 106.4%:

Գրաֆիկ 22.

Առևտրային բանկերի ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշների շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Աղյուսակ 10. Իրացվելիության ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2016թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի մարում	Ցպահանջ միջոցների 25%-ի մարում	Ցպահանջ միջոցների և ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի մարում
Բանկային համակարգի բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ	26.8%	29.1%	22.8%
Բանկային համակարգի բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ	129.8%	194.0%	139.8%

[9] *Այն բոլոր միջոցների հանրագումարը, որոնք առանձին վերցրած գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապվածությունը:*

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները զգալիորեն բարելավվել են տարեսկզբին իրականացված նույն սթրես-թեստերի արդյունքների համեմատ: Ըստ դիտարկվող վատթարագույն սցենարի՝ բոլոր բանկերում բարձր իրացվելի ակտիվները ամբողջությամբ բավարար են պարտավորությունների դիտարկվող սիմուլացվող արտահոսքը ծածկելու համար:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը ՀՀ բանկային համակարգում շարունակում է գնահատվել բավականին ցածր: Տարեսկզբի համեմատ՝ բանկային համակարգի շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր ակտիվներում աճել է 2.6 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 8.7%:

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից բանկային համակարգը ունեցել է 3.2 մլն դրամ զուտ եկամուտ (ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի 0.5%-ը):

Գրաֆիկ 23.

Առևտրային բանկերի վարկերի և ավանդների հարաբերակցության ցուցանիշի շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

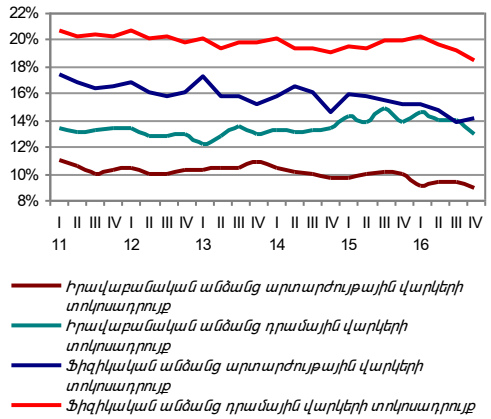
Աղյուսակ 11. Անշարժ գույքի գների փոփոխության սթրես-սցենարներ

Անշարժ գույքի 30% արժեզրկման սցենար	31.12.2016թ.
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված բանկի սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի վերագնահատմամբ *(գնային ռիսկ)*	13.0 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 2.1%-ը)
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված սթրես-սցենարի դրսևորման դեպքում խոցելի վարկային պորտֆելի[10] 30%-ի չվերադարձմամբ (հաշվի առնելով այդ վարկերի դիմաց գրավադրված գույքի՝ արժեզրկված գնով իրացումը) *(վարկային ռիսկ)*	20.9 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 3.3%-ը)
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված սթրես-սցենարի դրսևորման դեպքում խոցելի վարկային պորտֆելի 100%-ով չվերադարձմամբ (հաշվի առնելով այդ վարկերի դիմաց գրավադրված գույքի՝ արժեզրկված գնով իրացումը) *(վարկային ռիսկ)*	69.8 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 11.1%-ը)

[10] *Խոցելի վարկային պորտֆելը բանկի այն վարկերի մնացորդների հանրագումարի մեծությունն է, որոնց մնացորդային մեծությունները գերազանցում են դրանց դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի 30% արժեզրկված արժեքները:*

Գրաֆիկ 24.

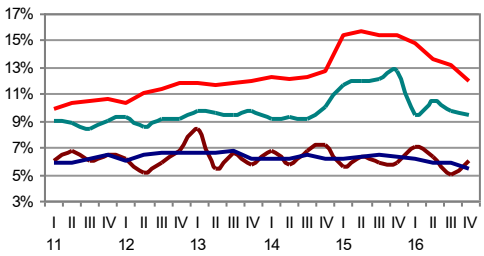
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերի տոկոսադրույքները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 25.

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ավանդների տոկոսադրույքները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գնային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ դիտարկվող վատթարագույն սցենարներում բանկային համակարգի հնարավոր վնասները զգալի չեն: Այս համատեքստում անշարժ գույքի գների տատանողականությունից բխող վարկային և գնային ռիսկերի հնարավոր բացասական ազդեցությունը բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա գնահատվում է բավականին փոքր:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

2016 թվականին ցածր գնաճային միջավայրում Կենտրոնական բանկը աստիճանաբար նվազեցրել է վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը՝ ընդհանուր հաշվով 2.5 տոկոսային կետով, որը համապատասխան ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական համակարգի առաջարկվող տոկոսադրույքների նվազման վրա:

Բանկային համակարգի կողմից տրամադրված վարկերի և ներգրավված ավանդների տոկոսադրույքները տարվա ընթացքում ցուցաբերել են նվազման միտում:

Հաշվետու տարում բանկային համակարգում տոկոսադրույքի ռիսկը պահպանվել է ցածր մակարդակում: Ակտիվների և պասիվների կառավարման ներքո առևտրային բանկերը շարունակել են կիրառել ըստ մարման ժամկետային խմբերի խիստ սահմանաչափեր, որոնց պայմաններում ակտիվների և պարտավորությունների ներկա արժեքների միջին կշռված ժամկետայնության ճեղքվածքը տատանվում է կես տարուց մինչև 1 տարվա շրջանակներում: Այս համատեքստում շուկայական տոկոսադրույքների հնարավոր տատանումների դեպքում անմիջական կորուստների ազդեցությունը առևտրային բանկերի ֆինանսական վիճակի վրա թույլ է գնահատվում:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի վատատեսական արդյունքների համաձայն՝ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների դեպքում առևտրային բանկերի հնարավոր կորուստները ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նկատմամբ տատանվում են միջինում 3.0%-ի շրջանակներում: Այս առումով՝ տոկոսադրույքի ռիսկը կառավարելի շրջանակներում է:

Աղյուսակ 12. Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2016թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ	
	Շուկայական տոկոսադրույքների 2 տոկոսային կետով նվազման (աճի) ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա՝ գնահատված *«դյուրացիայի մեթոդով»*	**Շուկայական տոկոսադրույքների 2 տոկոսային կետով նվազման (աճի) դեպքում առաջիկա երեք ամսվա զուտ տոկոսային եկամտի՝ սպասվող եկամտից շեղում՝ գնահատված *«տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մեթոդով»***
Բանկային համակարգի օգուտ/վնաս	-13.9 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 2.22%-ը (13.9 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 2.22%-ը)	-926 մլն դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 0.15%-ը (926 մլն դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 0.15%-ը)

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՀ տարածքում գործող վարկային ընկերություններ

2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են երեսունչորս վարկային կազմակերպություններ, որոնցից երեքը լիզինգային կազմակերպություններ են, մեկը՝ վարկային միություն, քսանութը՝ ունիվերսալ և երկուսը՝ վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություններ: Տարվա ընթացքում վարկային կազմակերպությունների մասնաճյուղերի քանակն ավելացել է 10-ով և տարեվերջին կազմել 169:

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ վարկային կազմակերպություններում

Աղյուսակ 13. Վարկային կազմակերպությունների կենտրոնացվածության մակարդակը (%)

Նորմատիվային ցուցանիշ	31.12.15	31.12.16
Ընդհանուր ակտիվներ		
ԿԳ 4	48.9	57.1
ԿԳ 10	76.5	80.5
Ընդհանուր պարտավորություններ		
ԿԳ 4	44.4	51.8
ԿԳ 10	76.4	79.9
Ընդհանուր կապիտալ		
ԿԳ 4	73.8	75.9
ԿԳ 10	87.5	89.4
Տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգ, ֆակտորինգ)		
ԿԳ 4	43.5	54.4
ԿԳ 10	76.2	84.6

Վարկային կազմակերպությունների միջև կենտրոնացվածությունը աճել է բոլոր հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով:

Տարբեր ամփոփ ցուցանիշների՝ Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցը հիմնականում տատանվում է 0.09-ից 0.1-ի միջակայքում՝ բացառությամբ ընդհանուր կապիտալի:

Հաշվետու տարում խոշոր և մանր վարկային կազմակերպությունների միջև բևեռացվածության աճ է արձանագրվել բոլոր ցուցանիշների գծով:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԸ, ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԿԱՊԻՏԱԼԸ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Վարկային կազմակերպությունների կապիտալը

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր կապիտալը տարվա ընթացքում ավելացել է 37.7%-ով (49.8 մլրդ դրամով) և կազմել 182.0 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը հիմնականում պայմանավորվել է կանոնադրական հիմնադրամի աճով:

Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը հաշվետու տարում նվազել է 1.8 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 8.0%: Ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցությամբ 13 վարկային կազմակերպություններից 5-ը ամբողջությամբ օտարերկրյա մասնակցությամբ ընկերություններ են, որոնց տեսակարար կշիռը վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվներում կազմել է 13.1% (31.12.2015 թ. դրությամբ՝ 17.2%):

Վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունները

Վարկային կազմակերպությունների պարտավորություններն ավելացել են 19.0%-ով (33.5 մլրդ դրամով) և կազմել 209.9 մլրդ դրամ:

Իրավաբանական անձանց նկատմամբ պարտավորությունները ավելացել են 42.6%-ով և կազմել 49.1 մլրդ դրամ (նախորդ տարի՝ 34.4 մլրդ դրամ), իսկ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ պարտավորությունները ավելացել են 2.9%-ով և կազմել 20.5 մլրդ դրամ (նախորդ տարի՝ 19.9 մլրդ դրամ):

Վարկային կազմակերպությունների ակտիվները

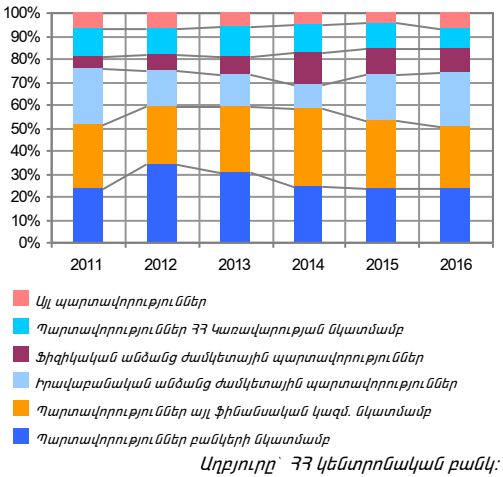
Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվները տարվա ընթացքում ավելացել են 27.0%-ով (83.4 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել 392.0 մլրդ դրամ: Գործող կազմակերպություններից 23-ում տարեվերջին արձանագրվել է ակտիվների աճ, իսկ 11-ում՝ նվազում:

Ակտիվների կազմում 26.8%-ով ավելացել են պահանջները ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ և կազմել 133.7 մլրդ դրամ, ինչպես նաև 14.2%-ով՝ տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգը, ֆակտորինգը) և կազմել 204.8 մլրդ դրամ:

Վարկավորման նվազում արձանագրվել է տնտեսության գրեթե բոլոր ոլորտներում՝ բացառությամբ ֆինանսական հատվածի, սպառողական և հիփոթեքային վարկերի:

Գրաֆիկ 26.

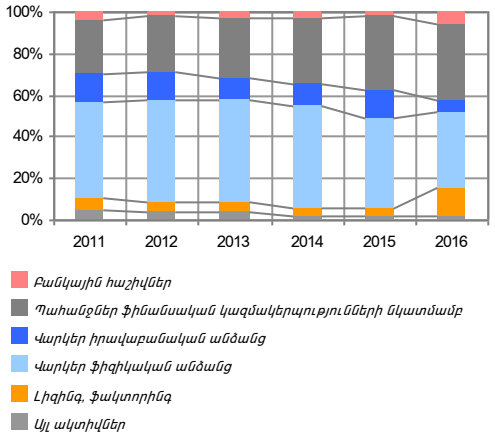
Վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 27.

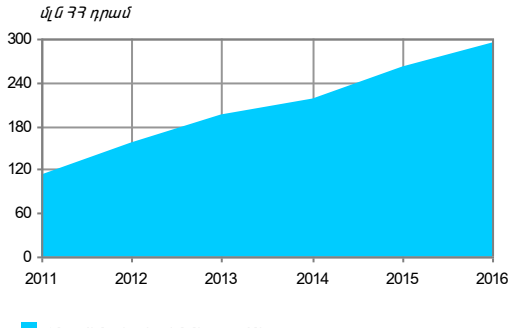
Վարկային կազմակերպությունների ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 28.

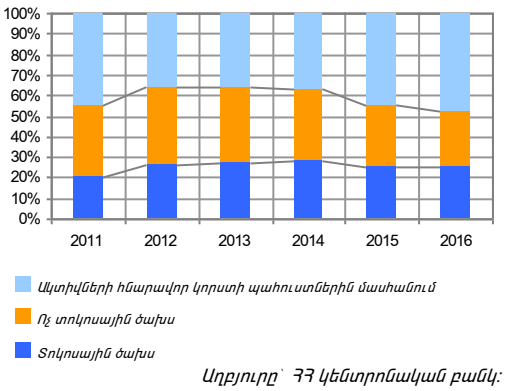
Վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 29.

Վարկային կազմակերպությունների եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Վարկային կազմակերպությունների չաշխատող («հսկվող», «ոչ ստանդարտ» և «կասկածելի» դասերի) ակտիվների տեսակարար կշիռը տարվա ընթացքում նվազել է 1.6 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 4.6%: Չաշխատող ակտիվների տեսակարար կշիռն ավելի մեծ է սպառողական, առևտրային և գյուղատնտեսության վարկերում՝ համապատասխանաբար 15.6%, 8.3% և 8.1%:

Վարկային կազմակերպությունների ֆինանսական արդյունքները

Վարկային կազմակերպությունների վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված զուտ շահույթի մեծությունը 2016 թվականին կազմել է 19.2 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ շահույթով են աշխատել 23, իսկ վնասով՝ 11 վարկային կազմակերպություններ: Շահույթով աշխատած վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր զուտ շահույթի մեծությունը կազմել է 20.2 մլրդ դրամ:

Վարկային կազմակերպությունների հաշվետու տարվա շահութաբերությունն ըստ ակտիվների (RoA) կազմել է 5.6%, իսկ ըստ կապիտալի (RoE)՝ 12.2%:

2016 թվականին վարկային կազմակերպությունների զուտ շահույթը՝ հաշվարկված ըստ ՖՀՄՍ-ի, կազմել է 19.7 մլրդ դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների (RoA)՝ 5.7%, իսկ ըստ կապիտալի (RoE)՝ 12.4%:

Վարկային կազմակերպությունների տոկոսային եկամուտները ավելացել են 11.1%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված տնտեսությանը տրամադրված վարկերից ստացված զուտ եկամուտների աճով: Ընդհանուր տոկոսային եկամուտների կազմում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն տնտեսությանը տրամադրված վարկերից ստացված եկամուտները՝ 68.2% (նախորդ տարի՝ 70.3%):

Ոչ տոկոսային եկամուտները ավելացել են 43.9%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված ֆակտորինգից ստացված զուտ եկամուտների աճով: Ոչ տոկոսային եկամուտներում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ֆակտորինգից և միջնորդավճարներից ստացված եկամուտները, համապատասխանաբար՝ 32.7% և 31.2% (նախորդ տարի՝ 0.8% և 42.6%):

Տոկոսային ծախսերն ավելացել են 4.8%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսային ծախսերի աճով: Տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների և ժամկետային փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսները՝ համապատասխանաբար 44.6% և 30.6% (նախորդ տարի՝ 44.9% և 32.8%):

Ոչ տոկոսային ծախսերը նվազել են 2.2%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված այլ ոչ տոկոսային ծախսերի նվազմամբ: Ոչ տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն հաշվարկված աշխատավարձի, դրան հավասարեցված այլ վճարումների և այլ ոչ տոկոսային ծախսերի տեսակարար կշիռները՝ համապատասխանաբար 57.1% և 11.4% (նախորդ տարի՝ 53.4% և 17.2%):

ՀՀ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

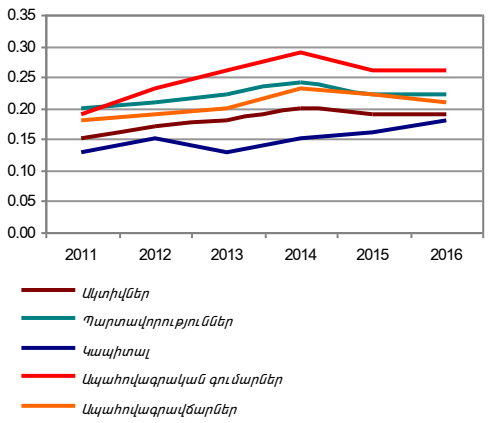
ՀՀ տարածքում գործող ապահովագրական ընկերություններ

31.12.2016 թ. դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ապահովագրական գործունեության լիցենզիա են ունեցել 7 ապահովագրական ընկերություններ՝ 29 մասնաճյուղերով: Բոլոր ապահովագրական ընկերություններն իրականացրել են ոչ կյանքի ապահովագրություն:

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվությունը բնութագրող ապահովագրավճարներ/ՀՆԱ ցուցանիշը 31.12.2016 թ. կազմել է 0.65%՝ 31.12.2015 թ. համեմատ աճելով 0.03 տոկոսային կետով[11]: Բնակչության մեկ շնչին բաժին ընկնող ապահովագրավճարների մեծությունը 2016 թվականին կազմել է 11.1 հազար դրամ (2015 թվականին՝ 10.5 հազար դրամ):

Գրաֆիկ 30.

Հիմնական ցուցանիշների կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[11] 2015 թ. տվյալներով՝ զարգացած արդյունաբերական երկրներում ոչ կյանքի ապահովագրության գծով «Ապահովագրավճարներ / ՀՆԱ» ցուցանիշը միջինում կազմել է 3.51%, զարգացող երկրներում՝ 1.35% (աղբյուրը՝ Swiss Re, Sigma No 3/2016, մայիս 2016):

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ ապահովագրական համակարգում

Ապահովագրական համակարգի կենտրոնացվածությունը բնութագրող Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը, ըստ հիմնական ցուցանիշների, 2016 թվականին հիմնականում փոփոխությունների չի ենթարկվել՝ բացառությամբ ըստ ապահովագրավճարների կենտրոնացվածության գործակցի, որն ունեցել է նվազման միտում և կենտրոնացվածության ըստ կապիտալի, որն ունեցել է աճի միտում:

Աղյուսակ 14. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

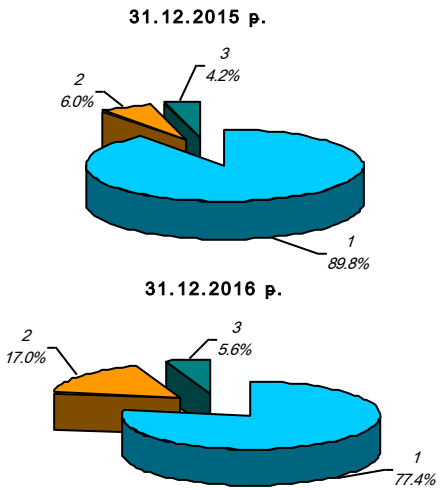
	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Ակտիվներ	0.20	0.19	0.19
Պարտավորություններ	0.24	0.22	0.22
Կապիտալ	0.15	0.16	0.18
Ապահովագրական գումարներ	0.29	0.26	0.26
Ապահովագրավճարներ	0.23	0.22	0.21

Աղյուսակ 15. Ապահովագրական համակարգի կենտրոնացվածության մակարդակը (%)

	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Ակտիվներ			
ԿԳ 2 (խոշորագույն **երկու** ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր համակարգի ակտիվներում)	55	53	55
ԿԳ 5 (խոշորագույն **հինգ** ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր համակարգի ակտիվներում)	87	86	86
Պարտավորություններ			
ԿԳ 2	64	60	59
ԿԳ 5	96	94	93
Կապիտալ			
ԿԳ 2	41	44	49
ԿԳ 5	83	83	85
Ապահովագրական գումարներ			
ԿԳ 2	71	68	68
ԿԳ 5	94	95	95
Ապահովագրավճարներ			
ԿԳ 2	60	59	56
ԿԳ 5	94	94	95

Գրաֆիկ 31.

Ապահովագրական համակարգի ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը

1. Կանոնադրական կապիտալ,
2. Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ,
3. Ընդհանուր կապիտալի այլ տարրեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Աղյուսակ 15-ում ներկայացված ապահովագրական ընկերությունների միջև բևեռացվածությունը նախորդ տարվա համեմատ փոփոխությունների չի ենթարկվել՝ բացառությամբ խոշորագույն երկու (ԿԳ 2) և հինգ (ԿԳ 5) ընկերությունների պարտավորությունների, որն ունեցել է նվազման միտում: Խոշորագույն երկու (ԿԳ 2) և հինգ (ԿԳ 5) ընկերությունների կապիտալի բևեռացվածությունը նախորդ տարվա համեմատ աճել է:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՊԻՏԱԼ

Ապահովագրական համակարգի ընդհանուր կապիտալը 2016 թվականին աճել է 16.0%-ով՝ կազմելով 19.5 մլրդ դրամ: Կանոնադրական կապիտալը մնացել է անփոփոխ՝ 15.1 մլրդ դրամ: Կապիտալի աճը հիմնականում պայմանավորվել է չբաշխված շահույթի ավելացմամբ 2.2 մլրդ դրամով:

Ապահովագրական համակարգի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշում հաշվարկվող ռիսկով կշռված ակտիվների և վճարունակության պահանջվող մեծության տեսակարար կշիռները 2016 թ. տարեվերջին կազմել են համապատաս-խանաբար 36.2% և 63.8%: Ապահովագրական ընկերությունների կապիտալի համարժեքության նորմատիվը կազմել է 206.5% (պահանջվող նվազագույն սահմանաչափը՝ 100.0%):

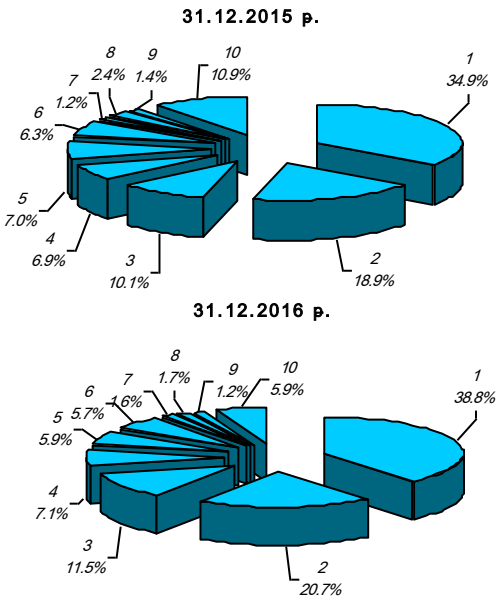
31.12.2016 թ. դրությամբ ապահովագրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը կազմել է 50.0%: Ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցությամբ 3 ապահովագրական ընկերություններից 1-ում ոչ ռեզիդենտների մասնակցությունը կազմել է 100%:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվները հաշվետու տարում աճել են 13.5%-ով (5.5 մլրդ դրամով) և 31.12.2016 թ. դրությամբ կազմել են 46.7 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 32.

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների կառուցվածքը

1. Ավանդներ բանկերում, 2. Պետական և ոչ պետական արժեթղթեր (այդ թվում՝ ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր), 3. Ստացվելիք գումարներ ուղղակի ապահովագրության գծով, 4. Վերաապահովագրողի բաժինն ապահովագրական պահուստներում, 5. Հիմնական միջոցներ, 6. Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ 7. Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ, 8. Կանխիկ դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ, 9. Սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ, 10. Այլ ակտիվներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Հիմնականում աճել են ավանդները բանկերում 3.8 մլրդ դրամով կամ 26.3%-ով: 2016 թ. նշանակալի աճ են արձանագրել նաև ուղղակի ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները՝ 1.2 մլրդ դրամով կամ 38.4%-ով, պետական արժեթղթերում ներդրումները՝ 1.1 մլրդ դրամով կամ 18.6%-ով:

Տարեվերջի դրությամբ ապահովագրական համակարգի ակտիվների մեջ մեծ տեսակարար կշիռ են կազմել ավանդները բանկերում (38.8%), պետական արժեթղթերը (20.7%) և ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներն ուղղակի ապահովագրության գծով (11.5%): Ավանդների 88.2%-ը բաժին է ընկել ռեզիդենտ բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդներին, իսկ 11.8%-ը՝ ռեզիդենտ բանկերում ներդրված ոչ ընթացիկ ավանդներին:

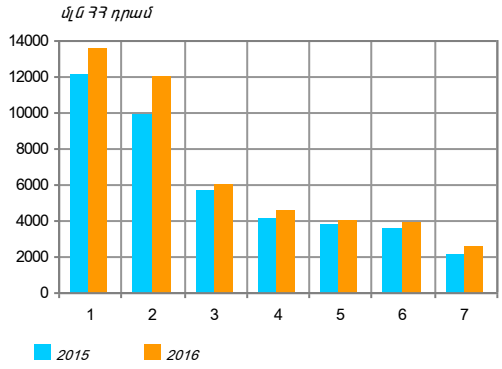
Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների միջին ժամկետայնությունը կազմում է 1.1 տարի: Մասնավորապես՝ ակտիվների հիմնական կշիռ կազմող ավանդների միջին ժամկետայնությունը կազմում է 7 ամիս: Պետական արժեթղթերի միջին ժամկետայնությունը կազմում է 3.6 տարի, մինչև մարում եկամտաբերությունը՝ 9.9%:

Ապահովագրական ընկերությունների ներդրումները հիմնականում տեղաբաշխվել են ՀՀ դրամով: 31.12.2016 թ. դրությամբ արտարժութային ակտիվները կազմել են ընդհանուր ակտիվների 3.0%-ը կամ 1.4 մլրդ դրամ: Արտարժութային ակտիվները հիմնականում հանդիսանում են ՀՀ բանկերում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ավանդներ՝ 2016 թ. տարեվերջին կազմելով 1.1 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր ավանդների 6.3%-ը:

Ապահովագրական համակարգի ակտիվները հիմնականում տեղաբաշխվել են բարձր իրացվելի ակտիվներում, և 2016 թվականին ընկերությունների կողմից իրացվելիության նորմատիվի խախտում չի արձանագրվել:

Գրաֆիկ 33.

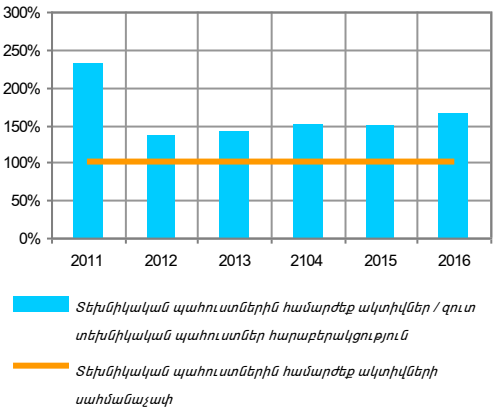
Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 34.

Ապահովագրական ընկերությունների տեխնիկական պահուստներին համարժեք ակտիվների դինամիկա

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Տեխնիկական պահուստներին համարժեք ակտիվներ

Տեխնիկական պահուստներին համարժեք ակտիվները 31.12.2016 թ. դրությամբ գերազանցել են զուտ տեխնիկական պահուստների[12] մեծությունը 64.6 տոկոսային կետով:

[12] *Զուտ տեխնիկական պահուստները նվազեցված են տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողների մասնաբաժնի չափով:*

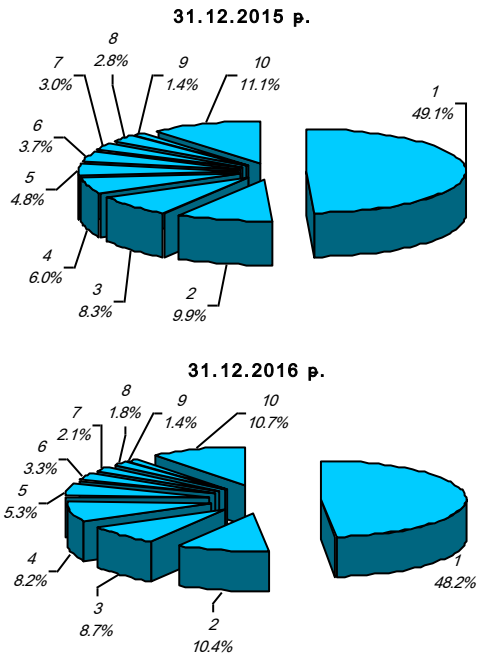
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունները 2016 թվականին աճել են 11.8%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 27.2 մլրդ դրամ: Պարտավորությունների հիմնական աճն ապահովել են տեխնիկական պահուստները, որոնք ընթացիկ տարում աճել են 11.0%-ով: Տեխնիկական պահուստների գերակշիռ մասը՝ (68.4% կամ 13.1 մլրդ դրամ) կազմում են չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստները (ՉԱՊ): Աճել են նաև ռեպո համաձայնագրերը 762 մլն դրամով կամ 52.3%-ով և վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարները՝ 270 մլն դրամով կամ 23.3%-ով:

31.12.2016 թ. դրությամբ պարտավորությունների կազմում մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել տեխնիկական պահուստները (70.5% կամ 19.2 մլրդ դրամ) և ռեպո համաձայնագրերը (8.2% կամ 2.2 մլրդ դրամ):

Գրաֆիկ 35.

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների կառուցվածքը

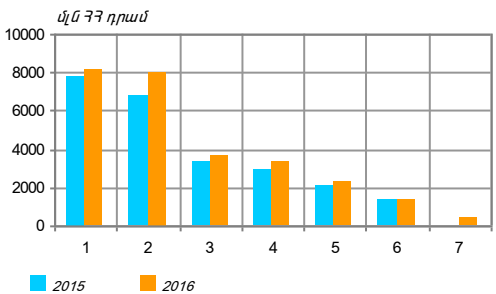

1. Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ, 2. Ներկայացված՝ դեռևս չկարգավորված պահանջների պահուստ, 3. Տեղի ունեցած՝ դեռևս չկարգավորված պահանջների պահուստ, 4. Այլ տեխնիկական պահուստներ, 5. Ռեպո համաձայնագրեր, 5. Ժերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ, 7. Ստացված կանխավճարներ ապահովագրության գծով, 8. Ներգրավված փոխառություններ և վարկեր, 9. Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին,

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 36.

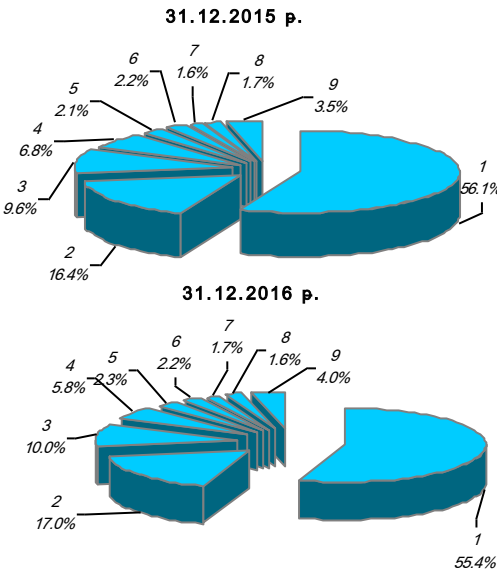
Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 37.

Ապահովագրական համակարգի հաշվեգրված ապահովագրավճարների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ՊՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Ընդհանուր պատասխանատվության, 6. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 7. Դժբախտ պատահարներից, 8. Աջակցության, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական ընկերությունների վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված զուտ շահույթի մեծությունը 2016 թվականին կազմել է 3.8 մլրդ: Ապահովագրական ընկերությունների շահութաբերությունն ըստ ակտիվների կազմել է 8.6%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 20.8%: Հարկ է նշել, որ բոլոր 7 ապահովագրական ընկերությունները աշխատել են շահույթով:

ՖՀՄՍ համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների զուտ շահույթը 2016 թվականին կազմել է 4.1 մլրդ դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների՝ 9.6%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 20.4%:

2016 թվականին ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը կազմել է 33.1 մլրդ դրամ (2015 թվականին՝ 31.4 մլրդ դրամ): Հաշվեգրված ապահովագրավճարների 55.4%-ը բաժին է ընկել ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը, իսկ 17.0%-ը՝ առողջության ապահովագրությանը:

Տարվա ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրավճարների աճ է արձանագրվել հիմնականում հետևյալ դասերի գծով՝ ՊՊՊԱ, առողջության և հրդեհից ու բնական աղետներից ապահովագրության դասեր, համապատասխանաբար՝ 3.8%-ով (663.2 մլն դրամով), 9.4%-ով (484.5 մլն դրամով) և 10.1%-ով (305.6 մլն դրամով): Նշանակալի աճ է արձանագրվել նաև օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության դասի գծով՝ հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը աճել է 154.1%-ով (51.2 մլն դրամով): Նվազել է ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրության գծով հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը 9.9%-ով (210.5 մլն դրամով):

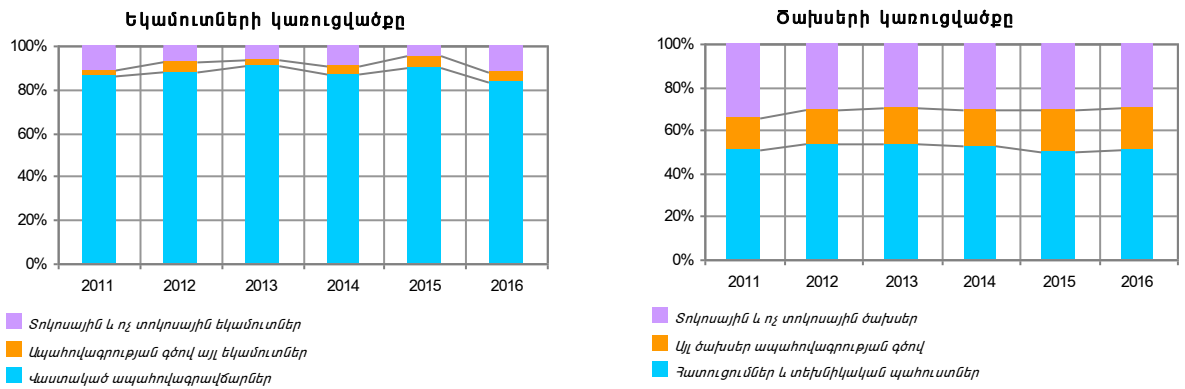
Ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված հատուցումների մեծությունը 2016 թ. կազմել է 14.2 մլրդ դրամ (2015 թվականին՝ 13.6 մլրդ դրամ): Հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների 61.9%-ը բաժին է ընկել ավտոտրանս-

պորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը, իսկ 24.0%-ը՝ առողջության ապահովագրությանը:

Ապահովագրական ընկերությունների եկամուտների կառուցվածքում մեծ կշիռ են կազմել վաստակած ապահովագրավճարները՝ 83.9%: Տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտները կազմել են ընդհանուր եկամուտների 12.2%-ը: Ապահովագրության գծով այլ եկամուտները կազմել են ընդհանուր եկամուտների 3.9%-ը: Ապահովագրության գծով այլ եկամուտների գերակշիռ մասը սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ են: Ծախսերի կառուցվածքում մեծ կշիռ են կազմել ապահովագրական հատուցումները և զուտ տեխնիկական պահուստները՝ 51.2%: Տոկոսային և ոչ տոկոսային ծախսերը կազմել են ընդհանուր ծախսերի 30.1%-ը: Ապահովագրության գծով այլ ծախսերը կազմել են ընդհանուր ծախսերի 18.7%-ը: Ապահովագրության գծով այլ ծախսերի գերակշիռ մասը ապահովագրական գործակալներին տրվող միջնորդավճարների գծով զուտ ծախսերն են:

Գրաֆիկ 38.

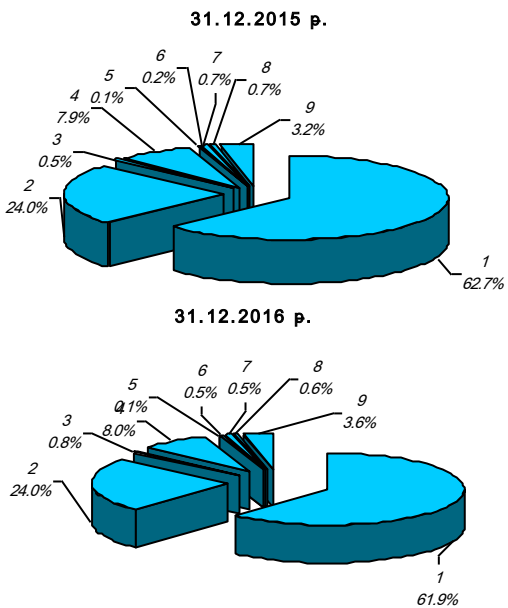
Ապահովագրական համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 39.

Ապահովագրական համակարգի հաշվեգրված հատուցումների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Ընդհանուր պատասխանատվության, 6. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 7. Դժբախտ պատահարներից, 8. Աջակցության, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական ընկերությունների տոկոսային եկամուտների մեծությունը կազմել է 3.3 մլրդ դրամ: Տոկոսային եկամուտների 66.0%-ը (կամ 2.2 մլրդ դրամ) բաժին է ընկել բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդների և բանկերին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների գծով տոկոսային եկամուտներին: Տոկոսային եկամուտների 28.9%-ը (կամ 1.0 մլրդ դրամ) բաժին է ընկել ընթացիկ և ոչ ընթացիկ արժեթղթերի գծով տոկոսային եկամուտներին: Տարվա ընթացքում ընկերությունների ոչ տոկոսային ծախսերի մեծությունը կազմել է 7.9 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 4.4%-ով: Ոչ տոկոսային ծախսերի 53.8%-ը (կամ 4.3 մլրդ դրամ) բաժին է ընկել ապահովագրական ընկերությունների անձնակազմի գծով ծախսերին:

Ապահովագրական համակարգի վնասաբերության ցուցանիշի մեծությունը կազմել է 50.9%[13], նախորդ տարվա համեմատ աճելով 2.0 տոկոսային կետով, իսկ ծախսատարության ցուցանիշը նախորդ տարվա համեմատ մնացել է անփոփոխ՝ 29.8%[14]:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ

Հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակը կազմել է 633.7 հազար, ինչը 7.1%-ով ավելի է 31.12.2015 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակից: 2016 թ. տարեվերջին, 2015-ի համեմատ, պայմանագրերի քանակի աճ է գրանցվել հիմնականում դժբախտ պատահարներից ապահովագրության գծով՝ 22.5%-ով (21.3 հազարով) և ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության (ԱՊՊԱ) գծով՝ 5.4%-ով (21.5 հազարով):

[13] *Վնասաբերության ցուցանիշը հաշվարկվել է հետևյալ բանաձևով՝ (զուտ հաշվեգրված հատուցումներ + զուտ հատկացումներ տեխնիկական պահուստներին (բացառությամբ ՀԱՊ) + այլ գործառնական ծախսեր ապահովագրության գծով) / (զուտ վաստակած ապահովագրավճարներ - դադարեցված պայմանագրերի գծով հետ վերադարձվող գումարներ):*

[14] *Ծախսատարության ցուցանիշը հաշվարկվել է հետևյալ բանաձևով՝ ոչ տոկոսային ծախսեր / (զուտ վաստակած ապահովագրավճարներ - դադարեցված պայմանագրերի գծով հետ վերադարձվող գումարներ):*

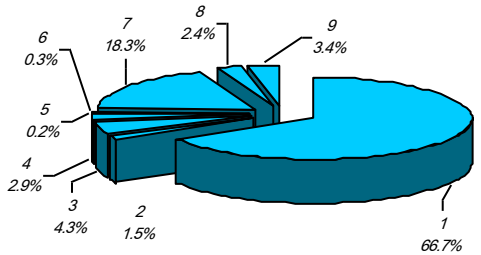
21.4%-ով (4.8 հազարով) աճել են նաև հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրության պայմանագրերը:

Առողջության ապահովագրության և ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրության պայմանագրերը նվազել են համապատասխանաբար 27.6%-ով (3.7 հազարով) և 13.3%-ով (2.8 հազարով):

Ապահովագրական գումարները 2016 թվականի տարեվերջի դրությամբ կազմել են 11.0 տրլն դրամ, ինչը 15.4%-ով ավելի է 2015 թ. համապատասխան ցուցանիշից: Ապահովագրական գումարների աճը հիմնականում պայմանավորվել է օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության գումարների 1.0 տրլն դրամ աճով: Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրության գումարներն աճել են 8.1%-ով (185.1 մլրդ դրամով), ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության (ԱՊՊԱ) գումարները՝ 5.4%-ով (260.0 մլրդ դրամով):

Գրաֆիկ 40.

31.12.2016 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի կառուցվածքը

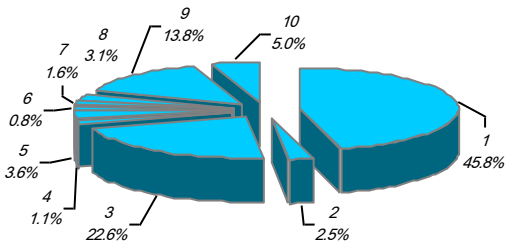

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Ընդհանուր պատասխանատվության, 6. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 7. Դժբախտ պատահարներից, 8. Աջակցության, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 41.

31.12.2016 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ապահովագրական գումարների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Ընդհանուր պատասխանատվության, 6. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 7. Դժբախտ պատահարներից, 8. Աջակցության, 9. Օդանավերի և օդանավերի օգտագործումից բխող պատասխանատվության, 10. Ապահովագրության այլ դասեր

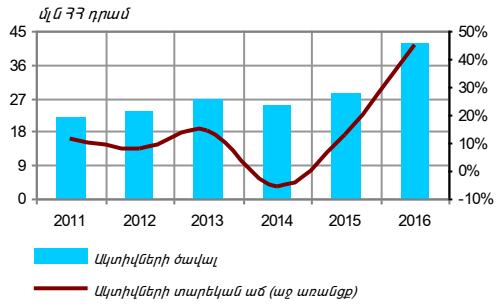
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՏԱՆՁՆԱԾ ՌԻՍԿԵՐԻ ՎԵՐԱԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2016 թ. վերջի դրությամբ վերաապահովագրական գումարների մեծությունը կազմել է 4.3 տրլն դրամ կամ ապահովագրական ընկերությունների ստանձնած ռիսկերի 38.9%-ը: 2016 թվականի ընթացքում վերաապահովագրողներին փոխանցվող ապահովագրավճարների մեծությունը կազմել է 4.8 մլրդ դրամ կամ ապահովագրավճարների 14.5%-ը: Տարվա ընթացքում վերաապահովագրողներից ստացվող գումարների մեծությունն ապահովագրական հատուցումների գծով կազմել է 1.2 մլրդ դրամ կամ հաշվետու տարվա ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների 8.6%-ը:

Գրաֆիկ 42.

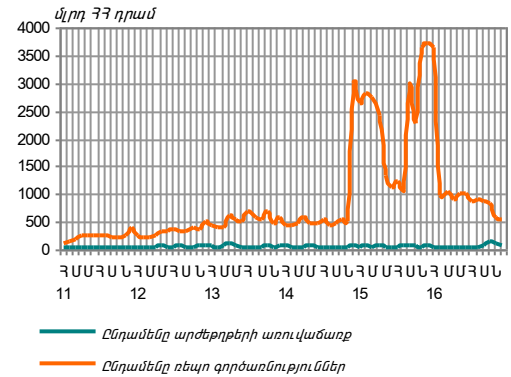
Ներդրումային ընկերությունների ակտիվների ծավալը և վերջիններիս աճի տեմպը 2011-2016 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 43.

2011-2016 թթ. ներդրումային ընկերությունների կողմից իրականացված արժեթղթերի առքուվաճառքի և ռեպո գործառնությունների ծավալները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

31.12.2016 թ. դրությամբ ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ են մատուցել 17 ՀՀ առևտրային բանկեր և 8 ներդրումային ընկերություններ:

Տարվա ընթացքում ներդրումային ընկերությունների ակտիվների և պարտավորությունների կենտրոնացվածության մակարդակը ուներ նվազման, իսկ կապիտալի մասով՝ աճի միտում:

Աղյուսակ 16. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Ցուցանիշներ	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016
Ընդհանուր ակտիվներ	0.19	0.19	0.20	0.21	0.18
Ընդհանուր պարտավորություններ	0.20	0.19	0.21	0.22	0.18
Ընդհանուր կապիտալ	0.17	0.19	0.19	0.18	0.19

Ներդրումային ընկերությունների ակտիվները նախորդ տարվա համեմատ աճել են 45.1%-ով՝ կազմելով 41.6 մլրդ դրամ, ընդհանուր կապիտալը աճել է 56.6%-ով՝ կազմելով 6.5 մլրդ դրամ: 2016 թվականին ներդրումային ընկերությունների զուտ շահույթը կազմել է 1.5 մլրդ դրամ: Բոլոր ընկերությունները տարվա ընթացքում աշխատել են շահույթով:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային գործունեության շրջանակներում իրականացված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (ներառյալ ռեպո գործառնությունները՝ առանց ՀՀ ԿԲ հետ գործառնությունների) աճել է գրեթե 2.5 անգամ և կազմել 7 տրլն 634 մլրդ դրամ:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը (առանց ՀՀ ԿԲ հետ իրականացված գործառնությունների) կազմել է արժեթղթերի շուկայի ընդհանուր շրջանառության 90.6%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ, ռեպո գործառնությունների ծավալը (առանց ՀՀ ԿԲ հետ իրականացված գործառնությունների) աճել է 2.8 անգամ և կազմել 6 տրլն 913 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ ավելի քան չորս անգամ նվազել են ՀՀ ԿԲ հետ ռեպո գործառնությունները:

Կնքված ռեպո գործառնությունները իրականացվել են պետական պարտատոմսերով, ընդ որում, մեծ մասը՝ 52.7%-ը, շարունակել են կազմել պետական միջնաժամկետ պարտատոմսերը, 46.8%-ը՝ երկարաժամկետ և 0.5%-ը՝ կարճաժամկետ պարտատոմսերը:

Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնություններում ևս գերակշռել են պետական արժեթղթերով իրականացվող գործառնությունները՝ կազմելով 526.7 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր շրջանառության 73.1%-ը:

Նախորդ տարվա համեմատ, կորպորատիվ պարտատոմսերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը ավելացել է 1.7 անգամ և կազմել է 36.0 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր շրջանառության 5.0%-ը: Բաժնետոմսերով իրականացված գործառնությունների ծավալը նվազել է 2.4%-ով (3.8 մլրդ դրամով)՝ կազմելով 157.5 մլրդ դրամ կամ արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ընդհանուր ծավալի 21.9%-ը:

Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի ընդհանուր գործառնություններում բորսայական առուվաճառքի տեսակարար կշիռը կազմել է 13.5%:

2016 թվականին կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված գործառնությունների ծավալը աճել է 32.6%-ով (23.9 մլրդ դրամով) և կազմել 97.2 մլրդ դրամ:

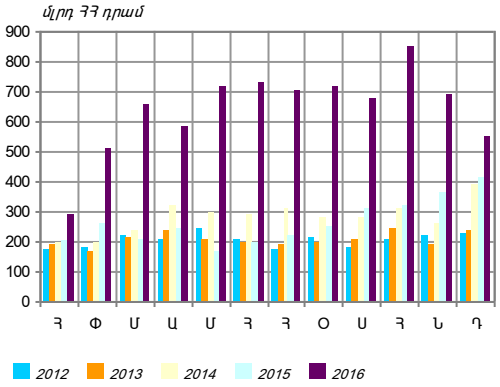
Կարգավորվող շուկայում պետական պարտատոմսերով առուվաճառքի գործառնությունները կազմել են ընդհանուր շրջանառության 55.3%-ը, կորպորատիվ արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունները՝ 11.9%-ը, իսկ բաժնային արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունները՝ 32.7%-ը:

31.12.2016 թ. դրությամբ, արժեթղթերի փաթեթի կառավարման շրջանակներում, ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից հավատարմագրային կառավարման վերցված միջոցների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ նվազել է 39.7%-ով և կազմել է 931 մլն դրամ:

31.12.2016 թ. դրությամբ ներդրումային ընկերությունների արժեթղթերի փաթեթի 97.5%-ը կազմել են ոչ բաժնային արժեթղթերը:

Գրաֆիկ 44.

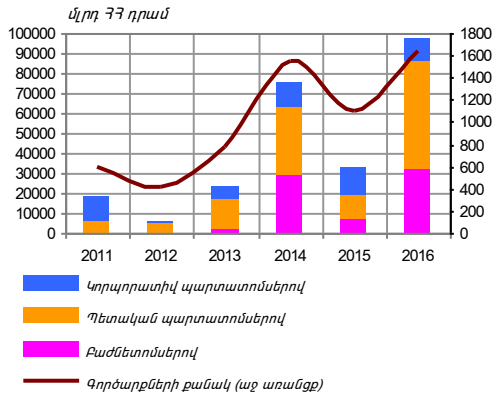
Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերով գործառնությունների ծավալները (առանց կենտրոնական բանկի գործառնությունների) 2012-2016 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 45.

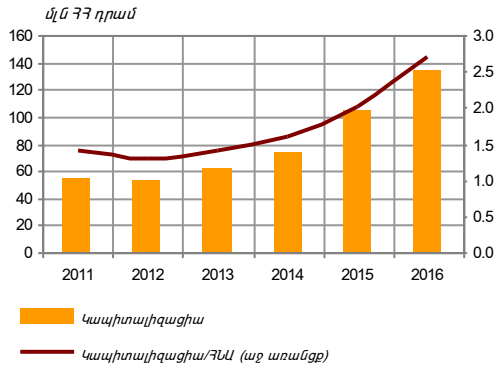
Կարգավորվող շուկայում իրականացված գործառնությունների կառուցվածքը 2011-2016 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 46.

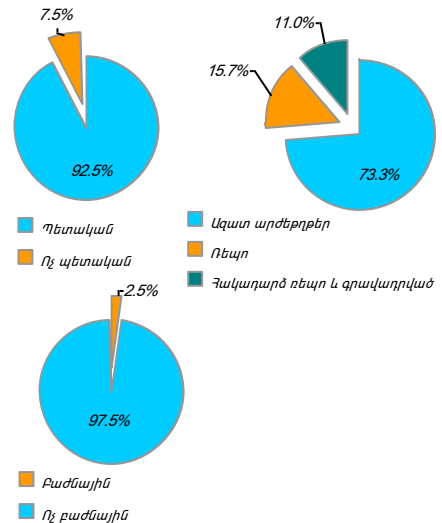
ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կապիտալացում և կապիտալացում/ՀՆԱ ցուցանիշը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 47.

Ներդրումային ծառայություն մատուցող անձանց արժեթղթերի փաթեթի կառուցվածքը 31.12.2016թ. դրությամբ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կապիտալացման մակարդակը կազմել է 134.3 մլրդ դրամ, իսկ կապիտալացում/ՀՆԱ ցուցանիշը[15]՝ 2.7%՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 0.7 տոկոսային կետով:

31.12.2016 թ. դրությամբ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում վարվում են անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի 2301 ռեեստրներ, իսկ ՀԿԴ-ում արժեթղթերի հաշիվ ունեցող արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը 108121 է:

Տարեվերջին կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված են եղել 15 հաշվետու թողարկողների 33 դասի/թողարկման արժեթղթեր, ընդ որում՝ թողարկողներից երկուսը թողարկել են ինչպես բաժնետոմսեր, այնպես էլ՝ պարտատոմսեր: Հաշվետու թողարկողներից 9-ը թողարկել են 10 դասի բաժնետոմս, իսկ 7-ը՝ 23 դասի պարտատոմս: Պարտատոմսերի 13 թողարկումներ արտարժութային են, որոնց կշիռը ընդհանուր ծավալում կազմում է 67%:

31.12.2016 թ. դրությամբ հաշվետու թողարկողների կողմից թողարկված բաժնետոմսերի ընդհանուր ծավալը անվանական արժեքով կազմել է 44.8 մլրդ դրամ, իսկ պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը՝ 28.6 մլրդ դրամ:

ՀՀ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՀՀ տարածքում գործող կենսաթոշակային ֆոնդեր

31.12.2016 թ. դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարիչների լիցենզիա ունեցել են 2 ներդրումային ֆոնդի կառավարիչներ: Յուրաքանչյուրը կառավարում է 3 պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդ:

[15] *Հաշվետու թողարկողների կողմից թողարկված հասարակ անվանական բաժնետոմսերի քանակի և դրանցով կնքված վերջին գործարքի գնի արտադրյալ:*

31.12.2016 թ. դրությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը կազմել է 63.2 մլրդ դրամ: Տարեվերջի դրությամբ զուտ ակտիվների արժեք / ՀՆԱ հարաբերակցությունը կազմել է 1.24%: Կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումների կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի ցուցանիշը 2015 թ. համեմատ նվազել է և 31.12.2016 թ. դրությամբ կազմել է 0.30:

2016 թ. տարեվերջի դրությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվ մասնակիցների թիվը կազմել է 170 հազ. մարդ՝ նախորդ տարվա համեմատ ավելանալով 30 հազարով:

Աղյուսակ 17. Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը 31.12.2016 թ. դրությամբ (Net Asset Value - NAV)

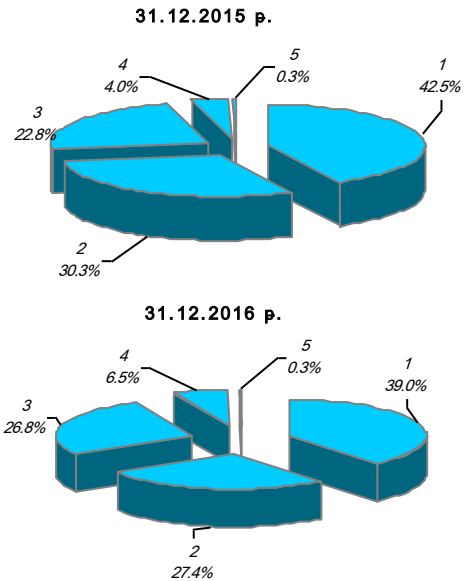
Կառավարչի անվանումը	Կենսաթոշակային ֆոնդի անվանումը	Զուտ ակտիվների արժեք *(NAV)*
Ամունդի Ակբա Ասեթ Մենեջմենթ Արմենիա ՓԲԸ	*Հավասարակշռված ֆոնդ*	921 մլն դրամ
	Պահպանողական ֆոնդ	31.4 մլրդ դրամ
	Կայուն եկամտային ֆոնդ	520 մլն դրամ
Ցե Կվադրատ Ամպեգա Ասեթ Մենեջմենթ Արմենիա ՍՊԸ	*Հավասարակշռված ֆոնդ*	341 մլն դրամ
	Պահպանողական ֆոնդ	29.9 մլրդ դրամ
	Կայուն եկամտային ֆոնդ	219 մլն դրամ

Կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումները

2016 թ. ընթացքում, 2015 թ. համեմատ, ֆոնդերի ներդրումների կառուցվածքում 3 տոկոսային կետով ավելացել են ներդրումները ոչ պետական պարտատոմսերում և կազմել ընդհանուր ակտիվների 7%-ը, ինչը վկայում է ՀՀ ոչ պետական պարտատոմսերի շուկայում ակտիվների կառավարիչների կողմից ավելացող ակտիվացման մասին: Դրամական միջոցներում ու ավանդներում ներդրումներն ավելացել են 4 տոկոսային կետով և կազմել ընդհանուր ակտիվների 27%-ը: Նույն ժամանակահատվածում պետական պարտատոմսերի տեսակարար կշիռը կրճատվել է 4 տոկոսային կետով, օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդերի արժեթղթերում ներդրումները՝50 3 տոկոսային կետով:

Գրաֆիկ 48.

Կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումների կառուցվածքը

1. ՀՀ պետական պարտատոմսեր, 2. Բաժնային արժեթղթեր, 3.Դրամական միջոցներ և ավանդներ, 4. Այլ պարտատոմսեր, 5. Այլ ակտիվներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ֆոնդերի ակտիվների 39.0%-ը կամ 24.7 մլրդ դրամը կազմում են ներդրումները ՀՀ պետական պարտատոմսերում: ՀՀ պետական եվրոբոնդերում ներդրումները կազմում են 385 մլն դրամ: Ֆոնդերի ներդրում հանդիսացող պետական պարտատոմսերի միջին կշռված ժամկետայնությունը կազմում է 6.5 տարի, միջին կշռված եկամտաբերությունը (մինչև մարում) կազմում է 11.0%:

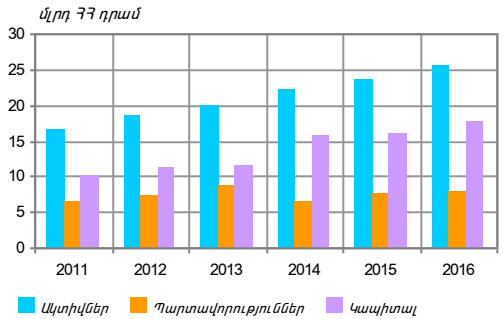
Ֆոնդերի արտարժութային ակտիվների տեսակարար կշիռը ներկայումս կազմում է 33.9% կամ 21.4 մլրդ դրամ, որի գերակշիռ մասը կամ 17.4 մլրդ դրամը կազմում են օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդերի արժեթղթերը:

Ֆոնդերի եկամտաբերությունը 2016 թ. կազմել է 13.8%: 2014 թ. սկզբից կուտակային եկամտաբերությունը երեք տարվա համար կազմել է 25.9% (1 փայի գինը միջինում ստեղծման պահին 1000 դրամից աճել է 259 դրամով՝ 31.12.2016 թ. դրությամբ կազմելով 1259 դրամ):

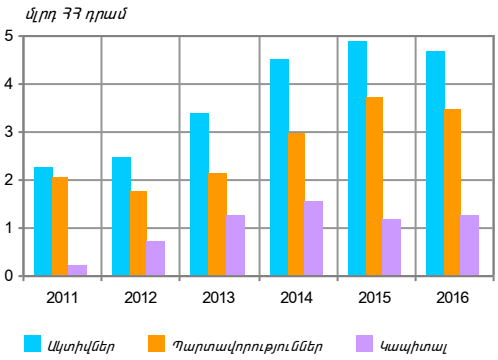
Գրաֆիկ 49.

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ակտիվների և պասիվների մեծությունը

Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպություններ

Միաժամանակ վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգ և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպություններ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՎՃԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31.12.2016 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 7 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ, այդ թվում՝ 3 ընկերություն ունեն միայն դրամական փոխանցում իրականացնելու գործունեության լիցենզիա, 3 ընկերություն՝ դրամական փոխանցում իրականացնելու գործունեության լիցենզիա և վճարային գործիքներ ու վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա, 1 ընկերություն՝ միայն վճարային գործիքներ և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա և 2 ընկերություն՝ նաև էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլտվություն:

2016 թ. վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգի և դրամական փոխանցման լիցենզիա ունեցող ընկերությունների ակտիվները նվազել են 4%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 4.7 մլրդ դրամ, պարտավորությունները նվազել են 7%-ով՝ կազմելով 3.4

մլրդ դրամ, իսկ կապիտալը աճել է 4%-ով՝ կազմելով 1.2 մլրդ դրամ: Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների ակտիվները, պարտավորությունները և կապիտալը 2016 թ. ավելացել են համապատասխանաբար 8.6%-ով, 1.9%-ով և 11.8%-ով՝ կազմելով 23.5 մլրդ դրամ, 7.8 մլրդ դրամ և 17.7 մլրդ դրամ:

Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգի և դրամական փոխանցման լիցենզիա ունեցող ընկերությունները հաշվետու տարում ապահովել են 597 մլն դրամ շահույթ, իսկ միայն դրամական փոխանցում իրականացնող ընկերությունները՝ 20 մլն դրամ:

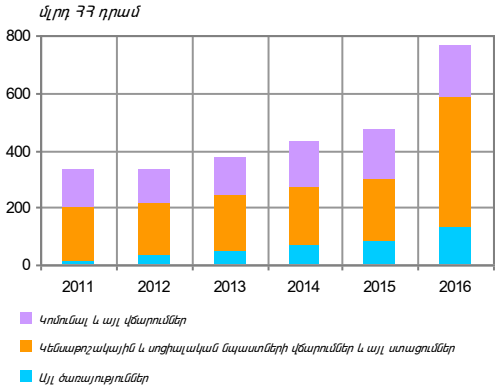
31.12.2016 թ. դրությամբ 6 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ ավտոմատ ինքնասպասարկման տերմինալների և գրանցված մասնաճյուղերի միջոցով իրականացրել են կոմունալ վճարումների, հեռախոսի և բջջային կապի դիմաց վճարումների, վարկերի մարմանն ուղղված միջոցների, բյուջե ուղղված տուգանքների և պետական տուրքերի և այլ վճարների ընդունում: Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից իրականացված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 62%-ով՝ կազմելով 761.8 մլրդ դրամ:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները պրոցեսինգային ծառայություններ են մատուցել մի շարք առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների: Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների՝ առևտրային բանկերի միջոցով կոմունալ ծառայությունների դիմաց հավաքագրված միջոցները նախորդ տարվա համեմատ աճել են 0.7%-ով՝ կազմելով 7.6 մլրդ դրամ (1.7 մլն գործառնություն):

Արտասահմանից Հայաստանի Հանրապետություն ուղղված վճարումները կատարվում են առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով: 2016 թ. դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով Հայաստանի Հանրապետություն կատարվել է 9.8 մլրդ դրամի փոխանցում (նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 730 մլն դրամով): Միևնույն ժամանակ, նույն կազմակերպությունների կողմից կատարվել են 2.1 մլրդ դրամի փոխանցում արտասահման (2015 թ. համեմատ աճել է 474 մլն դրամով):

Գրաֆիկ 50.

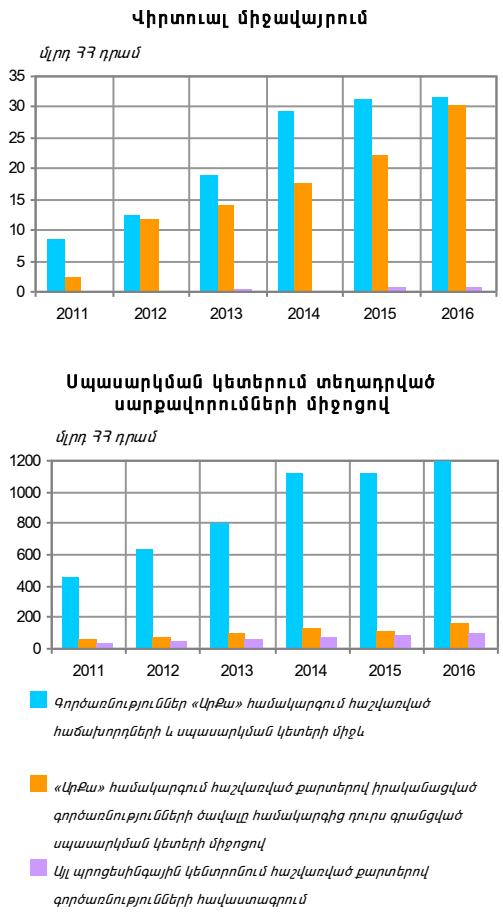
Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից մատուցված ծառայությունների ծավալը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 51.

«ԱրՔա» համակարգի կողմից մատուցած վճարային ծառայությունները քարտերով, էլեկտրոնային փողերով

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

«ԱրՔա» պրոցեսինգային կենտրոնը 2016 թ. իրականացրել է 1 տրլն 485.8 մլրդ դրամ ծավալի քարտային գործառնություններ (2015 թ. համեմատ 10.2%-ով ավելի): Մասնավորապես՝ այլ պրոցեսինգային կենտրոնում գրանցված վճարային քարտերով իրականացվել է 89.6 մլրդ դրամ ծավալի գործառնության հավաստագրում (նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 18%-ով): «ԱրՔա» պրոցեսինգային կենտրոնում գրանցված վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալը «ԱրՔա» համակարգից դուրս գրանցված սպասարկման կետերի միջոցով (այդ թվում՝ նաև արտասահմանում) կազմել է 182.7 մլրդ դրամ (աճել է 45%-ով):

ՎՃԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՀՀ վճարահաշվարկային բնագավառի հիմնական ցուցանիշները

2016 թ. վերջի դրությամբ բանկային համակարգում սպասարկվող հաճախորդների քանակը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 7.2%-ով՝ կազմելով 2.5 մլն հաճախորդ: Աճը պայմանավորվել է ֆիզիկական անձ հաճախորդների քանակի աճով, որոնց թիվը տարեվերջին կազմել է 2.4 մլն: Բանկային համակարգում հաճախորդների հաշիվների քանակն ավելացել է 8.6%-ով՝ կազմելով 4.6 մլն հաշիվ (այդ թվում՝ 3.5 մլն՝ ընթացիկ հաշիվներ, 195 հազար՝ ժամկետային հաշիվներ, 881 հազար՝ վարկային հաշիվներ):

2016 թ. ընթացքում ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացվել է 1 տրլն 381.8 մլրդ դրամի գործառնություն: Քարտերով անկանխիկ վճարումների ծավալն ավելացել է 29.6%-ով և կազմել մոտ 208.1 մլրդ դրամ: Նշված անկանխիկ գործառնությունների ծավալում ինտերնետ միջավայրում իրականացված գործառնությունների ծավալը կազմել է 84.6 մլրդ դրամ (այդ թվում՝ էլեկտրոնային առևտուր՝ 23.0 մլրդ դրամ, քարտից-քարտ փոխանցումներ՝ 59.4 մլրդ դրամ): Նախորդ տարվա համեմատ, շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի ընդհանուր քանակը նվազել է 9.2%-ով և կազմել է 1.6 մլն[16]: Ընդ որում՝ քարտերով իրականացված անկանխիկ վճարումների (այդ թվում նաև ինտերնետ գործառնությունները) մասնաբաժինն ընդհանուր քարտային գործառնություններում 2015 թվականի համեմատ աճել է 3.3 տոկոսային կետով՝ կազմելով 15.1%:

Առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով ֆիզիկական անձանց ուղղված դրամական փոխանցումները նախորդ տարվա համեմատ նվազել են 6%-ով և կազմել 732.1 մլրդ դրամ (այդ թվում նաև ՍՎԻՖԹ-ի միջոցով), իսկ արտասահման կատարված փոխանցումների ծավալը աճել է 7%-ով և կազմել 374 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ զուտ ներհոսքը կազմել է 358.0 մլրդ դրամ, որը զիջում է նախորդ տարվա ցուցանիշը 17%-ով:

ՀՀ տարածքում վճարային գործիքներով անկանխիկ վճարումների միջին օրական ծավալը կազմել է 67 մլրդ դրամ (քանակը՝ 78 հազար): Ընդ որում, ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով իրականացված անկանխիկ վճարումների միջին օրական ծավալը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 9.6%-ով, իսկ քանակը՝ 11.6%-ով և կազմել համապատասխանաբար 72.3 մլրդ դրամ և 16 հազար վճարում:

[16] *Նվազումը պայմանավորված է մեկ բանկի կողմից տվյալների ճշգրտմամբ:*

ՀՀ ԿԲ ՎճԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգ

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով իրականացվում են միջբանկային դրամական փոխանցումներ և կատարվում են այլ համակարգերով (ԱրՔա, բորսայական հարթակներ, Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա, Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ) իրականացված գործառնությունների վերջնահաշվարկները:

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով իրականացված միջբանկային դրամական փոխանցումների միջին օրական ծավալը նվազել է 6.0%-ով՝ կազմելով 59.3 մլրդ դրամ, իսկ քանակը աճել է 10.6%-ով՝ կազմելով 15.8 հազար: Արդյունքում՝ նվազել է մեկ էլեկտրոնային փոխանցման միջին ծավալը՝ կազմելով մոտ 3.8 մլն դրամ:

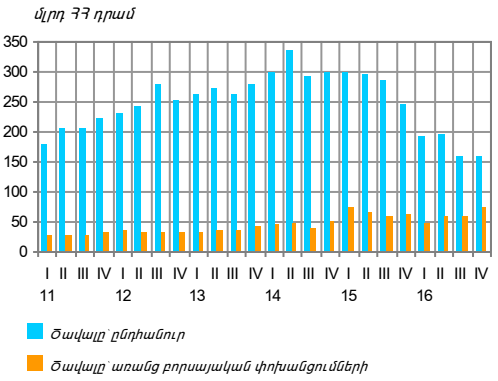
Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով բորսայական գործառնությունների իրականացման հետ կապված միջին օրական դեպոնացումները տարվա ընթացքում նվազել են 19.1%-ով՝ կազմելով 173.7 մլրդ դրամ: Առևտրային բանկերի կողմից բորսայական գործառնությունների իրականացման հետ կապված փոխանցումների միջին ծավալը աճել է 6.9%-ով՝ կազմելով 2.8 մլրդ դրամ:

Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ

2016 թ. վերջի դրությամբ Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգին անդամակցել են ՀՀ տարածքում գործող 17 առևտրային բանկեր, 1 զարգացման բանկ, 2 ներդրումային ընկերություններ, Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամը, Կենսաթոշակային երաշխիքային ֆոնդի կառավարման հիմնադրամը, «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիան», «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմե-

Գրաֆիկ 52.

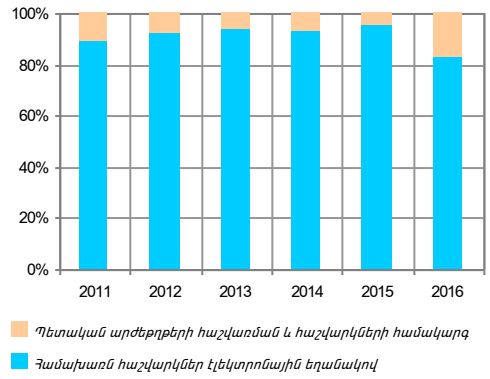
Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով կատարված միջին օրական փոխանցումները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 53.

ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով կատարված վճարումների (առանց բորսայական գործառնությունների) ծավալային կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

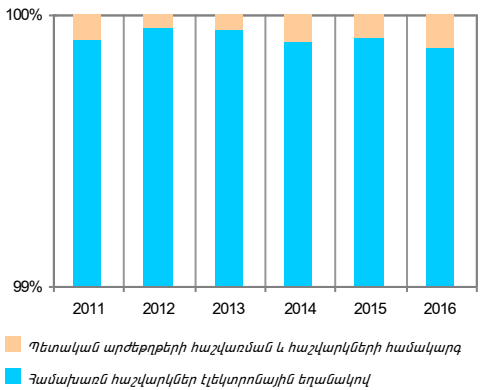
նիա» ֆոնդային բորսան, ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը (պետական պարտատոմսերի թողարկողի կարգավիճակով), Գանձապետական պահառուն, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկը (կենտրոնական պահառուի, հաշվետիրոջ և թողարկողի կարգավիճակով՝ Կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի հետ կապված):

ՎՃԱՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

ՀՀ-ում անկանխիկ վճարումները կատարվում են վճարման հանձնարարականներով, պահանջագրերով, չեկերով, վճարային քարտերով և էլեկտրոնային փողերով: 2016 թվականին անկանխիկ վճարումների ծավալը կազմել է 24.2 տրլն դրամ, իսկ քանակը՝ 28.2 մլն հատ: Վճարումների ծավալի գերակշիռ մասը՝ 99.0%-ը, բաժին է ընկնում վճարման հանձնարարականներին, 0.9%-ը՝ քարտերով անկանխիկ գործառնություններին, իսկ մնացածը՝ չեկերին, պահանջագրերին և էլեկտրոնային փողերին: Վճարային գործիքների տարածվածության տեսանկյունից կարևորվում են վճարային քարտերը, որոնցով իրականացված անկանխիկ վճարումները կազմում են ընդհանուր անկանխիկ վճարումների քանակի 29%-ը:

Գրաֆիկ 54.

ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով կատարված վճարումների (առանց բորսայական գործառնությունների) քանակային կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Վճարային քարտեր

31.12.2016 թ. դրությամբ հաճախորդներին վճարային քարտերի տրամադրումը կամ դրանց սպասարկումը իրականացվել է ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի կողմից: Հաշվետու տարում քարտերի սպասարկման նպատակով տեղադրված ավտոմատ գանձման մեքենաների քանակը տարեվերջի դրությամբ նվազել է 16-ով և կազմել է 1401: Առևտրային բանկերի կողմից տեղադրված POS-տերմինալների քանակը աճել է 557-ով և կազմել 6971 (757-ը տեղադրված է առևտրային բանկերի ստորաբաժանումներում):

2016 թ. վճարային քարտերի քանակը նվազել է 9.2%-ով՝ կազմելով 1.5 մլն: Գործող «ArCa» քարտերի քանակը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 5%-ով և կազմել 521 հազար: Միջազգային քարտային համակարգերի քարտերի քանակը նվազել է 11%-ով, այդ թվում՝ «VISA»-ն՝ 26%-ով[17] և կազմել 588 հազար, իսկ «MasterCard»-ը՝ աճել է 20.8%-ով և կազմել 416 հազար: Միջազգային այլ քարտերի քանակը նվազել է 4%-ով՝ կազմելով 46 հազար:

Աղյուսակ 18. Քարտեր սպասարկող սարքավորումների միջոցով կատարված գործարքները (2016 թ.)

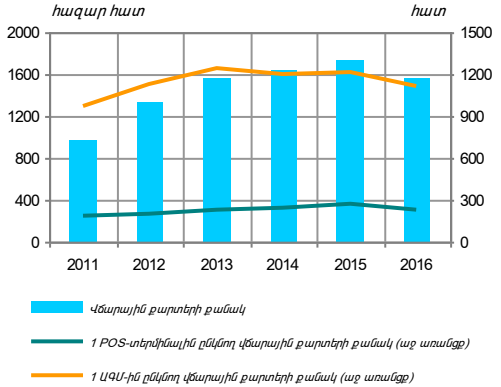
Սարքեր	Գործարքներ			
	ծավալը (մլն դրամ)	*քանակը*	***այդ թվում՝ «ArCa» քարտերով***	
			ծավալը (մլն դրամ)	*քանակը*
Ավտոմատ գանձման սարքերի միջոցով	1044882	22064	289153	6595
այդ թվում՝ անկանխիկ	6107	391	462	607
POS - տերմինալների/ իմպրինտերների միջոցով	252326	4287	57396	791
այդ թվում՝ անկանխիկ	117326	3860	44816	1443
Ինտերնետ միջավայրում	84633	3643	14319	743
Ընդամենը	1381841	29995	360868	8130
այդ թվում՝ անկանխիկ	208066	7894	59597	2793

Առևտրային բանկերի կողմից տրամադրված (շրջանառության մեջ գտնվող) քարտերում «ArCa», «VISA», «MasterCard» քարտերի տեսակարար կշիռը կազմել է համապատասխանաբար 33%, 37% և 27%, իսկ մնացած 3%-ը միջազգային այլ համակարգերի քարտեր են, այդ թվում նաև «HSBC debit» և «AmEx» քարտեր:

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (ներառյալ՝ արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված քարտերով գործառնությունները) ավելացել է 2.6%-ով՝ կազմելով 1.4 տրլն դրամ, իսկ քանակը՝ 8%-ով և կազմել 30 մլն: Ընդհանուր գործառնությունների ծավալի 26%-ը բաժին է ընկել «ArCa», 46%-ը՝ «VISA», 22%-ը՝ «MasterCard» և 6%-ը՝ այլ քարտերով իրականացված

Գրաֆիկ 55.

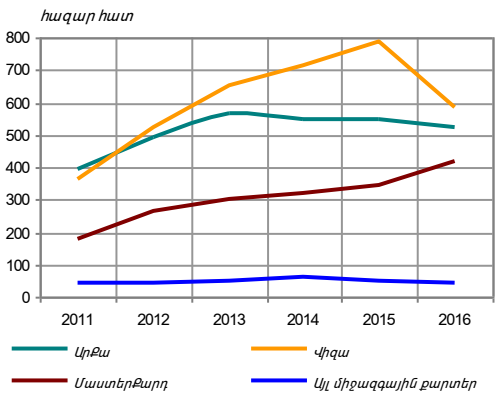
Տրամադրված վճարային քարտեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 56.

ՀՀ բանկերի կողմից վճարային քարտերի տրամադրման դինամիկան

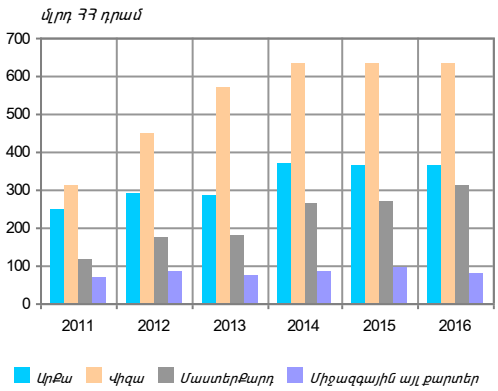

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[17] *Նվազումը պայմանավորված է մեկ բանկի կողմից տվյալների ճշգրտմամբ:*

Գրաֆիկ 57.

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունները 2011 - 2016 թթ.

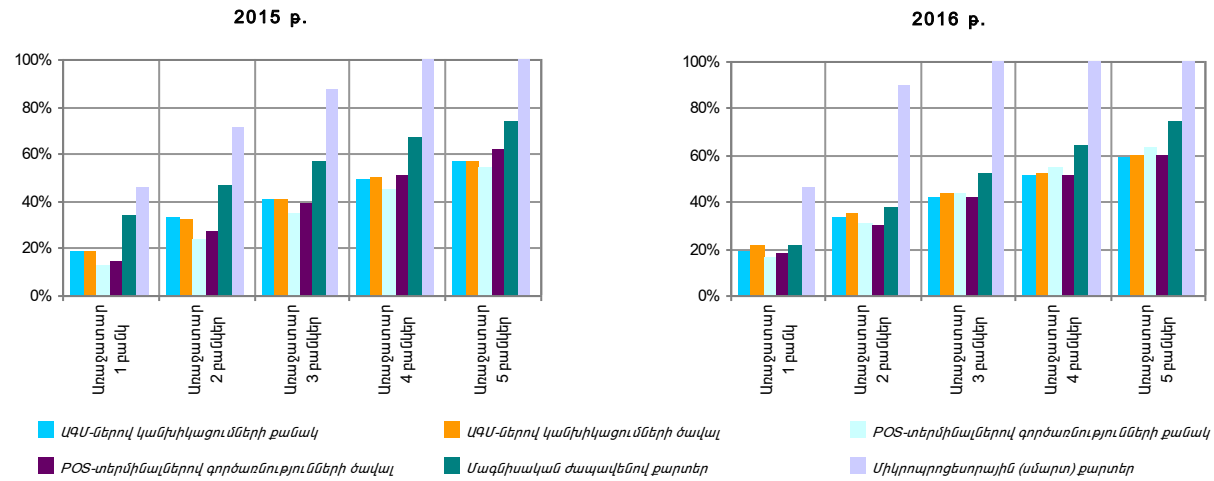
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

գործառնություններին: «ArCa» և «VISA» վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալները նվազել են 0.3-ական տոկոսով՝ կազմելով համապատասխանաբար 360.9 մլրդ դրամ և 631.8 մլրդ դրամ, իսկ «MasterCard»-ով իրականացված գործառնությունների ծավալը աճել է 16%-ով՝ կազմելով 310.4 մլրդ դրամ: Միջազգային այլ քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալը նվազել է 17%-ով և կազմել 78.8 մլրդ դրամ:

ՀՀ-ում գործող առևտրային բանկերի կողմից թողարկված VISA քարտերով արտասահմանում կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 2.5%-ով՝ կազմելով 54.3 մլրդ դրամ (քանակը աճել է 11.2%-ով և կազմել 929 հազար), «MasterCard»-ով կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 5.2%-ով՝ կազմելով 36.8 մլրդ դրամ (քանակը աճել է 22%-ով և կազմել 717 հազար), իսկ միջազգային այլ քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 23%-ով և կազմել 4.8 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 58.

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով գործառնություններ իրականացրած և քարտեր տրամադրած առաջատար բանկերի մասնաբաժինը 2015 և 2016 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Հաշվետու տարվա ընթացքում վճարային քարտերի տրամադրման և սպասարկման ոլորտում աճել են կենտրոնացումները՝ բացառությամբ մագնիսական ժապավեններով քարտերի: Աճել են միկրոպրոցեսորային քարտերի տրամադրման կենտրոնացումները, որտեղ առաջատար երկու բանկի մասնաբաժինը աճել է 19 տոկոսային կետով՝ կազմելով համակարգի 90%-ը: ԱԳՄ-ներով կանխիկացումների, POS-տերմինալներով գործառնությունների և մագնիսական ժապավենով քարտերի տրամադրման մեջ առաջատար հինգ բանկերին բաժին է ընկնում համակարգի 60%-ից ավելին:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Ֆիզիկական անձանց փոխանցումները, առանց բանկային հաշվի բացման, իրականացվում են ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից լիցենզավորված դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով:

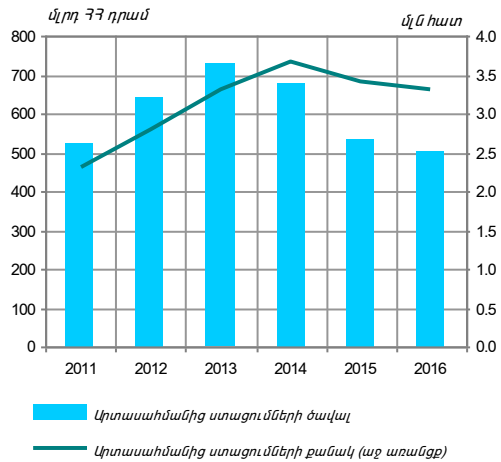
31.12.2016 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերը հաճախորդներին դրամական փոխանցումների իրականացման ծառայություններ մատուցելու նպատակով անդամակցում են 12 միջազգային և 2 հայաստանյան համակարգերի:

Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերին մասնակից առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների միջոցով 2016 թ. Հայաստանի Հանրապետություն փոխանցումների ծավալը կազմել է 514.4 մլրդ դրամ, ինչը նախորդ տարվա համեմատ պակաս է 5.3%-ով: Այս համակարգերով Հայաստանի Հանրապետություն կատարված մեկ փոխանցման միջին ծավալը կազմել է 151 հազար դրամ (նախորդ տարվա համեմատ 3%-ով պակաս):

Միջազգային փոխանցումների համակարգերով դրամական միջոցների զուտ ներհոսքը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 7%-ով՝ կազմելով 403.2 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 59.

Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով ֆիզիկական անձանց կողմից արտասահմանից ստացումներ 2011-2016 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով իրականացված փոխանցումներում ֆիզիկական անձանց ուղղված վճարումները նվազել են 7.0%-ով և կազմել 227.5 մլրդ դրամ. մեկ վճարման միջինը 2015 թ. համեմատ նվազել է 13%-ով՝ կազմելով 3.4 մլն դրամ: Միաժամանակ, առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներն արտասահման աճել են 9.7%-ով և կազմել 265.0 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներում դիտվում է դրամական միջոցների զուտ արտահոսք՝ 37.5 մլրդ դրամ ծավալով:

ՀԵՌԱԿԱՌԱՎԱՐՎՈՂ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Նորագույն տեխնոլոգիաներ ներդնելու միջոցով առևտրային բանկերը ընդլայնել և բարելավել են իրենց հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների ցանկը: Մի շարք առևտրային բանկերի կողմից ներդրվել են հեռակառավարվող սպասարկման համակարգեր՝ հնարավորություն տալով իրենց հաճախորդներին իրականացնելու բանկային հաշիվների հեռակառավարում: Հաճախորդները կարող են ներկայացնել հանձնարարականներ, ստանալ տեղեկատվություն բանկային հաշվի մնացորդի վերաբերյալ և իրականացնել այլ բանկային գործառնություններ առանց բանկ այցելելու:

2016 թ. բանկային հեռակառավարվող սպասարկման համակարգերի միջոցով հաճախորդների նախաձեռնած ընդհանուր վճարումները աճել են 25%-ով և կազմել 8.3 տրլն դրամ, իսկ քանակն ավելացել է 19%-ով՝ կազմելով 9.2 մլն: Նշված վճարումները հաճախորդների կողմից իրականացվել են բանկ-հաճախորդ համակարգերով (վճարումների ծավալը կազմել է 4.2 տրլն դրամ), ինտերնետ-բանկինգ ծառայության միջոցով (վճարումների ծավալը կազմել է 4.1 տրլն դրամ), ինչպես նաև հեռախոսային-բանկինգ ծառայության միջոցով (վճարումների ծավալը կազմել է 9.0 մլրդ դրամ): Հաճախորդների կողմից բանկ-հաճախորդ համակարգով և ինտերնետ-բանկինգ ծառայության միջոցով իրականացված մեկ վճարման միջին գումարը կազմել է համապատասխանաբար 0.7 մլն դրամ և 1.2 մլն դրամ, իսկ հեռախոսային-բանկինգի միջոցով՝ 0.1 մլն դրամ:

ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ

Հայաստանի ֆինանսական համակարգի կայունության, զարգացման, վճարահաշվարկային համակարգի կատարելագործման քաղաքականության ներքո Կենտրոնական բանկը մշտապես արդիականացնում և կատարելագործում է ֆինանսական համակարգի կարգավորման ու վերահսկողության միջոցները:

ՀՀ ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության զարգացման հեռանկարները

Բանկային ոլորտի կարգավորման դաշտում 2016 թ. Բազել 3-ով առաջարկվող մի շարք պահանջների ներդրման նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկը հանդես է եկել օրենսդրական նախաձեռնությամբ, որով «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխությունների նախագծով սահմանվել է Բազել 3-ով սահմանված բուֆերների, լևերիջի նորմատիվի, ինչպես նաև համակարգային նշանակություն ունեցող բանկերի նկատմամբ ավելի խիստ տնտեսական նորմատիվներ սահմանելու հնարավորություն: Օրենքի նախագծով նաև նախատեսվում է Կենտրոնական բանկի կողմից մակրոպրուդենցիալ քաղաքականության որոշակի գործիքների, մասնավորապես՝ հաճախորդի պարտավորության և եկամտի (DTI), պահանջի և գրավի (LTV) հարաբերակցությունների սահմանման հնարավորություն:

Շարունակաբար ուշադրություն է դարձվել առանձին ոլորտների և սոցիալական նշանակության ծրագրային վարկերի զարգացմանը: 2016 թվականին շարունակվել են հիփոթեքային շուկայի զարգացման աշխատանքները: «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ կողմից շարունակվել է բնակարանային էներգաարդյունավետության բարձրացման և միկրովարկերի ֆինանսավորման ծրագրի ներքո տրամադրվող վարկերի վերաֆինանսավորումը: Հիփոթեքային շուկայի զարգացման, մասնավորապես՝ հիփոթեքային վարկավորման հասանելիության ընդլայնման նպատակով շարունակվել են հիփոթեքային վարկերով ապահովված պարտատոմսերի թողարկմանն ուղղված աշխատանքները, «Երիտասարդ ընտանիքին մատչելի բնակարան» պետական նպատակային սոցիալական ծրագրի գործունեությունը, ինչպես նաև թիրախային այլ խմբերի համար նախատեսված սոցիալական ծրագրերի գծով տրամադրված հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորումը: Նշված ծրագրերն ունեն շարունակական բնույթ, և առաջիկա տարիներին նախատեսվում է իրագործել նմանատիպ այլ ծրագրեր:

Ապահովագրական ոլորտի բարեփոխումների ներքո 2016 թվականին ԱՊՊԱ ոլորտում կատարվել են մի շարք փոփոխություններ, որոնցից են պատահարների ինքնուրույն կարգավորման համակարգի ներդրումը, համաձայնեցված հայտարարագրից բացի, մնացած բոլոր պատահարների գրանցման կենտրոնացում ՃՈ-ում, ելակետային տվյալների ստանդարտացում, փորձաքննությունների ստանդարտացում, անցում անսահմանափակ լիազորված տիրապետողներով պայմանագրերի: Փոփոխություն է կատարվել նաև ԱՊՊԱ բոնուս-մալուս համակարգում, համաձայն որի՝ բոնուս կամ մալուս ստանում է միայն տրանսպորտային միջոցը տիրապետող ապահովադիրը: 2016 թվականին շարունակվել են աշխատանքները նաև ապահովագրության այլ տեսակների զարգացման ուղղությամբ, մասնավորապես՝ կյանքի ապահովագրության և բժշկական ապահովագրության ներդրման հեռանկարների բացահայտման, ինչպես նաև ոլորտի զարգացմանն ուղղված վերլուծական աշխատանքների իրականացման նպատակով: Ի լրումն կյանքի ապահովագրության և բժշկական ապահովագրության ներդրման ուղղությամբ աշխատանքների իրականացման,

միջազգային կազմակերպությունների հետ համատեղ 2016 թվականին շարունակվել են նաև գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրության համակարգի ներդրման աշխատանքներ: Հայաստանում ներկա փուլում նախընտրելի է համարվում բուսաբուծության ճյուղում ապահովագրության համակարգի ներդրումը: Նախատեսվում է այս ոլորտի շարունակական բարեփոխումների իրականացում:

Կենտրոնական բանկը 2016 թվականին ակտիվ աշխատանքներ է իրականացրել նոր ֆինանսական գործիքների զարգացման ուղղությամբ: Մասնավորապես՝ Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի հետ համագործակցությամբ բարեփոխումներ են իրականացվել արժութային և այլ ռիսկերի զսպման գործիքների՝ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զարգացման և խթանման ուղղությամբ: Նշենք, որ 2016 թվականի հոկտեմբերի 27-ին ՀՀ ազգային ժողովի կողմից արդեն իսկ ընդունվել են ածանցյալ շուկայի բարեփոխմանն ուղղված օրենքների նախագծերը: Աշխատանքներ են իրականացվում նաև ռեպո գործիքների և դրամական շուկայի զարգացման շրջանակներում, որոնք առանցքային նախապայմաններ են ածանցյալ ֆինանսական գործիքների արդյունավետ ներդրման համար:

Համագործակցության միջոցառումների ցանկում առանձնանում են նաև արժեթղթավորման մեխանիզմի գործարկման, ակտիվներով ապահովված արժեթղթերի և հիփոթեքային պարտատոմսերի թողարկման խթանման աշխատանքները: Այս միջոցառումները կարևորվում են ՀՀ-ում գործարարության զարգացման և ներդրումների խրախուսման նկատառումներից ելնելով:

Տարվա ընթացքում կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվները կրկնապատկվել են, ինչն արդյունք է արդեն իսկ կայացած համակարգի նկատմամբ վստահության աճի և միջոցների արդյունավետ կառավարման: Աշխատանքները կշարունակվեն նաև կենսաթոշակային համակարգի բարեփոխումների ուղղությամբ:

Ֆինանսական շուկաների զարգացումները հանգեցրել են կանոնների վրա հիմնված վերահսկողական մոդելից դեպի ռիսկերի վրա հիմնված և ապագային միտված վերահսկողության մոտեցման: ՀՀ-ում 2016 թվականի ընթացքում շարունակվել են ռիսկերի վրա հիմնված մոտեցման հետագա խորացման և վերջնական ներդրման աշխատանքները: Իրականացվող բարեփոխումներն ուղղված են վերահսկողական ռեսուրսների օպտիմալ բաշխմանը և վերահսկողական գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

ՀՀ սպառողների շահերի պաշտպանության և այս ուղղությամբ վերահսկողության զարգացման հեռանկարները

2016 թ. շարունակվել են իրականացվել սպառողների շահերի պաշտպանության ոլորտի զարգացմանը նպաստող կարգավորման դաշտի փոփոխություններ:

Ֆիզիկական անձ սպառողներին մատուցվող ծառայությունների գործող միջնորդավճարների և տուժանքների գործնականում կիրարկման, ինչպես նաև զարգացած և զարգացող երկրներում միջնորդավճարների ու տուժանքների կարգավորման փորձի դիտարկումների հիման վրա 2017 թվականին աշխատանքներ են տարվելու ֆինանսական համակարգում միջնորդավճարների, տուժանքների և «կարճաժամկետ բանկ վարկերի» տրամադրման գործընթացները կարգավորելու ուղղությամբ:

Մշակվելու են երաշխավոր-վարկատու կազմակերպություն հաղորդակցման գործընթացների նկատմամբ պահանջներ, որոնք վերաբերելու են երաշխավորներին վարկերի ժամկետանցման վերաբերյալ ծա-

նուցումների տրամադրմանը, ինչպես նաև մինչև պայմանագիր կնքելը երաշխավորների հետ ընդհանուր հաղորդակցմանը:

Գյուղատնտեսական վարկերի ոլորտում նախատեսվում է մինչև պայմանագրի կնքումը, պայմանագրի գործողության ընթացքում և պայմանագրի ավարտին սպառողներին գրավոր և բանավոր տրամադրվող տեղեկատվության նկատմամբ սահմանել համապատասխան պահանջներ:

2017 թվականին գնահատվելու են նաև սպառողների շահերի պաշտպանության նպատակով կարգավորման դաշտում ներդրված տարբեր գործիքների արդյունավետությունը և արդյունքների հիման վրա կատարվելու են համապատասխան շտկումներ:

Մշակվելու են նաև ապահովագրական ընկերությունների համար գործարար վարվելակերպի սկզբունքներ և պահանջներ:

2017 թվականին կշարունակվեն գործարար վարվելակերպի՝ ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության կիրարկմանն ուղղված միջոցառումները:

Հանրության իրազեկման ուղղությամբ 2017 թվականին և հետագա տարիներին շարունակվելու են «Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական կրթման ազգային ռազմավարությամբ» նախատեսված, նախորդ տարիներին մեկնարկած ծրագրերը, այդ թվում՝ դպրոցներում ֆինանսական կրթման բաղադրիչի ինտեգրումը, գյուղական համայնքներում ֆինանսական կրթումը, ուսանողների և երիտասարդների շրջանում անձնական ֆինանսների արդյունավետ կառավարման վերաբերյալ իրազեկումը: Մեկնարկելու են նաև ռազմավարությամբ սահմանված նոր թիրախային խմբերի համար ֆինանսական կրթման ծրագրերի մշակման և իրականացման աշխատանքներ: Վերոնշյալ ծրագրերի և միջոցառումների ներդրման համար շարունակվելու է ակտիվ համագործակցությունը մասնավոր և պետական կառույցների հետ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Հավելված 1. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշներ

Ակտիվներ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Արժույթ	31.12.13	31.12.14	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14	31.03.16	Փոփոխությունը 31.03.16-31.12.15	30.06.16	Փոփոխությունը 30.06.16-31.03.16
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	61942108	63129297	66704719	5.7%	50808654	-23.8%	53459133	5.2%
	Ա	48063349	50156380	63960449	27.5%	76768733	20.0%	68868439	-10.3%
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	223349685	334324590	324225627	-3.0%	337821436	4.2%	345893283	2.4%
	Ա	238814033	135944281	182845238	34.5%	162620200	-11.1%	106073133	-34.8%
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	18901750	2827424	26456542	835.7%	29695778	12.2%	39046502	31.5%
	Ա	149589222	179414351	181144654	1.0%	169399784	-6.5%	130221820	-23.1%
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	32306847	26773547	32468204	21.3%	34945938	7.6%	38302269	9.6%
	Ա	9065648	14718317	9951280	-32.4%	10629374	6.8%	10738766	1.0%
Պետական արժեթղթեր		225674419	238875710	253329656	6.1%	257780861	1.8%	286869087	11.3%
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	14879345	15222444	15495296	1.8%	17805849	14.9%	20961708	17.7%
	Ա	361907	8566	2736	-68.1%	3189	16.6%	3414	7.1%
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	181757349	179594561	188179078	4.8%	173207719	-8.0%	197673573	14.1%
	Ա	819290251	1043240653	986798916	-5.4%	1034630221	4.8%	1041726836	0.7%
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	418961966	474835742	434705440	-8.5%	441053912	1.5%	438026920	-0.7%
	Ա	219877460	296696349	302813167	2.1%	298477605	-1.4%	297356747	-0.4%
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	20436487	22316703	49489002	121.8%	50066966	1.2%	51028599	1.9%
	Ա	48557139	56743268	48823246	-14.0%	60077166	23.1%	53707929	-10.6%
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-42985763	-66765866	-75727235	13.4%	-94459468	24.7%	-98797250	4.6%
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	11032398	13219065	18407180	39.2%	19794889	7.5%	20638430	4.3%
	Ա	23623843	39136645	48230560	23.2%	55036269	14.1%	60187111	9.4%
Հիմնական միջոցներ		83328760	88068668	87566810	-0.6%	93967488	7.3%	91283323	-2.9%
Այլ արժեթղթեր	Դ	13776072	23097052	27548444	19.3%	27682111	0.5%	20716395	-25.2%
	Ա	3286275	2171328	6156816	183.6%	6010441	-2.4%	6177475	2.8%
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	10736554	14136326	11782909	-16.6%	12970003	10.1%	12266289	-5.4%
	Ա	7580015	12900283	16232697	25.8%	16143603	-0.5%	15756674	-2.4%
Այլ ակտիվներ		101527272	150137056	149489380	-0.4%	150063850	0.4%	147615281	-1.6%
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		**2943734392**	**3410922738**	**3457080811**	**1.4%**	**3493002573**	**1.0%**	**3455801885**	**-1.1%**

Ակտիվներ *հազար ՀՀ դրամ*

Ցուցանիշներ	Արժույթ	30.09.16	Փոփոխությունը 30.09.16-30.06.16		31.12.16	Փոփոխությունը 31.12.16-30.09.16		Փոփոխությունը 31.12.16-31.12.15	
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	51914428	-2.9%		62927868	21.2%		-3776850	-5.7%
	Ա	59977097	-12.9%		57483961	-4.2%		-6476488	-10.1%
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	296768143	-14.2%		325942801	9.8%		1717175	0.5%
	Ա	188478605	77.7%		255785015	35.7%		72939777	39.9%
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	54164961	38.7%		41354673	-23.7%		14898131	56.3%
	Ա	115086187	-11.6%		120944233	5.1%		-60200421	-33.2%
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	42842343	11.9%		39730705	-7.3%		7262501	22.4%
	Ա	14443055	34.5%		15464146	7.1%		5512866	55.4%
Պետական արժեթղթեր		353811877	23.3%		427552994	20.8%		174223338	68.8%
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	20437528	-2.5%		23391339	14.5%		7896043	51.0%
	Ա	2981	-12.7%		3064	2.8%		328	12.0%
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	204614096	3.5%		318069245	55.4%		129890167	69.0%
	Ա	1047422554	0.5%		1097988400	4.8%		111189484	11.3%
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	432475393	-1.3%		451700598	4.4%		16995157	3.9%
	Ա	289672301	-2.6%		285311011	-1.5%		-17502156	-5.8%
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	51198019	0.3%		53278488	4.1%		3789486	7.7%
	Ա	73524353	36.9%		113152354	53.9%		64329108	131.8%
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-106033937	7.3%		-90375640	-14.8%		-14648404	19.3%
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	18810948	-8.9%		21519788	14.4%		3112608	16.9%
	Ա	59968548	-0.4%		55868810	-6.8%		7638250	15.8%
Հիմնական միջոցներ		91092875	-0.2%		95130809	4.4%		7563999	8.6%
Այլ արժեթղթեր	Դ	19054743	-8.0%		27351688	43.5%		-196756	-0.7%
	Ա	6075651	-1.6%		12451328	104.9%		6294512	102.2%
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	11835439	-3.5%		12538244	5.9%		755335	6.4%
	Ա	9316867	-40.9%		7502210	-19.5%		-8730487	-53.8%
Այլ ակտիվներ		146651046	-0.7%		162476570	10.8%		12987190	8.7%
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		**3553606098**	**2.8%**		**3994544703**	**12.4%**		**537463892**	**15.5%**

Հավելված 1. *(շարունակություն)*

Պարտավորություններ *հազար ՀՀ դրամ*

Ցուցանիշներ		Արժույթ	31.12.13	31.12.14	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14	31.03.16	Փոփոխությունը 31.03.16-31.12.15	30.06.16	Փոփոխությունը 30.06.16-31.03.16
Բանկերի թղթակցային հաշիվները		Դ	1369146	2064130	2626454	27.2%	1873958	-28.7%	6669851	255.9%
		Ա	9034957	7291487	12466336	71.0%	11187175	-10.3%	4075423	-63.6%
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		Դ	309201582	440243291	384250266	-12.7%	368066049	-4.2%	367372626	-0.2%
		Ա	446330699	660639677	551584126	-16.5%	541969176	-1.7%	476786966	-12.0%
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ		Դ	117352041	106655816	121027717	13.5%	118980367	-1.7%	122823186	3.2%
		Ա	233992849	181473699	207121949	14.1%	217349313	4.9%	176755089	-18.7%
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		Դ	80700124	74461286	87644084	17.7%	80949037	-7.6%	90672047	12.0%
		Ա	90092068	109970677	134169937	22.0%	126337265	-5.8%	138942708	10.0%
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	48618069	60004517	88871613	48.1%	124789668	40.4%	143939543	15.3%
		Ա	208802452	212413365	193300401	-9.0%	192220891	-0.6%	194009918	0.9%
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	194810556	197932350	215736211	9.0%	223193794	3.5%	232228599	4.0%
		Ա	546886730	661335644	741403154	12.1%	767662091	3.5%	741709185	-3.4%
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ		Դ	52850527	48584207	42013865	-13.5%	38052061	-9.4%	41330909	8.6%
		Ա	6595958	6386159	4947020	-22.5%	4776847	-3.4%	5129820	7.4%
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ		Դ	10136406	11836223	14255867	20.4%	16312569	14.4%	17413925	6.8%
		Ա	14951471	18497078	20030336	8.3%	19783809	-1.2%	22460735	13.5%
Այլ պարտավորություններ		Դ	82055916	77577912	54079492	-30.3%	47290872	-12.6%	48606089	2.8%
		Ա	33920318	64435402	67502141	4.8%	62279477	-7.7%	76894606	23.5%
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ			**2487701871**	**2941802920**	**2943030970**	**0.0%**	**2963074419**	**0.7%**	**2907821225**	**-1.9%**
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ			263029751	290107914	364121379	25.5%	366698639	0.7%	382620883	4.3%
Գլխավոր պահուստ			22655318	27335184	30671613	12.2%	30679419	0.0%	32211387	5.0%
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր			0	0	0		0		-2568	
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի		37928881	21195062	-20356731	-196.0%	2903174	-114.3%	5704138	96.5%
	Նախորդ ժամանակաշրջանի		98209091	108335132	122137908	12.7%	102214512	-16.3%	97607284	-4.5%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ			**456032521**	**469119818**	**514049841**	**9.6%**	**529928154**	**3.1%**	**547980660**	**3.4%**
Ստացված գրավ			3825638311	4366974222	4519476428	3.5%	4601120175	1.8%	4604935952	0.1%
այդ թվում՝ պետ.արժեթղթեր			627449	3635784	1204256	-66.9%	750695	-37.7%	4143081	451.9%
Ստացված երաշխավորություն			3376097555	4403568003	4612079158	4.7%	4611572635	0.0%	4559176125	-1.1%
Հաշվեկշռից դուրս գրված	վարկեր		66590669	109067725	184732384	69.4%	181836496	-1.6%	190405747	4.7%
	դեբիտորական պարտքեր և այլ ակտիվներ		5643898	9092870	11895659	30.8%	12318854	3.6%	13003609	5.6%
	տոկոսներ		35718086	55313693	91754723	65.9%	98410154	7.3%	108903953	10.7%
Տրամադրված երաշխավորություններ			10090738	6239810	5816751	-6.8%	5278938	-9.2%	6780195	28.4%
Տրամադրված գրավներ	ընդամենը		2069188	1280478	647744	-49.4%	165169	-74.5%	3039443	1740.2%
	այդ թվում՝ պետական արժեթղթեր				481569		0		2875672	

Պարտավորություններ *հազար ՀՀ դրամ*

Ցուցանիշներ		Արժույթ	30.09.16	Փոփոխությունը 30.09.16-30.06.16	31.12.16	Փոփոխությունը 31.12.16-30.09.16	Փոփոխությունը 31.12.16-31.12.15	
Բանկերի թղթակցային հաշիվները		Դ	12099873	81.4%	8440341	-30.2%	5813887	221.4%
		Ա	9707523	138.2%	24145523	148.7%	11679187	93.7%
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		Դ	356166334	-3.1%	408535074	14.7%	24284808	6.3%
		Ա	482733397	1.2%	494640562	2.5%	-56943565	-10.3%
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ		Դ	126359728	2.9%	149711930	18.5%	28684214	23.7%
		Ա	202387272	14.5%	290016447	43.3%	82894497	40.0%
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		Դ	93502584	3.1%	108067591	15.6%	20423507	23.3%
		Ա	128575013	-7.5%	134366873	4.5%	196936	0.1%
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	121905211	-15.3%	159645174	31.0%	70773561	79.6%
		Ա	225410817	16.2%	251547964	11.6%	58247563	30.1%
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	254006931	9.4%	283050858	11.4%	67314647	31.2%
		Ա	763091317	2.9%	801053009	5.0%	59649855	8.0%
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ		Դ	40360157	-2.3%	38852734	-3.7%	-3161131	-7.5%
		Ա	4510905	-12.1%	4497586	-0.3%	-449434	-9.1%
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ		Դ	16523954	-5.1%	17432083	5.5%	3176216	22.3%
		Ա	19720688	-12.2%	24093966	22.2%	4063630	20.3%
Այլ պարտավորություններ		Դ	55036308	13.2%	77059021	40.0%	22979529	42.5%
		Ա	70540074	-8.3%	65797417	-6.7%	-1704724	-2.5%
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ			**2982638088**	**2.6%**	**3340954154**	**12.0%**	**397923184**	**13.5%**
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ			391192740	2.2%	458005247	17.1%	93883868	25.8%
Գլխավոր պահուստ			32210655	0.0%	31927022	-0.9%	1255409	4.1%
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր			0		0			
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի		8429537	47.8%	31659531	275.6%	52016262	-255.5%
	Նախորդ ժամանակաշրջանի		98722602	1.1%	87913386	-10.9%	-34224521	-28.0%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ			570968010	4.2%	653590549	14.5%	139540708	27.1%
Ստացված գրավ			4603305154	0.0%	4899021821	6.4%	379545392	8.4%
այդ թվում՝ պետ.արժեթղթեր			2399881	-42.1%	3251000	35.5%	2046744	170.0%
Ստացված երաշխավորություն			4763685543	4.5%	4898335912	2.8%	286256754	6.2%
Հաշվեկշռից դուրս գրված	վարկեր		194965166	2.4%	207746117	6.6%	23013732	12.5%
	դեբիտորական պարտքեր և այլ ակտիվներ		17309416	33.1%	17313809	0.0%	5418150	45.5%
	տոկոսներ		119133552	9.4%	129251528	8.5%	37496805	40.9%
Տրամադրված երաշխավորություններ			9549857	40.8%	7943645	-16.8%	2126894	36.6%
Տրամադրված գրավներ	ընդամենը		1598116	-47.4%	2588386	62.0%	1940642	299.6%
	այդ թվում՝ պետական արժեթղթեր		1435100		2397039		1915470	100.0%

Դ - ՀՀ դրամ *Ա – Արտարժույթ*

Հավելված 2. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշների կառուցվածքի միտումները *(%)*

Ակտիվներ

Ցուցանիշներ	Կրճատ	31.12.13	31.12.14	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14	31.03.16	Փոփոխությունը 31.03.16-31.12.15	30.06.16	Փոփոխությունը 30.06.16-31.03.16	30.09.16	Փոփոխությունը 30.09.16-30.06.16	31.12.16	Փոփոխությունը 31.12.16-30.09.16	Փոփոխությունը 31.12.16-31.12.15
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	2.1	1.9	1.9	0.1	1.5	-0.5	1.5	0.1	1.5	-0.1	1.6	0.1	-0.4
	Ա	1.6	1.5	1.9	0.4	2.2	0.3	2.0	-0.2	1.7	-0.3	1.4	-0.2	-0.4
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	7.6	9.8	9.4	-0.4	9.7	0.3	10.0	0.3	8.4	-1.7	8.2	-0.2	-1.2
	Ա	8.1	4.0	5.3	1.3	4.7	-0.6	3.1	-1.6	5.3	2.2	6.4	1.1	1.1
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	0.6	0.1	0.8	0.7	0.9	0.1	1.1	0.3	1.5	0.4	1.0	-0.5	0.3
	Ա	5.1	5.3	5.2	0.0	4.8	-0.4	3.8	-1.1	3.2	-0.5	3.0	-0.2	-2.2
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	1.1	0.8	0.9	0.2	1.0	0.1	1.1	0.1	1.2	0.1	1.0	-0.2	0.1
	Ա	0.3	0.4	0.3	-0.1	0.3	0.0	0.3	0.0	0.4	0.1	0.4	0.0	0.1
Պետական արժեթղթեր		7.7	7.0	7.3	0.3	7.4	0.1	8.3	0.9	10.0	1.7	10.7	0.7	3.4
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	0.5	0.4	0.4	0.0	0.5	0.1	0.6	0.1	0.6	0.0	0.6	0.0	0.1
	Ա	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	6.2	5.3	5.4	0.2	5.0	-0.5	5.7	0.8	5.8	0.0	8.0	2.2	2.5
	Ա	27.8	30.6	28.5	-2.0	29.6	1.1	30.1	0.5	29.5	-0.7	27.5	-2.0	-1.1
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	14.2	13.9	12.6	-1.3	12.6	0.1	12.7	0.0	12.2	-0.5	11.3	-0.9	-1.3
	Ա	7.5	8.7	8.8	0.1	8.5	-0.2	8.6	0.1	8.2	-0.5	7.1	-1.0	-1.6
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	0.7	0.7	1.4	0.8	1.4	0.0	1.5	0.0	1.4	0.0	1.3	-0.1	-0.1
	Ա	1.6	1.7	1.4	-0.3	1.7	0.3	1.6	-0.2	2.1	0.5	2.8	0.8	1.4
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-1.5	-2.0	-2.2	-0.2	-2.7	-0.5	-2.9	-0.2	-3.0	-0.1	-2.3	0.7	-0.1
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	0.4	0.4	0.5	0.1	0.6	0.0	0.6	0.0	0.5	-0.1	0.5	0.0	0.0
	Ա	0.8	1.1	1.4	0.2	1.6	0.2	1.7	0.2	1.7	-0.1	1.4	-0.3	0.0
Հիմնական միջոցներ		2.8	2.6	2.5	0.0	2.7	0.2	2.6	0.0	2.6	-0.1	2.4	-0.2	-0.2
Այլ արժեթղթեր	Դ	0.5	0.7	0.8	0.1	0.8	0.0	0.6	-0.2	0.5	-0.1	0.7	0.1	-0.1
	Ա	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.3	0.1	0.1
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	0.4	0.4	0.3	-0.1	0.4	0.0	0.4	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.0
	Ա	0.3	0.4	0.5	0.1	0.5	0.0	0.5	0.0	0.3	-0.2	0.2	-0.1	-0.3
Այլ ակտիվներ		3.4	4.4	4.3	-0.1	4.3	0.0	4.3	0.0	4.1	-0.1	4.1	-0.1	-0.3
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		**100.0**	**100.0**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**0.0**

Պասիվներ

Ցուցանիշներ	Արժույթ	31.12.13	31.12.14	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14	31.03.16	Փոփոխությունը 31.03.16-31.12.15	30.06.16	Փոփոխությունը 30.06.16-31.03.16	30.09.16	Փոփոխությունը 30.09.16-30.06.16	31.12.16	Փոփոխությունը 31.12.16-30.09.16	Փոփոխությունը 31.12.16-31.12.15
Բանկերի թղթակցային հաշիվները	Դ	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	0.2	0.4	0.2	0.3	-0.2	0.2
	Ա	0.4	0.2	0.4	0.2	0.4	0.0	0.1	-0.2	0.3	0.2	0.7	0.4	0.3
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	12.4	15.0	13.1	-1.9	12.4	-0.6	12.6	0.2	11.9	-0.7	12.2	0.3	-0.8
	Ա	17.9	22.5	18.7	-3.7	18.3	-0.5	16.4	-1.9	16.2	-0.2	14.8	-1.4	-3.9
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ	Դ	4.7	3.6	4.1	0.5	4.0	-0.1	4.2	0.2	4.2	0.0	4.5	0.2	0.4
	Ա	9.4	6.2	7.0	0.9	7.3	0.3	6.1	-1.3	6.8	0.7	8.7	1.9	1.6
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	Դ	3.2	2.5	3.0	0.4	2.7	-0.2	3.1	0.4	3.1	0.0	3.2	0.1	0.3
	Ա	3.6	3.7	4.6	0.8	4.3	-0.3	4.8	0.5	4.3	-0.5	4.0	-0.3	-0.5
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	2.0	2.0	3.0	1.0	4.2	1.2	5.0	0.7	4.1	-0.9	4.8	0.7	1.8
	Ա	8.4	7.2	6.6	-0.7	6.5	-0.1	6.7	0.2	7.6	0.9	7.5	0.0	1.0
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	7.8	6.7	7.3	0.6	7.5	0.2	8.0	0.5	8.5	0.5	8.5	0.0	1.1
	Ա	22.0	22.5	25.2	2.7	25.9	0.7	25.5	-0.4	25.6	0.1	24.0	-1.6	-1.2
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ	Դ	2.1	1.7	1.4	-0.2	1.3	-0.1	1.4	0.1	1.4	-0.1	1.2	-0.2	-0.3
	Ա	0.3	0.2	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.0
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	Դ	0.4	0.4	0.5	0.1	0.6	0.1	0.6	0.0	0.6	0.0	0.5	0.0	0.0
	Ա	0.6	0.6	0.7	0.1	0.7	0.0	0.8	0.1	0.7	-0.1	0.7	0.1	0.0
Այլ պարտավորություններ	Դ	3.3	2.6	1.8	-0.8	1.6	-0.2	1.7	0.1	1.8	0.2	2.3	0.5	0.5
	Ա	1.4	2.2	2.3	0.1	2.1	-0.2	2.6	0.5	2.4	-0.3	2.0	-0.4	-0.3
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ		**100.0**	**100.0**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**0.0**
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		57.7	61.8	70.8	9.0	69.2	-1.6	69.8	0.6	68.5	-1.3	70.1	1.6	-0.8
Գլխավոր պահուստ		5.0	5.8	6.0	0.1	5.8	-0.2	5.9	0.1	5.6	-0.2	4.9	-0.8	-1.1
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Չբաշխված շահույթ (վնաս) — Ընթացիկ ժամանակաշրջանի		8.3	4.5	-4.0	-8.5	0.5	4.5	1.0	0.5	1.5	0.4	4.8	3.4	8.8
Չբաշխված շահույթ (վնաս) — Նախորդ ժամանակաշրջանի		21.5	23.1	23.8	0.7	19.3	-4.5	17.8	-1.5	17.3	-0.5	13.5	-3.8	-10.3
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		**100.0**	**100.0**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**0.0**

Դ - ՀՀ դրամ *Ա – Արտարժույթ*

Հավելված 3. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի նորմատիվային կապիտալի հաշիվների փոփոխությունը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Մեծությունը ժամանակաշրջանի սկզբին	Փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	Մեծությունը ժամանակաշրջանի վերջին
Ընդհանուր կապիտալ	517951645	148562793	666514438
Հիմնական կապիտալ	437753723	110643656	548397380
Կանոնադրական կապիտալ	358762693	92491520	451254213
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի քանակ (հատ)	150864095	50604274	201468369
Գլխավոր պահուստ	30671613	1255410	31927024
Չբաշխված շահույթ	101594821	17879608	119474428
Հիմնական կապիտալից նվազեցվող գումարներ, այդ թվում՝	57209662	3799656	61009318
Երկարաժամկետ ստորադաս փոխատվություններ	0	0	0
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր	0	0	0
Գրավի առարկայի տնօրինման արդյունքում բանկի սեփականությանն անցած բաժնետոմսեր ըստ Կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի 2-րդ ենթակետի «ե» պարբերության	589996	59382	649378
Ոչ նյութական ակտիվներ «բացի Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված բացառությունների»	1193476	6379537	7573013
Այլ բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և «Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված այլ անձանց» կանոնադրական կապիտալներում ներդրումներ	1545689	-361328	1184361
Բանկային գործունեության համար չօգտագործվող նյութական ակտիվներ և դրանց վրա կատարված կապիտալ ներդրումներ	44350529	799517	45150046
Բանկային գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների և դրանց վրա կատարված կապիտալ ներդրումների հաշվեկշռային արժեքի, հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծության՝ Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված սահմանաչափը, գերազանցող մասը	1781013	-1781013	0
Բանկի կողմից վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ ներդրումներ	5530313	-583937	4946376
Այլ առևտրային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում կատարված ներդրումներ՝ ըստ Կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի	59534	-9324	50210
Հետաձգված հարկային ակտիվների և հետաձգված հարկային պարտավորությունների դրական տարբերություն	2159112	-703178	1455934
Լրացուցիչ կապիտալ	80197921	37919137	118117058
Բանկի գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական շենքերի և շինությունների վերագնահատման պահուստ	17145584	7228393	24373977
Հաշվեկշռի միավորման ընթացքում առաջացած արտարժութային տարբերությունների պահուստ	0	0	0
Բանկի կողմից ներգրավված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություններ	78778478	10344577	89123055
Այլ պահուստներ «բացի Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված բացառությունների»	-4645546	21965177	17319631

Հավելված 4. ՀՀ բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների մասնակցությունը

Ցուցանիշներ	31.12.13	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13 ընթացքում	31.12.14	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14 ընթացքում	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.16-31.12.15 ընթացքում	31.12.16
Կանոնադրական կապիտալը *(հազար ՀՀ դրամ)*	253061623	27078165	280139788	56689028	336828816	72210796	409039612
այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտներ *(հազար ՀՀ դրամ)*	188871096	-2515685	186355411	41575942	227931352	25819212	253750565
ոչ ռեզիդենտների տես. կշիռը *(%)*	74.63%	-8.1%	66.52%	1.15%	67.67%	-5.63%	62.04%

Հավելված 5. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի եկամուտները և ծախսերը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.12.13	31.12.14	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14	31.03.16	30.06.16	30.09.16	31.12.16	Փոփոխությունը 31.12.16-31.12.15
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*
Թղթակցային հաշիվներից	212569	148877	180034	20.9%	42977	72621	93538	107191	-40.5%
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներից	576989	443618	232405	-47.6%	82068	290480	447468	742260	219.4%
Առևտրային բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներից ստացված տոկոսներ	4805082	3930742	4090447	4.1%	945408	1828943	2542763	2951806	-27.8%
Տնտեսությանը տրված վարկերից	171084589	190308915	200647592	5.4%	49890387	99827323	148954461	197863759	-1.4%
Օվերդրաֆտից ստացված տոկոսներ	28075331	26366947	33711040	27.9%	8270870	16579083	25251892	33878646	0.5%
Վարկային քարտերից ստացված տոկոսներ	16274242	20387398	22595886	10.8%	5576907	11046536	16650245	20269021	-10.3%
Պետական արժեթղթերից ստացված տոկոսներ	20922268	22483404	24767996	10.2%	7068187	14474190	23093424	32115374	29.7%
Ռեպո համաձայնագրերից	4110361	4618302	5242927	13.5%	1702067	3674455	5614115	7394325	41.0%
Այլ տոկոսային եկամուտներ	8894997	10124358	12406916	22.5%	4015419	8054857	12060562	16714652	34.7%
Ընդամենը տոկոսային եկամուտներ	**254956428**	**278812561**	**303875243**	**9.0%**	**77594290**	**155848487**	**234708468**	**312037035**	**2.7%**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Թղթակցային հաշիվների դիմաց վճարված տոկոսներ	71305	108472	174918	61.3%	43323	94007	190619	234528	34.1%
Բանկային հաշիվների ու ցպահանջ ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	4379589	5071225	5028661	-0.8%	1235618	2451088	4116732	5184548	3.1%
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	12568876	12127587	25332772	108.9%	3490068	6340343	8653467	10461283	-58.7%
Ռեպո համաձայնագրերի դիմաց	276904	715111	615739	-13.9%	591028	1403845	2188380	2846457	362.3%
Առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	25178013	27578902	41824858	51.7%	10814704	20857557	30739897	42026954	0.5%
Ժամկետային ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	73009943	85514302	95608944	11.8%	26948765	54029760	81369693	107650612	12.6%
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	9589359	9522515	11432956	20.1%	3489934	6816728	10066276	13328086	16.6%
Տոկոսային ծախսեր ավանդների ապահովագրության դիմաց	1485617	1757274	1956592	11.3%	538262	1076832	1745358	2701700	38.1%
Այլ տոկոսային ծախսեր	8560061	7450893	6697193	-10.1%	1840201	3855861	5805999	8394222	25.3%
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	**135119667**	**149846281**	**188672633**	**25.9%**	**48991903**	**96926021**	**144876420**	**192828390**	**2.2%**
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	***119836761***	***128966280***	***115202610***	***-10.7%***	***28602387***	***58922467***	***89832048***	***119208644***	***3.5%***
Ստացված միջնորդավճարներ	30934726	37010981	39714112	7.3%	9337864	19497472	30087186	41417659	4.3%
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից ստացված եկամուտներ	1477896	1816802	2259269	24.4%	535158	1019818	1571337	2201813	-2.5%
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտներ	1004975	-3643547	-1794400	-50.8%	-88413	100404	338270	302894	-116.9%
Ֆակտորինգից ստացված զուտ եկամուտներ	1633271	3256751	3764833	15.6%	1175860	2337590	3331112	4210941	11.8%
Այլ կազմակերպություններում ներդրումներից ստացված եկամուտներ	16310	9350	99045	959.3%	3226	6403	13291	15382	-84.5%
Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	1041462	2626560	244654	-90.7%	39138	107208	664326	661427	170.4%
Արտարժույթի առուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	14812439	18170015	17580074	-3.2%	3565418	7534567	11492449	15884150	-9.6%
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված դրական (բացասական) փոխարժեքային տարբերություն	-477368	3892454	2033954	-47.7%	82591	-636172	-694624	648457	-68.1%
Հիմնական միջոցների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-586035	-285216	72753	-125.5%	-105598	-274780	-202534	196321	169.8%
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտներ	-11299	-56114	14132	-125.2%	0	-77263	-77263	-127075	-999.2%
Ստացված տույժեր, տուգանքներ	13525483	15545798	23493079	51.1%	5545509	11624835	17482968	23547814	0.2%
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	4013318	3701689	5897148	59.3%	1331511	2720983	4420510	6140557	4.1%
Ընդամենը ոչ տոկոսային եկամուտներ	**67385178**	**82045523**	**93378653**	**13.8%**	**21422264**	**43961065**	**68427028**	**95100339**	**1.8%**
Հաշվարկված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ (տրված այլ փոխհատուցումներ և սոցիալական պահանջների ֆինանսավորում)	50885134	56016867	55505831	-0.9%	13409623	27283849	40974646	56303359	1.4%
Գործուղման ծախսեր	720805	708610	637280	-10.1%	98049	328975	503486	718085	12.7%

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Հատկացումներ Հայաստանի Հանրապետության սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին	249544	10715	17682	65.0%	5336	9719	14103	18965	7.3%
Հարկեր, տուրքեր և այլ պարտադիր վճարներ	3445912	3420416	3559408	4.1%	752666	1568099	2336647	3122843	-12.3%
Ամորտիզացիոն մասհանումներ	11812655	12157203	12540579	3.2%	3103627	6108970	9241334	12086749	-3.6%
Բանկի շենքի և այլ հիմնական միջոցների վարձակալության վճար	6127521	6708680	7250151	8.1%	1849514	3776416	5738842	7488552	3.3%
Գովազդային, ներկայացուցչական ծախսեր	4426527	4538785	4111988	-9.4%	757686	1710115	2555049	4114002	0.0%
Գրասենյակային և տպագրական ծախսեր	1145566	1160953	1177061	1.4%	246649	508414	752373	1063386	-9.7%
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	1254944	1263534	1453101	15.0%	286472	557524	804710	1249550	-14.0%
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	1606289	1817746	2142987	17.9%	457870	972722	1535933	2140509	-0.1%
Տրանսպորտային ծախսեր	744333	702603	594379	-15.4%	117868	254373	390730	532033	-10.5%
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	2151365	2059874	2029718	-1.5%	470185	956977	1438013	1878332	-7.5%
Վճարված տույժեր, տուգանքներ	137681	97167	347392	257.5%	14147	30484	53484	89645	-74.2%
Ուսուցման ծախսեր	410614	447066	234039	-47.7%	-4960	62253	102188	172739	-26.2%
Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	21607984	23579650	25417847	7.8%	6793938	13702858	20832485	27685549	8.9%
Ընդամենը ոչ տոկոսային ծախսեր	**106726874**	**114689869**	**117019443**	**2.0%**	**28358670**	**57831745**	**87274022**	**118664297**	**1.4%**
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	***-39341696***	***-32644346***	***-23640790***	***-27.6%***	***-6936406***	***-13870680***	***-18846994***	***-23563958***	***-0.3%***
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնա-րավոր կորուստների ընդհանուր պահուստին	29986311	42611434	40000220	-6.1%	11012516	25064820	36767770	55018286	37.5%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստին	176926241	259306538	373179588	43.9%	67514922	142233773	244177711	363148909	-2.7%
Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների պահուստին	9425	45195	118504	162.2%	31369	40437	42136	265048	123.7%
Բանկային երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների պահուստներին	16077458	7593758	7738212	1.9%	1608918	3174175	5694382	7983534	3.2%
Ընդամենը հատկացումներ	**222999435**	**309556925**	**421036524**	**36.0%**	**80167725**	**170513204**	**286681999**	**426415776**	**1.3%**
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստից	28770603	59408025	47201958	-20.5%	10041233	23927494	39371321	58232230	23.4%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստից	147215698	176227477	258173626	46.5%	50681721	106771955	183237440	303704374	17.6%
Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների պահուստից	14697	61331	65816	7.3%	2007	3020	26508	46889	-28.8%
Բանկային երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների պահուստներից	15841747	7141123	7815686	9.4%	1613292	3337273	5314871	7363280	-5.8%
Ընդամենը վերադարձ	**191842745**	**242837956**	**313257086**	**29.0%**	**62338253**	**134039743**	**227950140**	**369346773**	**17.9%**
Զուտ մասհանումներ	***31156690***	***66718969***	***107779438***	***61.5%***	***17829472***	***36473461***	***58731859***	***57069003***	***-47.1%***
Շահույթ մինչև հարկվելը	**49338375**	**29602965**	**-16217618**	**-154.8%**	**3836509**	**8578326**	**12253195**	**38575683**	**-337.9%**
Շահութահարկ	11157087	8417381	4491227	-46.6%	972641	2952798	3941988	6904856	53.7%
Զուտ շահույթ	**38181288**	**21185584**	**-20708845**	**-197.7%**	**2863868**	**5625528**	**8311207**	**31670827**	**-252.9%**
Հաշվարկված շահաբաժիններ	340460	0	0	0.0%	0	0	0	160050	100.0%
Չբաշխված շահույթ	**37840828**	**21185584**	**-20708845**	**-197.7%**	**-20708845**	**5625528**	**8311207**	**31510777**	**-252.2%**

Հավելված 6. ՀՀ բանկային համակարգի եկամտաբերությունն ըստ ակտիվների և եկամտաբերությունն ըստ կապիտալի

%

Ցուցանիշներ	2012	2013	2014	2015	2016
Շահութաբերությունն ըստ ակտիվների					
Բանկային համակարգ	1.90	1.44	0.71	-0.63	0.90
Նվազագույն (շահութաբեր բանկերի)	0.18	0.27	0.48	0.01	0.19
Առավելագույն (շահութաբեր բանկերի)	3.82	3.71	3.10	2.44	3.47
Շահութաբերությունն ըստ կապիտալի					
Բանկային համակարգ	11.40	9.07	4.47	-4.26	5.70
Նվազագույն (շահութաբեր բանկերի)	0.86	1.14	0.65	0.08	0.25
Առավելագույն (շահութաբեր բանկերի)	25.87	22.84	18.73	14.88	20.31

Հավելված 7. ՀՀ բանկային համակարգի վարկային ներդրումները

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2014					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	324378464	577477446	1163783094	737148950	1488161558	1128073448
1.1. ժամկետային ակտիվներ	290379522	552589630	1106346365	672375806	1396725887	1056376891
այդ թվում՝ վարկեր	215104711	542506721	1101188312	645046259	1316293023	1022869884
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	66411818	750000	1899880	2113309	68311698	25478414
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	20845172	24022936	46137475	56695042	66982647	57002835
այդ թվում՝ վարկեր	20845172	24022936	46137475	28874209	66982647	54366174
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	407711	0	2636660
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	13153770	864880	11299253	8078102	24453023	14693723
այդ թվում՝ վարկեր	13152806	864880	11299253	8030553	24452059	14693260
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	54519384	985821	28726322	15877505	83245706	45923514
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	50609357	976458	27543087	1091494	78152444	44074151
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	3324790	9363	0	14778620	3324790	770645
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	585237	0	1183235	7391	1768472	1078718
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	235214624	588338797	1169701228	721271445	1404915852	1376310993
3.1. արդյունաբերություն	66544888	58369033	293425874	70761832	359970762	294161058
հանքագործական	22838280	5051235	34989617	7199440	57827897	34815715
էներգետիկա	22594207	20697850	98250788	27958167	120844995	100282423
սննդամթերք	12851389	20325937	88560325	21751684	101411715	82808523
թեթև	495713	3286481	15068409	3318733	15564123	14097006
քիմիական	63452	1028323	8376549	1096003	8440001	7288917
շինանյութերի	1160125	4288016	21939632	5300787	23099758	24484647
թանկարժեք իրեր	102406	185152	3483127	185152	3585533	1895422
մետալուրգիա	3807946	118	4062105	118	7870051	5884160
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	171853	685357	4515113	878428	4686966	6552332
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	2459517	2820565	14180208	3073321	16639725	16051913
3.2. գյուղատնտեսություն	12298893	47728176	67973375	47993488	80272268	60018008
3.3. շինարարություն	2948246	23617100	95796695	25449355	98744941	87840559
3.4. տրանսպորտ և կապ	1930368	9187914	32884371	10043394	34814739	35219837
3.5. առևտուր	54236105	64417653	254671715	77360443	308907819	266941065
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2087307	14928573	116705662	15939903	118792969	75801200
3.7. ֆինանսական հատված	72638304	3640729	9949201	29245990	82587505	28268096
3.8. սպառողական վարկեր	5596556	278710742	92539586	353383783	98136142	65552317
3.9. հիփոթեքային վարկեր	15386	72108818	100297646	72119318	100313032	75605215
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	16918571	15630058	105457105	18973939	122375676	92742578

Հավելված 7. *(շարունակություն)*

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2015					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	162118370	213870561	596529956	1189183517	758648326	1403054079
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	139633510	188490813	558297949	1122205525	697931458	1310696338
այդ թվում՝ վարկեր	89367299	139248642	547898992	1117558135	637266290	1256806777
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	25470421	35196031	500772	2418750	25971193	37614781
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	13730353	12813149	37058749	51608968	50789102	64422117
այդ թվում՝ վարկեր	6390843	8167746	22294089	51608968	28684932	59776714
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	4645403	0	0	0	4645403
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	8754507	12566600		15369024	9927766	27935624
այդ թվում՝ վարկեր	8692857	12543355	1173259	15369024	9866116	27912379
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	46610975	66357493	0	0	46610975	66357493
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	101246	25594591	31724199	35892499	31825445	61487090
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	4400	269183	14778080	3386250	14782480	3655433
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	3051	9863	0	1205107	3051	1214970
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	147386672	164242510	564650678	1172454076	712037350	1336696585
3.1. արդյունաբերություն	9054738	40822357	56885326	270749389	65940064	311571746
հանքագործական	3714567	13266327	5668736	26257460	9383303	39523787
էներգետիկա	2358481	15748694	19303970	104213684	21662451	119962378
սննդի	1251849	6851791	18119670	76260683	19371519	83112474
թեթև	1296508	315690	3446342	12196188	4742850	12511878
քիմիական	0	77399	680307	7782117	680307	7859516
շինանյութերի	190501	1321711	3792049	19830419	3982550	21152130
թանկարժեք իրերի	0	14022	1445289	2555234	1445289	2569256
մետալուրգիա	0	1635827	0	4641578	0	6277405
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	35092	251882	1661117	3347906	1696209	3599788
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	207740	1339014	2767847	13664120	2975587	15003134
3.2. գյուղատնտեսություն	300386	11109212	38733869	79156197	39034255	90265409
3.3. շինարարություն	2112219	1863915	23918336	78682250	26030555	80546165
3.4. տրանսպորտ և կապ	8003476	605309	11928836	50531039	19932312	51136348
3.5. առևտուր	12909793	35405576	53898960	243271919	66808753	278677495
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	618981	3836139	17187301	135429064	17806282	139265203
3.7. ֆինանսական հատված	55196552	43210672	1236512	11302904	56433064	54513576
3.8. սպառողական վարկեր	55726279	3176035	266398368	97777305	322124647	100953341
3.9. հիփոթեքային վարկեր	2352	50026	80877973	98036659	80880325	98086685
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	3461895	24163269	13585198	107517349	17047092	131680618

Հավելված 7. *(շարունակություն)*

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2016					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	223877370	304298949	710981663	1222440202	934859033	1526739151
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	180980466	285963457	671584601	1175792937	852565067	1461756394
այդ թվում՝ վարկեր	136758141	275166219	660691978	1173813558	797450119	1448979777
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	23456608	5223210	249993	0	23706601	5223210
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	37413231	7604319	37840341	32464978	75253572	40069297
այդ թվում՝ վարկեր	3690237	2241489	23076226	31981038	26766463	34222527
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	10831529	4166723	0	483940	10831529	4650663
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	5483673	10731173	1556721	14182287	7040394	24913460
այդ թվում՝ վարկեր	5421805	10728579	1556721	14182287	6978526	24910866
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	29980716	111534130	124275556	50981449	154256272	162515579
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	29956110	110685148	109500628	46359014	139456738	157044162
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	604	817730	14774928	3416854	14775532	4234584
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	24002	31252	0	1205581	24002	1236833
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	179198481	171873567	601404280	1192350005	780602761	1364223572
3.1. արդյունաբերություն	4767709	68088580	58107126	290726181	62874835	358814761
հանքագործական	0	6467533	2167765	40631810	2167765	47099343
էներգետիկա	2775030	51626582	24470145	107137314	27245175	158763896
սննդի	1175122	4749550	19275721	75581233	20450843	80330783
թեթև	156021	640859	3364246	8150177	3520267	8791036
քիմիական	0	0	302975	13912892	302975	13912892
շինանյութերի	444677	730624	3347079	20686236	3791756	21416860
թանկարժեք իրերի	0	12098	1371222	1963093	1371222	1975191
մետալուրգիա	0	1847683	0	4423401	0	6271084
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	21608	485392	1385469	3414305	1407077	3899697
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	195251	1528259	2422504	14825720	2617755	16353979
3.2. գյուղատնտեսություն	504120	6967826	45208854	75785563	45712974	82753389
3.3. շինարարություն	4101445	3087855	9658423	85965218	13759868	89053073
3.4. տրանսպորտ և կապ	5477809	1942974	15574443	51701692	21052252	53644666
3.5. առևտուր	3845651	52985208	50423804	228563737	54269455	281548945
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	1359627	146551	30552061	158237513	31911688	158384064
3.7. ֆինանսական հատված	69386945	14317646	3474191	9646160	72861136	23963806
3.8. սպառողական վարկեր	58531171	4020931	276413692	95257390	334944863	99278321
3.9. հիփոթեքային վարկեր	171177	87913	88834863	94594828	89006040	94682741
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	54209650	122099806	54209650	122099806	54209650	122099806

Հավելված 8. ՀՀ բանկային համակարգի վարկային ներդրումները

%

Ցուցանիշներ	2014					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	12.4	22.1	44.5	28.2	56.9	43.1
1.1. ժամկետային ակտիվներ	11.1	21.1	42.3	25.7	53.4	40.4
այդ թվում՝ վարկեր	8.2	20.7	42.1	24.7	50.3	39.1
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	2.5	0.0	0.1	0.1	2.6	1.0
1.2. երկարաձգված ակտիվներ	0.8	0.9	1.8	2.2	2.6	2.2
այդ թվում՝ վարկեր	0.8	0.9	1.8	1.1	2.6	2.1
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
1.3. ժամկետանց ակտիվներ	0.5	0.0	0.4	0.3	0.9	0.6
այդ թվում՝ վարկեր	0.5	0.0	0.4	0.3	0.9	0.6
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	2.1	0.0	1.1	0.6	3.2	1.8
2.1. ժամկետային ակտիվներ	1.9	0.0	1.1	0.0	3.0	1.7
2.2. երկարաձգված ակտիվներ	0.1	0.0	0.0	0.6	0.1	0.0
2.3. ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	9.0	22.5	44.7	27.6	53.7	52.6
3.1. արդյունաբերություն	2.5	2.2	11.2	2.7	13.8	11.2
հանքագործական	0.9	0.2	1.3	0.3	2.2	1.3
էներգետիկա	0.9	0.8	3.8	1.1	4.6	3.8
սննդի	0.5	0.8	3.4	0.8	3.9	3.2
թեթև	0.0	0.1	0.6	0.1	0.6	0.5
քիմիական	0.0	0.0	0.3	0.0	0.3	0.3
շինանյութերի	0.0	0.2	0.8	0.2	0.9	0.9
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1
մետալուրգիա	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3	0.2
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2	0.3
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.1	0.1	0.5	0.1	0.6	0.6
3.2. գյուղատնտեսություն	0.5	1.8	2.6	1.8	3.1	2.3
3.3. շինարարություն	0.1	0.9	3.7	1.0	3.8	3.4
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.1	0.4	1.3	0.4	1.3	1.3
3.5. առևտուր	2.1	2.5	9.7	3.0	11.8	10.2
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.6	4.5	0.6	4.5	2.9
3.7. ֆինանսական հատված	2.8	0.1	0.4	1.1	3.2	1.1
3.8. սպառողական վարկեր	0.2	10.7	3.5	13.5	3.8	2.5
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	2.8	3.8	2.8	3.8	2.9
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.6	0.6	4.0	0.7	4.7	3.5

Հավելված 8. *(շարունակություն)*

%

Ցուցանիշներ	2015					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	7.5	9.9	27.6	55.0	35.1	64.9
1.1. ժամկետային ակտիվներ	6.5	8.7	25.8	51.9	32.3	60.6
այդ թվում՝ վարկեր	4.1	6.4	25.3	51.7	29.5	58.1
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	1.2	1.6	0.0	0.1	1.2	1.7
1.2. երկարաձգված ակտիվներ	0.6	0.6	1.7	2.4	2.3	3.0
այդ թվում՝ վարկեր	0.3	0.4	1.0	2.4	1.3	2.8
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.2
1.3. ժամկետանց ակտիվներ	0.4	0.6	0.1	0.7	0.5	1.3
այդ թվում՝ վարկեր	0.4	0.6	0.1	0.7	0.5	1.3
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	2.2	3.1	0.0	0.0	2.2	3.1
2.1. ժամկետային ակտիվներ	0.0	1.2	1.5	1.7	1.5	2.8
2.2. երկարաձգված ակտիվներ	0.0	0.0	0.7	0.2	0.7	0.2
2.3. ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	6.8	7.6	26.1	54.2	32.9	61.8
3.1. արդյունաբերություն	0.4	1.9	2.6	12.5	3.1	14.4
հանքագործական	0.2	0.6	0.3	1.2	0.4	1.8
էներգետիկա	0.1	0.7	0.9	4.8	1.0	5.5
սննդի	0.1	0.3	0.8	3.5	0.9	3.8
թեթև	0.1	0.0	0.2	0.6	0.2	0.6
քիմիական	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.4
շինանյութերի	0.0	0.1	0.2	0.9	0.2	1.0
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
մետալուրգիա	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.1	0.2	0.1	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.1	0.1	0.6	0.1	0.7
3.2. գյուղատնտեսություն	0.0	0.5	1.8	3.7	1.8	4.2
3.3. շինարարություն	0.1	0.1	1.1	3.6	1.2	3.7
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.4	0.0	0.6	2.3	0.9	2.4
3.5. առևտուր	0.6	1.6	2.5	11.3	3.1	12.9
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.0	0.2	0.8	6.3	0.8	6.4
3.7. ֆինանսական հատված	2.6	2.0	0.1	0.5	2.6	2.5
3.8. սպառողական վարկեր	2.6	0.1	12.3	4.5	14.9	4.7
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	0.0	3.7	4.5	3.7	4.5
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.2	1.1	0.6	5.0	0.8	6.1

Հավելված 8. *(շարունակություն)*

%

Ցուցանիշներ	2016					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	9.1	12.4	28.9	49.7	38.0	62.0
1.1. ժամկետային ակտիվներ	7.4	11.6	27.3	47.8	34.6	59.4
այդ թվում՝ վարկեր	5.6	11.2	26.8	47.7	32.4	58.9
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	1.0	0.2	0.0	0.0	1.0	0.2
1.2. երկարածգված ակտիվներ	1.5	0.3	1.5	1.3	3.1	1.6
այդ թվում՝ վարկեր	0.1	0.1	0.9	1.3	1.1	1.4
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.4	0.2	0.0	0.0	0.4	0.2
1.3. ժամկետանց ակտիվներ	0.2	0.4	0.1	0.6	0.3	1.0
այդ թվում՝ վարկեր	0.2	0.4	0.1	0.6	0.3	1.0
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	1.2	4.5	5.0	2.1	6.3	6.6
2.1. ժամկետային ակտիվներ	1.2	4.5	4.4	1.9	5.7	6.4
2.2. երկարածգված ակտիվներ	0.0	0.0	0.6	0.1	0.6	0.2
2.3. ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	7.3	7.0	24.4	48.4	31.7	55.4
3.1. արդյունաբերություն	0.2	2.8	2.4	11.8	2.6	14.6
հանքագործական	0.0	0.3	0.1	1.7	0.1	1.9
էներգետիկա	0.1	2.1	1.0	4.4	1.1	6.4
սննդի	0.0	0.2	0.8	3.1	0.8	3.3
թեթև	0.0	0.0	0.1	0.3	0.1	0.4
քիմիական	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.6
շինանյութերի	0.0	0.0	0.1	0.8	0.2	0.9
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
մետալուրգիա	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.1	0.1	0.6	0.1	0.7
3.2. գյուղատնտեսություն	0.0	0.3	1.8	3.1	1.9	3.4
3.3. շինարարություն	0.2	0.1	0.4	3.5	0.6	3.6
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.2	0.1	0.6	2.1	0.9	2.2
3.5. առևտուր	0.2	2.2	2.0	9.3	2.2	11.4
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.0	1.2	6.4	1.3	6.4
3.7. ֆինանսական հատված	2.8	0.6	0.1	0.4	3.0	1.0
3.8. սպառողական վարկեր	2.4	0.2	11.2	3.9	13.6	4.0
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	0.0	3.6	3.8	3.6	3.8
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	2.2	5.0	2.2	5.0	2.2	5.0

Հավելված 9. Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունը

%

31.12.2016 թ. դրությամբ	Բանկ 1	Բանկ 2	Բանկ 3	Բանկ 4	Բանկ 5	Բանկ 6	Բանկ 7	Բանկ 8	Բանկ 9
Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի									
1. արդյունաբերություն	14.69	7.71	10.42	22.30	7.26	16.98	15.92	9.24	18.49
հանքագործական	1.50	0.41	0.05	7.21		0.00	0.00	0.01	0.05
էներգետիկա	4.50	1.55	2.91	8.34	1.48	11.68	3.59	5.45	2.80
սննդի	5.29	1.70	3.61	3.61	2.99	3.12	9.07	2.90	7.39
թեթև	0.19	2.33	1.11	0.37		0.42	0.54	0.27	2.18
քիմիական	0.97	0.15	0.52	0.00					0.19
շինանյութերի	0.35	0.38	1.47	2.66	2.79	0.11	1.55	0.33	1.84
թանկարժեք իրերի		0.01	0.36	0.03		0.01	0.75	0.27	0.26
մետալուրգիա	1.86		0.00	0.00					
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.02	0.72	0.38	0.07		0.02	0.03	0.02	1.40
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.02	0.48	0.01	0.00	0.00	1.62	0.40	0.00	2.38
2. գյուղատնտեսություն	3.36	0.85	0.68	5.41	11.24	1.72	0.96	3.87	2.52
անասնապահություն	1.61	0.39	0.28	0.08	0.98	0.38		0.22	1.37
բուսաբուծություն	1.75	0.46	0.40	5.33	10.26	1.34	0.96	3.66	1.15
3. շինարարություն	12.28	1.01	2.00	8.45	0.16	5.88	2.64	4.43	2.26
4. տրանսպորտ և կապ	4.75	0.19	3.77	8.87		0.32	1.71	0.45	3.37
5. առևտուր	18.46	8.15	20.67	15.35	13.82	13.46	34.74	11.60	31.98
մեծածախ առևտուր	14.09	1.44	9.80	10.09	7.97	4.73	26.99	6.98	20.60
մանրածախ առևտուր	4.37	6.71	10.87	5.26	5.85	8.73	7.75	4.62	11.38
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	11.08	4.79	10.31	16.60	7.75	12.83	8.54	3.13	6.37
7. ֆինանսական հատված	2.00	12.25	10.63	3.10	4.06	11.38	12.48	1.83	1.88
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր		11.83	7.44	0.78	0.73	2.12	0.47		0.90
8. սպառողական վարկեր	16.96	36.92	21.44	7.63	42.70	28.57	9.72	34.12	26.85
9. հիփոթեքային վարկեր	5.44	5.84	13.30	6.03	9.19	5.03	7.83	20.85	4.96
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	10.97	22.28	6.78	6.27	3.83	3.82	5.46	10.48	1.32
Ընդամենը ըստ առևտրային բանկերի	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Ճյուղերի վարկավորման բաշխվածությունն ըստ առևտրային բանկերի									
1. արդյունաբերություն	7.19	1.17	2.96	16.94	2.39	3.33	2.03	2.00	7.07
հանքագործական	6.25	0.53	0.13	46.72		0.00	0.00	0.01	0.18
էներգետիկա	4.98	0.53	1.87	14.31	1.10	5.17	1.03	2.66	2.42
սննդի	10.84	1.08	4.29	11.48	4.12	2.56	4.84	2.62	11.83
թեթև	3.27	12.22	10.89	9.63		2.85	2.37	2.00	28.86
քիմիական	14.03	0.67	4.40	0.00					2.10
շինանյութերի	2.91	0.98	7.12	34.53	15.69	0.38	3.37	1.21	12.01
թանկարժեք իրերի		0.12	12.72	2.83		0.24	11.94	7.23	12.50
մետալուրգիա	60.85		0.00	0.00					
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.85	9.49	9.50	4.89		0.33	0.31	0.44	46.82
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.18	1.60	0.04	0.06	0.00	7.04	1.13	0.02	20.15
2. գյուղատնտեսություն	5.40	0.42	0.63	13.49	12.15	1.10	0.40	2.75	3.17
անասնապահություն	7.52	0.56	0.75	0.56	3.08	0.71		0.45	5.01
բուսաբուծություն	4.29	0.35	0.57	20.27	16.91	1.31	0.61	3.95	2.20
3. շինարարություն	24.57	0.63	2.32	26.21	0.21	4.72	1.38	3.91	3.53
4. տրանսպորտ և կապ	13.16	0.17	6.06	38.12		0.35	1.24	0.55	7.30
5. առևտուր	11.31	1.54	7.35	14.58	5.69	3.30	5.54	3.13	15.30
մեծածախ առևտուր	14.81	0.47	5.98	16.45	5.64	1.99	7.39	3.24	16.91
մանրածախ առևտուր	6.41	3.05	9.26	11.97	5.78	5.13	2.96	2.99	13.04
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	12.03	1.61	6.50	27.97	5.66	5.58	2.42	1.50	5.40
7. ֆինանսական հատված	4.28	8.13	13.22	10.30	5.85	9.78	6.97	1.73	3.15
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր		17.47	20.60	5.80	2.34	4.05	0.58		3.37
8. սպառողական վարկեր	8.03	5.41	5.89	5.60	13.60	5.42	1.20	7.13	9.93
9. հիփոթեքային վարկեր	6.09	2.02	8.64	10.48	6.92	2.26	2.28	10.31	4.34
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	12.81	8.05	4.60	11.36	3.01	1.79	1.66	5.40	1.21
Ընդամենը ըստ առևտրային բանկերի	**9.61**	**2.97**	**5.58**	**14.91**	**6.46**	**3.85**	**2.50**	**4.24**	**7.51**

%

31.12.2016 թ. դրությամբ	Բաժն 10	Բաժն 11	Բաժն 12	Բաժն 13	Բաժն 14	Բաժն 15	Բաժն 16	Բաժն 17	Բաժն 18	Ընդամենը ըստ ճյուղերի
Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի										
1. արդյունաբերություն	5.23	18.74	31.48	13.50	3.22	15.32	7.83	39.42	35.87	19.62
հանքագործական		0.00	0.00	0.02	0.02	0.01	0.38	6.64		2.30
էներգետիկա		18.33	4.47	5.76		9.80	0.99	27.79	13.36	8.69
սննդի		0.01	19.63	5.24	1.23	2.87	2.94	0.51	13.76	4.69
թեթև	1.16	0.22	0.23	0.36	0.24	0.19	0.94	0.07	1.94	0.57
քիմիական				0.00	0.01		0.03	3.32		0.66
շինանյութերի	3.35	0.07		1.27	0.49	0.14	0.23		4.98	1.15
թանկարժեք իրերի		0.05		0.09			1.43		0.09	0.16
մետալուրգիա			1.94							0.29
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.72	0.06	0.22	0.07	0.00	2.24	0.16	0.09	0.16	0.22
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.00	0.00	5.00	0.68	1.24	0.07	0.74	0.99	1.59	0.89
2. գյուղատնտեսություն	1.91	10.89	1.49	34.12	0.32	0.07	0.39	3.30	1.34	5.98
անասնապահություն	1.59	6.77		17.46	0.17	0.07	0.27	0.70	0.77	2.06
բուսաբուծություն	0.32	4.13	1.49	16.66	0.15		0.12	2.60	0.57	3.92
3. շինարարություն	7.22		4.88	1.20	3.51	1.15	4.90	4.41	4.51	4.80
4. տրանսպորտ և կապ	1.88	6.08	1.35	0.47	0.00	0.10	2.89	5.07	0.16	3.47
5. առևտուր	16.76	9.59	18.77	9.50	3.09	11.62	20.44	10.39	7.67	15.69
մեծածախ առևտուր	14.74	8.54	11.17	2.83	1.81	4.09	3.08	6.65	7.00	9.14
մանրածախ առևտուր	2.03	1.04	7.60	6.67	1.28	7.53	17.37	3.74	0.67	6.55
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	4.38	0.63	9.94	2.99	0.37	5.74	4.97	9.21	8.19	8.85
7. ֆինանսական հատված	23.43	14.02	6.82	4.34	4.06		1.88	2.47	0.77	4.48
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր	22.57	14.02	4.90	3.79				0.45		2.01
8. սպառողական վարկեր	7.71	7.14	6.31	27.77	10.06	39.37	41.68	13.69	4.07	20.29
9. հիփոթեքային վարկեր	30.57	32.74	11.42	4.94	13.68	24.48	10.20	7.02	9.93	8.58
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.91	0.18	7.55	1.16	61.69	2.14	4.82	5.02	27.48	8.23
Ընդամենը ըստ բանկերի	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Ճյուղերի վարկավորման բաշխվածությունն ըստ առևտրային բանկերի										
1. արդյունաբերություն	0.08	1.22	9.50	5.66	0.52	0.48	2.01	31.51	3.93	100.0
հանքագործական		0.00	0.00	0.06	0.02	0.00	0.83	45.26		100.0
էներգետիկա		2.70	3.05	5.45		0.70	0.57	50.16	3.31	100.0
սննդի		0.00	24.79	9.18	0.82	0.38	3.15	1.70	6.31	100.0
թեթև	0.63	0.49	2.39	5.26	1.33	0.21	8.36	1.87	7.37	100.0
քիմիական				0.04	0.06		0.22	78.49		100.0
շինանյութերի	0.90	0.08		9.09	1.33	0.08	0.99		9.33	100.0
թանկարժեք իրերի		0.42		4.69			46.03		1.29	100.0
մետալուրգիա			39.15							100.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.99	0.36	5.69	2.69	0.00	6.18	3.50	6.44	1.49	100.0
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.00	0.00	33.40	6.33	4.40	0.05	4.20	17.55	3.86	100.0
2. գյուղատնտեսություն	0.10	2.33	1.48	46.93	0.17	0.01	0.33	8.66	0.48	100.0
անասնապահություն	0.24	4.21		69.83	0.26	0.02	0.65	5.36	0.81	100.0
բուսաբուծություն	0.03	1.35	2.25	34.93	0.12		0.15	10.39	0.31	100.0
3. շինարարություն	0.46		6.01	2.05	2.30	0.15	5.13	14.41	2.02	100.0
4. տրանսպորտ և կապ	0.17	2.24	2.30	1.12	0.00	0.02	4.18	22.91	0.10	100.0
5. առևտուր	0.33	0.78	7.09	4.98	0.62	0.46	6.55	10.39	1.05	100.0
մեծածախ առևտուր	0.50	1.19	7.24	2.54	0.62	0.28	1.69	11.41	1.65	100.0
մանրածախ առևտուր	0.10	0.20	6.88	8.38	0.61	0.71	13.33	8.96	0.22	100.0
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.15	0.09	6.66	2.77	0.13	0.40	2.82	16.32	1.99	100.0
7. ֆինանսական հատված	1.62	4.00	9.01	7.97	2.85		2.11	8.66	0.37	100.0
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր	3.47	8.90	14.44	15.48				3.49		100.0
8. սպառողական վարկեր	0.12	0.45	1.84	11.25	1.56	1.20	10.33	10.58	0.43	100.0
9. հիփոթեքային վարկեր	1.10	4.88	7.89	4.73	5.02	1.77	5.97	12.82	2.49	100.0
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.03	0.03	5.44	1.16	23.59	0.16	2.94	9.58	7.19	100.0
Ընդամենը ըստ բանկերի	**0.31**	**1.28**	**5.93**	**8.22**	**3.15**	**0.62**	**5.03**	**15.69**	**2.15**	**100.0**

Հավելված 10. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի չաշխատող և անհուսալի վարկային ներդրումները և դեբիտորական պարտքերը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Չաշխատող ակտիվներ		Հետհաշվեկշռային մնացորդ	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
2014				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	37918528	113540504	61270819	112173840
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	37864417	108566237	61074566	111024605
1.1. արդյունաբերություն	1256386	24877531	3783890	28712559
հանքագործություն	71893	442137	78735	196985
էներգետիկա	15026	3502537	5291	2246866
սննդի	364651	18508392	2525794	12400949
թեթև	463916	781231	481530	1328486
քիմիական	39269	44227	56534	0
շինանյութերի	98801	1100742	197950	2281300
թանկարժեք իրերի	520	5112	113410	1328606
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	21374	203597	21642	3106245
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	180937	289557	303005	5823121
1.2. գյուղատնտեսություն	1904601	5046182	1159945	19954788
1.3. շինարարություն	1088855	20289040	1419488	6236455
1.4. տրանսպորտ և կապ	54247	293632	334480	3630864
1.5. առևտուր	2716998	23320820	6287805	23107260
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3032243	9628060	1004754	2918685
1.7. ֆինանսական հատված	212664	0	65339	695908
1.8. սպառողական վարկեր	23599974	7050561	34762919	11058102
1.9. հիփոթեքային վարկեր	2617470	7152918	6082987	6453757
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1380978	10907492	6172958	8256228
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	54111	4974267	196253	1149235
2015				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	43982289	125890076	90973368	197384555
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	43947736	123762974	90738871	191679359
1.1. արդյունաբերություն	1396935	34916929	4189447	45462258
հանքագործություն	37972	102202	87187	168220
էներգետիկա	7193	7815331	16855	2487907
սննդի	669725	16329637	2758620	28743823
թեթև	257266	943667	601203	2443614
քիմիական	38767	18202	44105	7770

շինանյութերի	217369	2442014	272131	2425301
թանկարժեք իրերի	1295	116456	96245	1366796
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	31996	245117	30719	2199759
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	135352	6904302	282383	5619068
1.2. գյուղատնտեսություն	3278555	11266256	2292774	26214514
1.3. շինարարություն	1101992	9776998	1734191	17775378
1.4. տրանսպորտ և կապ	1599627	1461794	393493	4341341
1.5. առևտուր	3110853	15436069	7912602	47229829
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2777900	19572433	1256282	5572264
1.7. ֆինանսական հատված	263683	19363	372629	732472
1.8. սպառողական վարկեր	25661206	11615470	56888532	16175082
1.9. հիփոթեքային վարկեր	3277853	8086868	6924843	11393383
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1479133	11610794	8774079	16782839
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	34553	2127102	234497	5705196
2016				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	39115373	126619265	120204633	234081983
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	38812476	124408296	119977985	224827677
1.1. արդյունաբերություն	4107870	38731384	3666300	53633157
հանքագործություն	6663	23272	130330	485696
էներգետիկա	310476	6552535	6188	2608813
սննդի	3131385	20045397	1918205	35671409
թեթև	115460	2484349	778662	2536767
քիմիական	574	670319	67664	21254
շինանյութերի	170860	3137714	406191	2039032
թանկարժեք իրերի	37814	108174	89013	1316824
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	297032	424341	35279	1939453
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	37606	5285283	234769	7013908
1.2. գյուղատնտեսություն	2119537	9621624	4224968	28601910
1.3. շինարարություն	213736	6363144	2224582	18855865
1.4. տրանսպորտ և կապ	150995	823838	473248	5607642
1.5. առևտուր	2124153	20674666	9486816	52458053
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3120886	22523703	1371864	9881314
1.7. ֆինանսական հատված	626920	58317	375754	732916
1.8. սպառողական վարկեր	22016344	11804292	80281627	21214947
1.9. հիփոթեքային վարկեր	3286214	8114882	7673793	15447763
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1045821	5692448	10199033	18394112
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	302897	2210969	226648	9254306

Հավելված 11. Վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների դիմաց հաշվարկվող պահուստների չափը

(հազար ՀՀ դրամ)

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	2055986812	93.2	24009434	1.17
2. Հսկվող	72683430	3.3	8452878	11.63
3. Ոչ ստանդարտ	44337438	2.0	10449209	23.57
4. Կասկածելի	32851515	1.5	18996554	57.83
Ընդամենը	**2205859194**	**100.0**	**61908075**	**2.81**

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.15				
1. Ստանդարտ	1974588819	92.2	23830092	1.21
2. Հսկվող	74967899	3.5	8549024	11.40
3. Ոչ ստանդարտ	48019755	2.2	11087687	23.09
4. Կասկածելի	43015768	2.0	27805250	64.64
Ընդամենը	**2140592241**	**100.0**	**71272054**	**3.33**

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.16				
1. Ստանդարտ	2261716532	93.3	29215745	1.29
2. Հսկվող	50774484	2.1	5714859	11.26
3. Ոչ ստանդարտ	45034068	1.9	10385212	23.06
4. Կասկածելի	66411023	2.7	39150704	58.95
Ընդամենը	**2423936107**	**100**	**84466520**	**3.48**

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	148927972	98.95	1751432	1.18
2. Հսկվող	648753	0.43	65959	10.17
3. Ոչ ստանդարտ	723871	0.48	146846	20.29
4. Կասկածելի	215070	0.14	109523	50.92
Ընդամենը	**150515666**	**100**	**2073760**	**1.38**

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.15				
1. Ստանդարտ	160103744	97.64	1793283	1.12
2. Հսկվող	754642	0.46	81176	10.76
3. Ոչ ստանդարտ	2564565	1.56	593863	23.16
4. Կասկածելի	549739	0.34	321066	58.40
Ընդամենը	**163972690**	**100**	**2789388**	**1.70**

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.16				
1. Ստանդարտ	247416905	98.60%	3375171	1.36%
2. Հսկվող	1094673	0.44%	118331	10.81%
3. Ոչ ստանդարտ	1109459	0.44%	246734	22.24%
4. Կասկածելի	1310934	0.52%	814753	62.15%
Ընդամենը	**250931971**	**100%**	**4554989**	**1.82%**

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	219580683	99.10	2262251	1.03
2. Հսկվող	1516461	0.68	224056	14.77
3. Ոչ ստանդարտ	302320	0.14	69428	22.97
4. Կասկածելի	59655	0.03	30294	50.78
5. Անհուսալի	109606	0.05	109606	100.00
Ընդամենը	221568724	100	2695635	1.22

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.15				
1. Ստանդարտ	208402751	99.34	2125166	1.02
2. Հսկվող	797799	0.38	88451	11.09
3. Ոչ ստանդարտ	165540	0.08	36995	22.35
4. Կասկածելի	243334	0.12	185240	76.13
5. Անհուսալի	178914	0.09	178914	100.00
Ընդամենը	**209788338**	**100**	**2614766**	**1.25**

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.16				
1. Ստանդարտ	262392302	99.53	2809257	1.07
2. Հսկվող	581106	0.22	63709	10.96
3. Ոչ ստանդարտ	315221	0.12	69813	22.15
4. Կասկածելի	97446	0.04	52979	54.37
5. Անհուսալի	234786	0.09	234786	100.00
Ընդամենը	**263620861**	**100**	**3230544**	**1.23**

Հավելված 12. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

%

Ցուցանիշներ	31.12.15	31.03.16	30.06.16	30.09.16	31.12.16
Ընդհանուր կապիտալի համարժեքություն	16.2	17.3	17.4	18.4	20.0
Ընդհանուր իրացվելիություն	28.0	29.2	28.0	29.9	32.5
Ընթացիկ իրացվելիություն	142.4	157.9	153.5	159.7	170.8
Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը [1]	17.3	16.2	15.9	15.2	16.2
Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը [1]	83.8	86.6	80.0	78.3	64.2
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը [1]	2.1	1.9	2.0	3.2	3.5
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը [1]	8.9	8.4	8.6	9.6	10.0

[1] *Նշված ցուցանիշների համար ներկայացվել է մեդիանան:*

Հավելված 13. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշներ

Ցուցանիշներ			31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	Փոփոխություն 31.12.15-31.12.14	31.03.2016	Փոփոխություն 31.03.16-31.12.15
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ		830360	1601651	2259945	41.1%	2452372	8.5%
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		7058990	6249108	4193261	-32.9%	8450556	101.5%
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		58724075	81981836	105012660	28.1%	110731032	5.4%
	Պետական արժեթղթեր		3506126	2636979	5051455	91.6%	4574675	-9.4%
	Վարկեր իրավաբանական անձանց		23859349	27971306	37655260	34.6%	34241856	-9.1%
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց		98981067	123789453	126797541	2.4%	130776752	3.1%
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին		4156192	4029154	3038961	-24.6%	3103964	2.1%
	Հիմնական միջոցներ		8677821	10053994	11831886	17.7%	11882543	0.4%
	Լիզինգ, ֆակտորինգ		3296802	4616986	4218105	-8.6%	4152635	-1.6%
	Այլ արժեթղթեր		124341	5567236	9432176	69.4%	18797681	99.3%
	Այլ ակտիվներ		626476	5707418	5186874	-9.1%	4958645	-4.4%
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ		1634827	2111685	2744195	30.0%	3909753	42.5%
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-6817310	-7159927	-8794449	22.8%	-9213591	4.8%
	Ընդհանուր ակտիվներ		**209841599**	**269156880**	**308627870**	**14.7%**	**328818872**	**6.5%**
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ		877356	520731	29891	-94.3%	71164	138.1%
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		78392713	90721813	92436374	1.9%	94805405	2.6%
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ		10033564	20935073	19890190	-5.0%	20815481	4.7%
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ [1]		36019155	36989793	52900100	43.0%	50851703	-3.9%
	Վճարվելիք տոկոսներ		2042968	2843221	2918031	2.6%	2739387	-6.1%
	Այլ պարտավորություններ		4877411	7498109	8246187	10.0%	8689328	5.4%
	Ընդհանուր պարտավորություններ		**132243167**	**159508741**	**176420773**	**10.6%**	**177972469**	**0.9%**
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		60782552	86178554	104290268	21%	117430750	12.6%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն		18230530	19169490	10167970	-47%	10167970	0%
	Գլխավոր պահուստ		1840361	2190620	2488214	14%	2493131	0.2%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ		0	0	0		0	
	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	5746469	9861001	10318374	5%	3207179	-68.9%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	8419572	11580066	18114209	56%	27716610	53.0%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		**77598432**	**109648139**	**132207097**	**20.6%**	**150846403**	**14.1%**
	Ծանուցում. Ընդամենը վարկային կազմակերպությունների քանակ		**33**	**32**	**32**		**32**	

Ցուցանիշներ			30.06.2016	Փոփոխություն 30.06.16-31.03.16	30.09.2016	Փոփոխություն 30.09.16-30.06.16	31.12.2016	Փոփոխություն 31.12.16-30.09.16	Փոփոխություն 31.12.16-31.12.15
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ		2479882	1.1%	2432318	-1.9%	2226128	-8.5%	-1.5%
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		8599280	1.8%	14883533	73.1%	19061932	28.1%	354.6%
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		112583816	1.7%	123568723	9.8%	133695346	8.2%	27.3%
	Պետական արժեթղթեր		5527643	20.8%	6847570	23.9%	5341476	-22.0%	5.7%
	Վարկեր իրավաբանական անձանց		31115695	-9.1%	24493467	-21.3%	18900748	-22.8%	-49.8%
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց		129861478	-0.7%	127123617	-2.1%	132251853	4.0%	4.3%
	Վարկեր կապված անձանց և աշխատակիցներին		3622397	16.7%	3426077	-5.4%	3911907	14.2%	28.7%
	Հիմնական միջոցներ		12819861	7.9%	23920135	86.6%	49692414	107.7%	320.0%
	Լիզինգ, ֆակտորինգ		4127513	-0.6%	4077200	-1.2%	4017355	-1.5%	-4.8%
	Այլ արժեթղթեր		19005585	1.1%	19038036	0.2%	19685799	3.4%	108.7%
	Այլ ակտիվներ		5738098	15.7%	6561235	14.3%	5256070	-19.9%	1.3%
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ		3831577	-2.0%	3707324	-3.2%	6976131	88.2%	154.2%
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-9105879	-1.2%	-9371842	2.9%	-9038460	-3.6%	2.8%
	Ընդհանուր ակտիվներ		**330206944**	**0.4%**	**350707394**	**6.2%**	**391978700**	**11.8%**	**27.0%**
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ		48046	-32.5%	66079	37.5%	85999	30.1%	187.7%
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		96623665	1.9%	105351868	9.0%	104013903	-1.3%	12.5%
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ		20651279	-0.8%	21554829	4.4%	20403270	-5.3%	2.6%
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ[1]		45759080	-10.0%	46880746	2.5%	67752424	44.5%	28.1%
	Վճարվելիք տոկոսներ		2430714	-11.3%	3538448	45.6%	3231997	-8.7%	10.8%
	Այլ պարտավորություններ		10527264	21.2%	10957748	4.1%	14452395	31.9%	75.3%
	Ընդհանուր պարտավորություններ		**176040048**	**-1.1%**	**188349718**	**7.0%**	**209939988**	**11.5%**	**19.0%**
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		117300767	-0.1%	123766468	5.5%	136105889	10.0%	30.5%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն		10125578	0%	10543228	4%	10747228	2%	5.7%
	Գլխավոր պահուստ		3036209	21.8%	3122432	2.8%	3122434	0.0%	25.5%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ		0		0		0		
	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	6851570	113.6%	11634643	69.8%	19239495	65.4%	86.5%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	26602403	-4.0%	22996536	-13.6%	23014054	0.1%	27.0%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		**154166896**	**2.2%**	**162357676**	**5.3%**	**182038712**	**12.1%**	**37.7%**
	Ծանուցում. Ընդամենը վարկային կազմակերպությունների քանակ		**32**		**33**		**34**		

[1] Ընդգրկված են նաև պարտավորությունները Կառավարության նկատմամբ:

Հավելված 14. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշների կառուցվածքի միտումները

%

Ցուցանիշներ		31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	Փոփոխություն 31.12.15-31.12.14	31.03.2016	Փոփոխություն 31.03.16-31.12.15
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	0.4%	0.6%	0.7%	0.1%	0.7%	0.0%
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	3.4%	2.3%	1.4%	-1.0%	2.6%	1.2%
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	28.0%	30.5%	34.0%	3.6%	33.7%	-0.4%
	Պետական արժեթղթեր	1.7%	1.0%	1.6%	0.7%	1.4%	-0.2%
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	11.4%	10.4%	12.2%	1.8%	10.4%	-1.8%
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	47.2%	46.0%	41.1%	-4.9%	39.8%	-1.3%
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին	2.0%	1.5%	1.0%	-0.5%	0.9%	0.0%
	Հիմնական միջոցներ	4.1%	3.7%	3.8%	0.1%	3.6%	-0.2%
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	1.6%	1.7%	1.4%	-0.3%	1.3%	-0.1%
	Այլ արժեթղթեր	0.1%	2.1%	3.1%	1.0%	5.7%	2.7%
	Այլ ակտիվներ	0.3%	2.1%	1.7%	-0.4%	1.5%	-0.2%
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	0.8%	0.8%	0.9%	0.1%	1.2%	0.3%
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-3.2%	-2.7%	-2.8%	-0.2%	-2.8%	0.0%
	Ընդհանուր ակտիվներ	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	Ցպահանջ պարտավորություններ	0.7%	0.3%	0.0%	-0.3%	0.0%	0.0%
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	59.3%	56.9%	52.4%	-4.5%	53.3%	0.9%
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ	7.6%	13.1%	11.3%	-1.9%	11.7%	0.4%
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ [1]	27.2%	23.2%	30.0%	6.8%	28.6%	-1.4%
	Վճարվելիք տոկոսներ	1.5%	1.8%	1.7%	-0.1%	1.5%	-0.1%
	Այլ պարտավորություններ	3.7%	4.7%	4.7%	0.0%	4.9%	0.2%
	Ընդհանուր պարտավորություններ	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ	78.3%	78.6%	78.9%	0.3%	77.8%	-1.0%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն	23.5%	17.5%	7.7%	-9.8%	6.7%	-1.0%
	Գլխավոր պահուստ	2.4%	2.0%	1.9%	-0.1%	1.7%	-0.2%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	Չբաշխված շահույթ (վնաս) — Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	7.4%	9.0%	7.8%	-1.2%	2.1%	-5.7%
	Չբաշխված շահույթ (վնաս) — Նախորդ ժամանակաշրջանի	10.9%	10.6%	13.7%	3.1%	18.4%	4.7%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**

%

Ցուցանիշներ			30.06.16	Փոփոխություն 30.06.16 - 31.03.16	30.09.2016	Փոփոխություն 30.09.16 - 30.06.16	31.12.2016	Փոփոխություն 31.12.16 - 31.12.15
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ		0.8%	0.0%	0.7%	-0.1%	0.1%	-0.6%
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		2.6%	0.0%	4.2%	1.6%	1.9%	0.6%
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		34.1%	0.4%	35.2%	1.1%	4.8%	-29.3%
	Պետական արժեթղթեր		1.7%	0.3%	2.0%	0.3%	1.0%	-0.7%
	Վարկեր իրավաբանական անձանց		9.4%	-1.0%	7.0%	-2.4%	-3.4%	-15.6%
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց		39.3%	-0.4%	36.2%	-3.1%	-9.7%	-50.8%
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին		1.1%	0.2%	1.0%	-0.1%	-0.5%	-1.5%
	Հիմնական միջոցներ		3.9%	0.3%	6.8%	2.9%	3.1%	-0.7%
	Լիզինգ, ֆակտորինգ		1.2%	0.0%	1.2%	-0.1%	-0.6%	-1.9%
	Այլ արժեթղթեր		5.8%	0.0%	5.4%	-0.3%	3.4%	0.3%
	Այլ ակտիվներ		1.7%	0.2%	1.9%	0.1%	-0.2%	-1.9%
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ		1.2%	0.0%	1.1%	-0.1%	0.3%	-0.6%
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-2.8%	0.0%	-2.7%	0.1%	0.0%	2.8%
	Ընդհանուր ակտիվներ		**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**x**	**x**
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	-0.3%	-0.3%
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		54.9%	1.6%	55.9%	1.0%	-0.9%	-53.3%
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ		11.7%	0.0%	11.4%	-0.3%	-1.7%	-13.0%
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ*		26.0%	-2.6%	24.9%	-1.1%	1.7%	-28.3%
	Վճարվելիք տոկոսներ		1.4%	-0.2%	1.9%	0.5%	0.1%	-1.6%
	Այլ պարտավորություններ		6.0%	1.1%	5.8%	-0.2%	1.1%	-3.6%
	Ընդհանուր պարտավորություններ		**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**x**	**x**
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		76.1%	-1.8%	76.2%	0.1%	-2.4%	-81.2%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն		6.6%	-0.2%	6.5%	-0.1%	-11.0%	-18.7%
	Գլխավոր պահուստ		2.0%	0.3%	1.9%	0.0%	-0.1%	-2.0%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	4.4%	2.3%	7.2%	2.7%	-1.8%	-9.6%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	17.3%	-1.1%	14.2%	-3.1%	3.6%	-10.1%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**x**	**x**

[1] Ընդգրկված են նաև պարտավորությունները Կառավարության նկատմամբ:

Հավելված 15. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների եկամուտները և ծախսերը

Ցուցանիշներ	31.12.13	31.12.14	31.12.15	Փոփոխություն 31.12.15 - 31.12.14	31.03.16	30.06.16	30.09.16	31.12.16	Փոփոխություն 31.12.16 - 31.12.15
Տոկոսային եկամուտներ	25553892	33023081	38429053	16.4%	10795200	21728139	32508445	42710685	11.1%
Տոկոսային ծախսեր	9872513	12882159	14184587	10.1%	3647011	7322675	11075092	14867624	4.8%
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	15681379	20140922	24244466	20.4%	7148189	14405465	21433353	27843062	14.8%
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	7176348	8793779	12628521	43.6%	3024727	5993872	9830331	18169967	43.9%
Ոչ տոկոսային ծախսեր	13384680	15400802	17111068	11.1%	4075094	8096246	11917170	16739774	-2.2%
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	-6208332	-6607023	-4482547	32.2%	-1050366	-2102374	-2086839	1430193	168.5%
Հատկացումներ հնարավոր կորուստների պահուստին	12969718	16866807	24779238	46.9%	7023698	13985198	20860437	28169984	13.7%
Վերադարձ հնարավոր կորուստների պահուստից	10786593	15478059	17538511	13.3%	4846920	9904862	15213244	21329929	21.6%
Զուտ մասհանումներ	2183125	1388748	7240726	421.4%	2176778	4080337	5647193	6840055	-5.5%
Համախառն եկամուտներ	43516833	57294918	68596085	19.7%	18666847	37626872	57552020	100271246	46.2%
Համախառն ծախսեր	36226911	45149768	56074893	24.2%	14745802	29404119	43852699	59777382	6.6%
Շահույթ մինչև հարկվելը	7289922	12145150	12521192	3.1%	3921045	8222754	13699321	22433200	79.2%
Զուտ շահույթ	5852591	9861000	10331546	4.8%	3207182	6851578	11628555	19231554	86.1%

Հավելված 16. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումները

Ճյուղեր	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխություն 31.12.14 - 31.12.13	31.03.15	30.06.15	30.09.15	31.12.15	Փոփոխություն 31.12.15 - 31.12.14
Արդյունաբերություն	14958716	18440273	16897181	-8.4%	15616865	15619025	15277050	14130181	-16.4%
Գյուղատնտեսություն	29288596	50421744	53279269	6.2%	55684322	53629935	49411319	50997687	-4.3%
Շինարարություն	5798321	5054617	3509698	-30.6%	3191884	3205203	3195594	3043045	-13.3%
Տրանսպորտ և կապ	1059020	7122593	1935437	6.2%	2006922	1930330	1937657	1781975	-7.9%
Առևտուր	19381117	25135710	22938711	-8.7%	22051354	20910480	19908849	20166555	-12.1%
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	5735000	4813917	4893645	6.2%	4622942	4876137	4695333	4756635	-2.8%
Ֆինանսական հատված	45471539	82575861	106178126	28.6%	112029338	113578756	124660424	134858031	27.0%
Սպառողական վարկեր (ներառյալ՝ հիփոթեքային)	14954308	28870603	30691037	6.2%	33330901	34763600	36531440	39320675	28.1%
Հիփոթեքային (բնակարանային) վարկեր	17406315	19008345	20699460	8.9%	21367036	22211082	23018278	24234189	17.1%
Այլ ճյուղեր	3517739	7471948	7635145	6.2%	7545331	7986619	8347936	8906160	16.6%
Ընդամենը	**157570671**	**248915612**	**268657708**	**7.9%**	**277446894**	**278711167**	**286983880**	**302195134**	**12.5%**

Հավելված 17. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումների կառուցվածքն ըստ տնտեսության ճյուղերի

Ճյուղեր	31.12.13	31.12.14	31.12.15	Փոփոխություն 31.12.15 - 31.12.14	31.03.16	30.06.16	30.09.16	31.12.16	Փոփոխություն 31.12.16 - 31.12.15
Արդյունաբերություն	9.5%	7.4%	6.3%	-1.1%	5.6%	5.6%	5.3%	4.7%	-1.6%
Գյուղատնտեսություն	18.6%	20.3%	19.8%	-0.4%	20.1%	19.2%	17.2%	16.9%	-3.0%
Շինարարություն	3.7%	2.0%	1.3%	-0.7%	1.2%	1.2%	1.1%	1.0%	-0.3%
Տրանսպորտ և կապ	0.7%	2.9%	0.7%	-2.1%	0.7%	0.7%	0.7%	0.6%	-0.1%
Առևտուր	12.3%	10.1%	8.5%	-1.6%	7.9%	7.5%	6.9%	6.7%	-1.9%
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3.6%	1.9%	1.8%	-0.1%	1.7%	1.7%	1.6%	1.6%	-0.2%
Ֆինանսական հատված	28.9%	33.2%	39.5%	6.3%	40.4%	40.8%	43.4%	44.6%	5.1%
Սպառողական վարկեր (ներառյալ՝ հիփոթեքային)	9.5%	11.6%	11.4%	-0.2%	12.0%	12.5%	12.7%	13.0%	1.6%
Հիփոթեքային (բնակարանային) վարկեր	11.0%	7.6%	7.7%	0.1%	7.7%	8.0%	8.0%	8.0%	0.3%
Այլ ճյուղեր	2.2%	3.0%	2.8%	-0.2%	2.7%	2.9%	2.9%	2.9%	0.1%
Ընդամենը	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**

Հավելված 18. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկերի և դեբիտորական պարտքերի կառուցվածքն ըստ ռիսկի դասերի

Դաս	31.12.14	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.12.15	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.03.16	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	30.06.16	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	30.09.16	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.12.16	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ
Ստանդարտ	238167863	94.9%	270220761	93.8%	274848366	93.3%	275888705	93.7%	288088444	93.8%	331053210	95.4%
Հսկվող	8192303	3.3%	9460484	3.3%	11250113	3.8%	10656393	3.6%	11068815	3.6%	8641292	2.5%
Ոչ ստանդարտ	2953898	1.2%	5219733	1.8%	5023913	1.7%	5058450	1.7%	4632025	1.5%	4383819	1.3%
Կասկածելի	1649738	0.7%	3149016	1.1%	3417021	1.2%	2907811	1.0%	3439229	1.1%	2808997	0.8%
Ընդամենը	**250963801**	**100%**	**288049994**	**100%**	**294539412**	**100%**	**294513835**	**100%**	**307235132**	**100%**	**346887319**	**100%**

Հավելված 19. Ներդրումային ընկերություններ 31.12.2016 թ. դրությամբ

1	«Ալֆասեքյուրիթիզ» ՍՊԸ
2	«Արմենբրոկ» ԲԲԸ
3	«Փրայմ կապիտալ» ՍՊԸ
4	«Ռենեսա» ՓԲԸ
5	«Կապիտալ Ինվեսթմընթս» ՓԲԸ
6	«Տոնտոն» ՍՊԸ
7	«Ֆյուչր կապիտալ մարկետ» ՍՊԸ
8	«Դիվիսա էյ էմ» ՓԲԸ

Հավելված 20. Ներդրումային ընկերությունների (արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված անձանց) ֆինանսական ցուցանիշները (մլն ՀՀ դրամ)[1]

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ընդամենը ակտիվներ	10530	8754	7728	15572	19556	21827	23609	27039	25411	28655	41571
Ընդամենը պարտավորություններ	9282	6668	4900	12637	16359	18597	19811	21871	20482	24524	35101
Ընդհանուր կապիտալ	1248	2086	2721	2935	3196	3230	3798	5168	4929	4131	6470
Զուտ շահույթ	667	594	16	202	301	580	349	874	1083	164	1455

[1] Մինչև 2008 թ. ներկայացված են արժեթղթերի շուկայի մասնակից հանդիսացող մասնագիտացված անձանց, իսկ 2008 թ-ից՝ ներդրումային ընկերությունների տվյալները:

Հավելված 21. Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված գործառնությունների ծավալները (մլն ՀՀ դրամ) [1,2]

մլն ՀՀ դրամ

Արժեթղթեր	2015 թվականին	2016												2016 թվականին
		Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ	Հ	Օ	Ս	Հ	Ն	Դ	
Բաժնետոմսեր	161310	1204	6459	5788	11207	5826	1873	8801	8072	21288	51857	24744	10395	157514
որից՝ կարգավորվող շուկայում	6768	0	431	15	5278	6	36	2800	24	769	15140	7328	12	31839
Պետական պարտատոմսեր	457848	20295	29019	32510	35776	40927	36433	34548	41409	37186	95322	75898	47340	526664
ՊԿՊ	76812	1885	4814	901	1952	17	1293	4432	3993	6287	13137	25267	9580	73560
որից՝ կարգավորվող շուկայում	1528	0	0	0	0	0	49	0	83	0	2994	5896	0	9021
ՊՄՊ	234107	14683	16686	25404	19062	26120	19544	15938	17687	11873	18980	14159	12865	213001
որից՝ կարգավորվող շուկայում	1761	181	2096	218	1069	2431	710	2027	2836	2157	1669	3590	1345	20328
ՊԵՊ	146930	3726	7519	6205	14762	14790	15596	14178	19729	19025	63205	36473	24895	240103
որից՝ կարգավորվող շուկայում	8793	0	136	719	398	1265	393	1315	1335	2996	7928	3790	4176	24449
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	18905	91	767	1077	1822	1619	2947	963	762	1931	9508	9862	4631	35981
որից՝ կարգավորվող շուկայում	14231	46	383	538	718	606	1686	455	381	515	345	4708	1100	11482
Ընդամենը արժեթղթերով առուվաճառք	639515	21591	36245	39375	48805	48372	41254	44312	50243	60404	156687	110504	62367	720159
որից՝ կարգավորվող շուկայում	33081	227	3165	1490	7463	4308	2874	6597	4659	6437	28076	25312	6632	97239
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց ԿԲ հետ գործառնությունների)	2483059	262228	472085	611915	530573	664131	687606	653449	665531	611312	689970	577381	487619	6913800
որից՝ կարգավորվող շուկայում	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձինք	33	32	32	32	32	31	31	31	30	30	30	30	28	28
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություններ մատուցող բանկեր	21	21	21	21	21	20	20	20	19	19	19	19	17	17
այդ թվում՝ ներդրումային ընկերություններ	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
այդ թվում՝ ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

[1] Մինչև 2008 թ. ներկայացված են արժեթղթերի շուկայի մասնակից հանդիսացող մասնագիտացված անձանց, իսկ 2008 թ-ից՝ ներդրումային ընկերությունների տվյալները:

[2] Ցուցանիշները հաշվարկված են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց տվյալների ագրեգացման միջոցով, որի պատճառով էլ կարգավորվող շուկայի շրջանառության ծավալները տարբերվում են «Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված գործառնությունները» աղյուսակում:

Հավելված 22. Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքները և դրանց կառուցվածքն ըստ գործիքների

մլն ՀՀ դրամ

Ժամանակաշրջան	Գործարքների քանակը	Բորսայում արժեթղթերի առուվաճառքի գործարքների ծավալը			
		բաժնետոմսերով	պետական պարտատոմսերով	կորպորատիվ պարտատոմսերով	Ընդամենը
2006	1181	2150	0	477	2627
2007	319	1539	0	703	2242
2008	480	262	1662	2222	4146
2009	1108	98	4331	10545	14975
2010	805	128	5493	2816	8436
2011	587	200	5374	709	6283
2012	420	412	4183	417	5013
2013	765	1494	15101	5131	21727
2014	1531	28772	33766	10777	73316
2015	1093	6768	12082	14231	33081
2016	1631	31839	53798	11482	97119
Հունվար	161	0	181	46	227
Փետրվար	116	431	2232	383	3046
Մարտ	58	15	936	538	1490
Ապրիլ	58	5278	1467	718	7463
Մայիս	72	6	3695	606	4308
Հունիս	53	36	1152	1686	2874
Հուլիս	81	2800	3342	455	6597
Օգոստոս	38	24	4253	381	4659
Սեպտեմբեր	50	769	5153	515	6437
Հոկտեմբեր	50	15140	12592	345	28076
Նոյեմբեր	71	7328	13276	4708	25312
Դեկտեմբեր	285	12	5520	1100	6632

Հավելված 23. Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում ռեեստր վարող թողարկողների և արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը

Ժամանակաշրջան	Սեփականատերերի թիվը (մարդ)		
	Գրանցված արժեթղթեր	Չգրանցված արժեթղթեր	Ընդամենը
2005	94949	39550	134499
2006	28316	102584	130900
2007	24928	102559	127487
2008	6627	121702	128329
2009	7807	119901	127708
2010	7791	103885	111676
2011	7920	84558	92478
2012	7862	81085	88947
2013	2268	104733	107001
2014	2255	102967	105222
2015	2244	103419	105663
2016	9940	98181	108121

Հավելված 24. Ապահովագրական ընկերությունները 31.12.2015 թվականի դրությամբ

1	«Արմենիա Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ
2	«Ինգո Արմենիա» ապահովագրական ՓԲԸ
3	«Հայաստանի արտահանման ապահովագրական գործակալություն» ապահովագրական ՓԲԸ
4	«Նաիրի Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ
5	«Ռեսո» ապահովագրական ՓԲԸ
6	«Ռոսգոսստրախ-Արմենիա» ապահովագրական ՓԲԸ
7	«Սիլ Ինշուրանս» ապահովագրական ՓԲԸ

Հավելված 25. Ապահովագրական ընկերությունների հաշվեկշռային ցուցանիշներ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ		31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	110288	38321	30792
	Բանկային հաշիվներ	771337	957856	745329
	Ստացվելիք գումարներ ուղղակի ապահովագրության գծով, այդ թվում՝	5514751	4157786	5361908
	ապահովագրավճարներ	4486108	2858486	3956456
	այլ գումարներ	1028643	1299300	1405452
	Համաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	92		
	Վերաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	119293	68504	113696
	Հատուցումների գծով պահանջներ, այդ թվում՝	454007	229662	271307
	համաապահովագրողների նկատմամբ			-
	վերաապահովագրողների նկատմամբ	454007	229662	271307
	Սուբռոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ	772481	575652	573253
	Ավանդներ բանկերում	14200161	14350607	18119615
	Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված փոխառություններ	100000		50000
	Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերին տրամադրված փոխառություններ	50969	210921	236009
	Իրավաբանական անձանց տրամադրված փոխառություններ	324201	406309	61471
	Ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր	4796667	1539131	2374879
	Պետական արժեթղթեր (ներառյալ՝ ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր)	4056399	6000748	7114822
	Ոչ պետական արժեթղթեր	219673	220674	153676
	Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի արժեզրկման կորուստների պահուստներ			-1511
	Ոչ ընթացիկ ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում և այլ ոչ ընթացիկ պահանջներ նրանց նկատմամբ	731070		
	Ուղղակի ապահովագրության, համաապահովագրության, վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների, ներդրումների և փոխառությունների հնարավոր կորուստների պահուստներ	-699922	-619785	-680910
	Վերաապահովագրողի բաժինը ապահովագրական պահուստներում	2727265	2845052	3291022
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	539564	488967	764863
	Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ	2025416	2582758	2639345
	Հիմնական միջոցներ	2571950	2882399	2758451
	Այլ ակտիվներ	4034881	4194685	2696908
	Ընդամենը ակտիվներ	**43420543**	**41130248**	**46674924**

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Վճարվելիք հատուցումներ, այդ թվում՝	285343	113311	131429
	ուղղակի ապահովագրության գծով	285343	113311	131429
	համասապահովագրության գծով			
	վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով			
	Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին	366667	340258	393928
	Հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	235826	54531	80649
	Համասապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ			
	Վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ	1694919	1167001	1436635
	Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառություններ և ստացված վարկեր	1674940	683750	483940
	Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	72196	34312	31045
	Ապահովագրական պահուստներ, այդ թվում՝	15605013	17278387	19185886
	չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ	10824187	11964722	13116472
	ապահովագրողին ներկայացված, սակայն դեռևս չկարգավորված վնասների պահուստ	2223323	2406353	2819028
	տեղի ունեցած, սակայն դեռևս ապահովագրողին չներկայացված վնասների պահուստ	1306353	888579	888592
	մաթեմատիկական պահուստ			
	այլ պահուստներ	1251151	2018732	2361794
	Ռեպո համաձայնագրեր	4489575	1457025	2219164
	Ստացված կանխավճարներ ապահովագրության գծով	1014095	727477	577296
	Այլ պարտավորություններ	2223802	2491716	2669603
	Ընդամենը պարտավորություններ	**27662377**	**24347768**	**27209575**
ԿԱՊԻՏԱԼ	Կանոնադրական կապիտալ	14107606	15063606	15063606
	Գլխավոր պահուստ	772510	808344	849911
	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	1560373	1141562	3349961
	Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ/վնաս	-515918	-131086	-48005
	Կապիտալի այլ տարրեր	-166404	-99946	249875
	Ընդամենը կապիտալ	**15758167**	**16782481**	**19465349**

Հավելված 26. Ապահովագրական ընկերությունների եկամուտներ և ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Տարեսկզբից առ 31.12.2014	Տարեսկզբից առ 31.12.2015	Տարեսկզբից առ 31.12.2016
Վաստակած ապահովագրավճարներ	**26711670**	**25556458**	**26708373**
Զուտ հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	25361889	26512029	27223725
Հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	30105077	31424518	33141215
Դադարեցված պայմանագրերի գծով հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	1282252	1466151	1206413
Հաշվեգրված վերաապահովագրավճարներ	-3599359	-3920602	-4790607
Դադարեցված պայմանագրերի գծով ստացվելիք վերաապահովագրավճարներ	138423	474264	79530
Զուտ փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	-1349781	955571	515352
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	-1371316	1140537	1151751
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի մասնաբաժնում	21535	-184966	-636399
Այլ եկամուտներ ապահովագրական գործունեության գծով	**1234899**	**1333202**	**1254402**
Զուտ պարգևավճարներ վերաապահովագրողներից	303504	367463	443678
Այլ եկամուտներ	931395	965738	810724
Ապահովագրական հատուցումներ	**15571296**	**12671057**	**12997741**
Համախառն մեծություն	22149731	13563805	14222355
Վերաապահովագրողի բաժինը	-6578435	-892748	-1224613
Հատկացումներ տեխնիկական պահուստներին	**-8987584**	**-7819964**	**-8780867**
Ներկայացված, սակայն չվճարված պահանջների պահուստ	-7909626	-6693047	-8032716
Համախառն մեծություն	-9832830	-8175314	-9809634
Վերաապահովագրողի բաժինը	1923205	1482266	1776917
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստ	-337791	-231810	-295726
Համախառն մեծություն	-663866	-326224	-350672
Վերաապահովագրողի բաժինը	326075	94415	54946
Այլ պահուստներ	-740167	-895107	-452425
Համախառն մեծություն	-755010	-900538	-463464
Վերաապահովագրողի բաժինը	14843	5431	11039
Վերադարձներ տեխնիկական պահուստներից	**9569246**	**7231909**	**7838193**
Ներկայացված, սակայն չվճարված պահանջների պահուստ	8754537	6682169	7452372
Համախառն մեծություն	10865150	7992226	9400710
Վերաապահովագրողի բաժինը	-2110613	-1310057	-1948337
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստ	730257	416895	271040
Համախառն մեծություն	783398	743998	350686
Վերաապահովագրողի բաժինը	-53141	-327103	-79645

Այլ պահուստներ	84452	132844	114781
Համախառն մեծություն	100548	184891	124236
Վերաապահովագրողի բաժինը	-16096	-52047	-9456
Այլ ծախսեր ապահովագրության գծով	**4777461**	**4932502**	**5102358**
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	3822657	4222378	4328985
Վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով միջնորդներին տրվող միջնորդավճարների գծով զուտ ծախսեր	57199	69214	101197
Կարգավորման ծախսեր	166916	236034	252586
Այլ գործառնական ծախսեր	730689	404877	419591
Տոկոսային եկամուտներ	**2826562**	**3038617**	**3326389**
Տոկոսային եկամուտներ ֆին. կազմակերպություններում ներդրված ավանդների, դրանց տրամադրված փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի գծով	1819097	1980117	2322168
Տոկոսային եկամուտներ ֆիզիկական անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	5722	3457	4561
Տոկոսային եկամուտներ իրավաբանական անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	22861	51708	25415
Տոկոսային եկամուտներ պետական արժեթղթերից	582495	685291	786653
Տոկոսային եկամուտներ ոչ պետական արժեթղթերից	26790	23485	19335
Տոկոսային եկամուտներ ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերից	350018	271976	155890
Այլ տոկոսային եկամուտներ	19579	22583	12368
Տոկոսային ծախսեր	**769159**	**507733**	**228170**
Տոկոսային ծախսեր ֆին. կազմակերպություններից ներգրավված վարկերի, փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի դիմաց	769126	507699	228170
Այլ տոկոսային ծախսեր	33	34	0
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	**970783**	**-56058**	**905760**
Զուտ եկամուտներ ակտիվների օտարումից (վաճառքից)	336865	-100757	396416
Ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից զուտ եկամուտներ	-112605	-35232	515830
Արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում զուտ եկամուտներ	370662	38975	-29031
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	375861	40956	22545
Ոչ տոկոսային ծախսեր	**7838787**	**7614203**	**7949736**
Կառավարչական ծախսեր	5957929	6107370	6327069
Ուսուցման ծախսեր	13706	22910	29912
Հասարակական կապերի գծով ծախսեր	862551	644881	761803
Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	1004601	839042	830952
Ակտիվների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստին հատկացումներ (վերադարձ)	**959227**	**1571234**	**352196**
Շահույթ մինչև շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	**2409645**	**1987434**	**4622049**
Շահութահարկի գծով ծախս	**515412**	**585712**	**855628**
Շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	**1894234**	**1401723**	**3766421**
Շահաբաժիններ	**41940**	**260163**	**416460**
Չբաշխված շահույթ	**1852294**	**1141560**	**3349961**

Հավելված 27. Ապահովագրական ընկերությունների կարևորագույն ցուցանիշներ՝ ըստ ապահովագրության դասերի

հազար ֏ դրամ

	Ոչ կյանքի ապահովագրության դասեր	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակ 31/12/2016 (հատ)	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի ապահովագրական գումարներ 31/12/2016	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի վերապահովագրական գումարներ 31/12/2016	Տարեկզքից առ 31/12/2016 հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	Տարեկզքից առ 31/12/2016 հաշվեգրված վերապահովագրավճարներ	2016 թվականի ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումներ	Վերապահովագրողների բաժինը 2016 թվականի ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումներում
1	Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	115881	174037299	26566276	574427	96016	65440	-
2	Առողջության ապահովագրություն	9714	276074773	83139828	5624729	206977	3415814	48577
3	Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	18299	126281941	46338227	1918498	556478	1141733	473276
4	Երկաթուղային տրանսպորտի ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
5	Օդանավերի ապահովագրություն	7	525329640	525329640	254774	197553	5468	5477
6	Ջրային փոխադրամիջոցների ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
7	Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	1990	93228905	76019049	744343	377525	77462	52480
8	Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	26981	2484055235	1809536805	3327825	2148845	115988	68965
9	Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	5781	256920834	158813137	464217	187039	26629	19498
10	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	15726	269524212	7212520	123784	12790	63271	104
11	Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	4	994216015	994216015	84385	74908	-	-
12	Ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
13	Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	1332	401262212	377081005	773462	440542	9630	6256
14	Վարկի ապահովագրություն	47	998606	897880	12289	11060	-	-
15	Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-	-
16	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	19	23609688	22621292	391599	371970	419280	519558
17	Դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
18	Աջակցության ապահովագրություն	15116	336331947	148054463	525144	108899	81163	30423
19	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	422830	5042952239	-	18321733	-	8800475	-
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**633727**	**11004823547**	**4275826137**	**33141211**	**4790604**	**14222352**	**1224614**

Հավելված 28. Գրավատների ցուցանիշները

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Տրամադրված վարկերի ծավալը	Ներգրավված միջոցները	Գրավատների քանակը
31.12.2008	3921	2433	68
31.12.2009	5147	3312	103
31.12.2010	9930	6625	116
31.12.2011	12954	9063	138
31.12.2012	15103	9193	143
31.12.2013	14151	12209	148
31.12.2014	8389	10522	142
31.12.2015	8796	7636	151
31.12.2016	8432	7374	146

Հավելված 29. Գրանցված վճարահաշվարկային կազմակերպությունները 31.12.2016 թ. դրությամբ

1	«Հայփոստ» ՓԲԸ
2	«Ի-Դրամ» ՍՊԸ
3	«Մոբի դրամ» ՓԲԸ
4	«Մանի տուն» ՍՊԸ
5	«Թել-Սել» ՓԲԸ
6	«Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ
7	ԻԶԻ ՓԵՅ ՍՊԸ

Հավելված 30. Անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում կատարված փոխանցումների ծավալը

մլն ՀՀ դրամ

Փոխանցումներ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Թղթային վճարային հանձնարարականներով [1]	4804497	6806481	6878130	1558323	1947556	2280818	2465454	2363053	2031931
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներով [1]	10289081	7793560	10141239	10054213	10568616	12103431	18297163	19605411	21961715
Չեկերով	17286	23744	19355	22507	30292	24276	6994	11771	4622
Այլ դեբետային գործիքներով [2]	693	866	260	264	0	0	0	0	0
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ	24109	30750	40202	63359	89745	105786	132217	165139	218525
Ընդամենը	**15135666**	**14655401**	**17079186**	**11698665**	**12636209**	**14514310**	**20901828**	**22145375**	**24216793**

Հավելված 31. Անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում կատարված փոխանցումների քանակը

Փոխանցումներ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Թղթային վճարային հանձնարարականներով [1]	1418090	1803287	1907845	3369279	3644266	4025991	4931024	5263653	5865824
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներով [1]	2972924	3943374	4934316	5994470	8710110	9479553	9754949	11755269	13996725
Չեկերով	11790	14174	10562	11327	12042	10750	3923	6434	2059
Այլ դեբետային գործիքներով [2]	2014	2512	2145	2429	0	0	0	0	0
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ	638753	916178	1203498	1850159	2805023	3496610	4565205	6104910	8195997
Ընդամենը	5043571	6679525	8058366	11227664	15171441	17012904	19255101	23130266	28060605

[1] Շահառուի բանկին/մասնաճյուղին ներկայացված հանձնարարականներ: Ընդգրկված չեն առևտրային բանկի ներբանկային փոխանցումները, բացառությամբ վերջիններիս հաճախորդների միջև իրականացված փոխանցումների:

[2] Պահանջագրեր և այլ դեբետային փոխանցումներ:

Հավելված 32. Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով կատարված փոխանցումները և ստացումները

Համակարգեր		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ընդամենը փոխանցումներ	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	38945	41759	51779	62402	79048	87164	100935	107220	109101
	քանակը	88778	107088	124911	144473	172868	188700	227135	281243	328145
Ընդամենը ստացումներ	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	439499	362703	430467	523739	641427	729736	678153	532650	504572
	քանակը	1636683	1539255	1865449	2268758	2797158	3309165	3676625	3400193	3308932
Շրջանառությունը	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	478444	404462	482246	586142	720475	816900	779088	639870	613673
	քանակը	1725461	1646343	1990360	2413231	2970026	3497865	3903760	3681436	3637077

Հավելված 33. Շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի քանակը

Պլաստիկ քարտեր	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
«ArCa» քարտեր	200190	282164	306070	391936	492126	564503	546509	548521	521273
VISA	165894	201589	269771	363691	520703	652398	712211	789150	587671
MasterCard	47769	61108	115943	181455	264539	299815	320653	344365	416147
Միջազգային այլ քարտեր [1]	40504	34570	37514	40666	45581	47813	58599	47321	45673
Ընդամենը	454357	579431	729298	977748	1322949	1564529	1637972	1729357	1570764

Հավելված 34. ՀՀ տարածքում քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը

մլն ՀՀ դրամ

Պլաստիկ քարտեր	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
«ArCa» քարտեր	117550	173445	212886	247255	290960	281344	369630	362068	360868
VISA	127129	151623	219144	308579	450472	473840	632435	633849	631756
MasterCard	39164	62331	77338	113742	174090	186681	264593	267030	310369
Միջազգային այլ քարտեր [1]	42528	40849	48982	69163	84249	75962	85929	95181	78848
Ընդամենը	326371	428248	558350	738739	999771	1017826	1352587	1358128	1381841

Հավելված 35. ՀՀ տարածքում քարտերով կատարված գործառնությունների քանակը

Պլաստիկ քարտեր	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
«ArCa» քարտեր	2915892	4177660	5261125	6089528	7031742	6607540	7770993	7994133	8129826
VISA	2090858	2602572	3577094	5072749	7244453	8942737	11398710	12520535	13165130
MasterCard	653957	1158843	1519906	2329923	3450684	4043194	5315173	5750788	7304027
Միջազգային այլ քարտեր [1]	925427	908977	934806	1068791	1140836	1118507	1395843	1561457	1395641
Ընդամենը	6586134	8848052	11292931	14560991	18867715	20711978	25880719	27826913	29994624

[1] *Այդ թվում՝ HSBC debit, AmEx և այլ քարտեր:*